

V Gradišču so nazadnje le odkrili domnevnega terorista 16

Slovenski in italijanski zgodovinarji o begunstvih 9

Dokumentarno-igrani film Streli v Bazovici bo v petek ob 17. uri zaživel v tržaškem Narodnem domu 10

Slovenci z aduti na smučarskem SP 20

Primorski dnevnik

SREDA, 2. FEBRUARJA 2011

Št. 27 (20.042) leto LXVII.

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni "Dobrodob" v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni "Slovenija" pod Vojškim pri Idriji, do 7. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zaslužni Evropi.

TRST - Ul. Montecchi 6 - Tel. 040 7786300, fax 040 772418

GORICA - Ul. Garibaldi 9 - Tel. 0481 533382, fax 0481 532958

ČEDAD - Ul. Ristori 28 - Tel. 0432 731190

Internet: <http://www.primorski.eu/> e-mail: redakcija@primorski.eu

POŠTNA PLAČANA V GOTOVINI

Spedizione in abbonamento postale 45% Art 2, comma 20/b, legge 662/96 - Trieste

1,00 € CENA V SLOVENIJI 1,00 €

Umetno dihanje se izteka

DUŠAN UDOVIČ

Vse bolj se te množijo ocene, da je ta za Berlusconi-jevo vlado zadnji teden življenja. V petek bo najbrž sprejeta odločitev sodnikov o sojenju predsedniku vlade zaradi sedaj že kar utrujajoče »afere Ruby«, ki je v italijanski javnosti daleč najbolj izgovorjena in zapisana beseda v zadnjih dveh mesecih. Še bolj odločilen pa bo za usodo vlade jutrišnji dan, ko bo v dvodomni komisiji parlamenta glasovanje o federalistični reformi. Če reforma ne bo odobrena, za Severno ligo ne bo več razloga, da drži vlado pri življenju z umetnim dihanjem, kot se dogaja že nekaj časa.

Tako imenovana federalna reforma visi na nitki, ker je razmerje sil v dvodomni komisiji na papirju povsem izenačeno, predlog zakona pa tudi ni prepričal vseh. Poleg opozicije, ki bo kompaktno glasovala proti, je beležiti odklone tudi v krogih vladne večine. Jasno namreč postaja, da bo federalizem, kot ga predlaga vlada, nazadnje povišal davčna bremena ljudi, a te navsezadnje bolj malo zanima, ali bodo plačevali davke državi ali občini; resnično jih zanima le to, da bi jih plačevali manj. Temu je treba dodati skepsa do Berlusconi-ja, ki jo je voditelj lige Umberto Bossi, njegov najtrdnjejši in pravzaprav edini še preostali zaveznik, večkrat bolj ali manj jasno izrazil v zadnjih dneh.

Če naj sodimo po navedenih znamenjih, so volitve pred vrati.

EGIPT - Milijoni na ulicah v Kairu in drugih mestih

Mubarak: Ne bom več kandidiral za predsednika

Voditelji protestov pa zahtevajo njegov takojšen sestop z oblasti

Na Trgu Tahrir v središču Kaira se je zbralo najmanj milijon ljudi

ANSA

KAIRO - Egiptovski predsednik Mubarak je sinoči v govoru na egiptovski televiziji sporočil, da se na septembrskih volitvah ne bo potegoval za nov predsedniški mandat in da bo prihodnje mesece do izteka mandata posvetil mirnemu prenosu oblasti. Poudaril je, da ne bo zapustil Egipta, v katerem hoče umreti.

Kot piše New York Times, je Mubarak odločitev, da ne bo kandidiral za nov mandat, sprejel po nasvetu ameriškega predsednika Obame ob koncu dneva, ko je po vsem Egiptu protestiralo več milijonov ljudi. Voditelji protesta pa vztrajajo, naj Mubarak takoj odstopi.

Na 18. strani

Klavdij Palčič razstavlja v Ljubljani

Na 3. strani

Skupščina slovenskih pristašev Vendole

Na 3. strani

Turški tovornjaki bodo postajali v Trzinu

Na 4. strani

Trst: še dva županska kandidata

Na 7. strani

Prva imena novih upraviteljev SSG

Na 7. strani

Urbani komercialni center v Gorici čaka še na okoljsko dovoljenje

Na 14. strani

ITALIJA - Medtem ko se širi protest zaradi afere Rubygate

Berlusconi razmišlja o novem zakonskem ščitju proti sodstvu

RIM - Ljudstvo svobode je ponovno obudilo t. i. zakonski predlog o kratkem procesu. Potem ko je ustavno sodišče 13. januarja v bistvu razveljavilo t. i. zakon o upravičeni zadržanosti, je Berlusconi ostal brez zakonskega ščita pred sodnim pregonom in Ljudstvo svobode zdaj išče način, kako bi zapolnilo to »vrzel«.

Medtem se množijo in širijo pobude, ki zahtevajo Berlusconi-jev odstop z mesta predsednika vlade zaradi njegove vpletenosti v aferi Rubygate. Tako nekatera ženska združenja zbirajo podpise pod peticijo z naslovom »Basta!«.

Na 6. strani

KOZANA - Za Guinnessovo knjigo

Po 80 letih žarnica še zmeraj sveti

KOZANA - Kozana v Goriških brdih premore zanimivost, ki zasluži mesto v Guinnessovi knjigi rekordov. V hiši 87-letne Wande Reja in njene 94-letne sestre imajo električno sijalko (žarnico), ki po pripovedovanju lastnic žari že skoraj osemdeset let. Namestili so jo v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja, ko so tudi v ta kraj v Brdih napeljali elektriko iz takrat dograjene hidrocentrale na Soči. Ohranil se je račun za porabljeno električno energijo iz leta 1933. Izstavi-la ga je družba SACED in je zanimiv dokaz o »starosti« žarnice, ki so jo izdelali v še danes znani tovarni Osram.

Na 15. strani

EVROPSKA UNIJA - Objavljen pregled uspešnosti držav na področju inovacij za leto 2010

Slovenija po inovacijah še pod povprečjem EU, a hitro napreduje

Slovenija v drugi skupini držav tik za vodilnimi - Italija še nekoliko bolj v ozadju

BRUSELJ - Evropska komisija je včeraj objavila pregled uspešnosti držav članic EU na področju inovacij za leto 2010. Slovenija je na splošno nekoliko pod povprečjem unije, a obenem med državami, ki najhitreje napredujejo. Komisija sicer vse članice unije poziva, naj izboljšajo inovativnost, saj EU še vedno zaostaja za ZDA in Japonsko.

Vodilne inovatorke v Evropski uniji so Švedska, Danska, Finska in Nemčija. Sledi jim skupina držav, v kateri so Velika Britanija, Belgija, Avstrija, Irsko, Luksemburg, Francija, Cipr, Estonija in tudi Slovenija, ki dosegajo inovativnost nekoliko nad ali pod povprečjem EU. V tretji skupini "zmernih inovatorjev", ki so pod povprečjem v uniji, so Češka, Grčija, Madžarska, Italija, Malta, Poljska, Portugalska, Slovaška in Španija, od drugih evropskih držav pa tudi Hrvaška. Najslabše inovatorke pa so Bolgarija, Latvija, Litva in Romunija.

Pregled uspešnosti, ki primerja države članice unije med seboj ter z drugimi evropskimi in najpomembnejšimi neevropskimi državami, temelji na 25 kazalnikih raziskav in inovacij, ki so razdeljeni v tri glavne kategorije: potencial, dejavnosti podjetij in dosežki.

Prva kategorija vključuje temeljne gradnike, ki omogočajo inovacije, na primer človeške vire, financiranje in raziskovalne sisteme, druga zajema kazalnike inovativnosti evropskih podjetij, na primer naložbe podjetij in intelektualni kapital, tretja pa kazalnike o gospodarskih učinkih inovacij.

Slovenija je razmeroma močna na področju človeških virov in dosežkov, torej učinkih inovacij na celotno gospodarstvo, šibke točke pa so na področju naložb podjetij in intelektualnega kapitala, ugotavlja komisija v pregledu inovacijske uspešnosti. Glede splošne inovacijske uspešnosti je Slovenija nekoliko pod povprečjem unije. Evropska komisija med slabostmi ugotavlja zlasti izrazito zmanjšanje izdatkov za inovacije, ki niso namenjene raziskavam in razvoju. Sicer pa je Slovenija skupaj z Bolgarijo, Estonijo, Malto, Portugalsko in Romunijo med državami z najvišjimi stopnjami letne rasti inovacijske uspešnosti, ki znatno presegajo pet odstotkov. V svoji skupini je skupaj z Estonijo vodilna po rasti.

Ena glavnih ugotovitev pregleda uspešnosti je, da EU v inovativnosti ni uspelo zmanjšati zaostanka za glavnimi tekmicami, ZDA in Japonsko. In čeprav še vedno močno vodi pred Indijo in Rusijo, Brazilijo in Kitajsko hitro zmanjšujeta svoj zaostanek.

Evropska komisarka za raziskave in inovacije Maire Geoghegan-Quinn je zato vse države članice, tudi najboljše, pozvala, naj se trudijo še izboljšati svoje dosežke na področju inovacij. Poudarila je tudi, da ni pomembno, na katerem mestu je država, temveč kako hitro napreduje. Komisarka je ob predstavitvi pregleda uspešnosti tudi povedala, da bo šef komisije Jose Manuel Barroso v petek na vrhu unije, ki bo posvečen energiji in inovacijam, voditelje članic unije pozval, naj se osebno zavzamejo za izboljšanje inovacijske uspešnosti.

Pregled uspešnosti je sicer del nedavno objavljenega letnega pregleda rasti unije v sklopu evropskega semestra - cikla tesnejšega usklajevanja makroekonomskih in proračunskih politik ter strukturnih reform držav članic. Cilj tega pregleda je, da bi države članice lažje opredelile svoje prednosti in slabosti ter okrepile inovativnost z nacionalnimi reformnimi programi v okviru vodilne pobude Unija inovacij v sklopu strategije Evropa 2020. (STA)

Evropska komisarka za raziskave in inovacije Maire Geoghegan-Quinn

ANSA

TRST - Nepričakovana odločitev

Deželna vlada in svet brez treh novinarjev z znanjem slovenščine

TRST - Deželna vlada in deželni svet sta ostala brez treh novinarjev z znanjem slovenščine. Novica je nepričakovana, saj je še konec prejšnjega tedna kazalo, da bo Dežela vsem trem obnovila dosedanje pogodbe oziroma ustvarila pogoje za njihovo redno zaposlitev.

Novinarje (dva sta slovenskega maternega jezika, tretja pa se uči slovenščine) je Dežela za določen čas zaposlila leta 2007 na osnovi javne selekcije, pri kateri je sodelovalo okoli štirideset kandidat in kandidatov. Dveletno pogodbo so jim podaljšali leta 2009 (za eno leto), nato še za dodatnih deset mesecev (zapadlost 31.1.2011). Prejšnji teden so vsi trije dobili od pristojnih deželnih uradov še kar spodbudna zagotovila o nadaljevanju delovnega razmerja, v ponedeljek pa jim je bilo sporočeno, da pogodb ne bodo podaljšali in naj že isti dan izpraznijo delovne pisarne. Ponudili so jim pogodbeno delo (v it. lavoro interinale), agenciji Obiettivo lavoro, ki nudi De-

Odbornik FJK Andrea Garlatti

želi delovno silo, pa zapade pogodba konec tega meseca. V bistvu sploh ni časa za takšno delovno razmerje, dokler ne bo jasno, če bo Dežela sploh obnovila sodelovanje z omenjeno agencijo.

Odbornik za osebje Andrea Garlatti se sklicuje na neko zakonsko normo, ki postavlja pod vprašaj časovno veljavo javne selekcije za določen čas in določa nujnost razpisa javnega natečaja za stalno zaposlitev. Kdaj bo, če sploh bo, Dežela ta natečaj razpisala ni znano. Vsekakor ni stvar denarja, ker deželni finančni zakon 2011 zagotavlja proračunsko »kritje« tudi za tri omenjene novinarje.

Kakorkoli že, je tiskovni urad deželne vlade ostal brez novinarja, ki obvladuje slovenščino ter nemščino in ki je na spletni strani FJK redno posredoval novice v slovenskem in nemškem jeziku. Odhod dveh novinark predstavlja tudi hud udarec za tiskovni urad deželne skupščine. Novinarka slovenske narodnosti je ob svojem delu redno spremljala slovenska občila pri nas in v Sloveniji, novinarka, ki se uči slovenščine, je istotako ob poročanju iz deželnega sveta in deželnih komisij spremljala poročanje slovenskih medijev.

Poslanci Škobernetu niso podelili imunitete

LJUBLJANA - DZ je včeraj brez glasu proti potrdil odločitev mandatno-volilne komisije, da celjskemu sodniku Milku Škobernetu, ki je osumljen jemanja podkupnine, ne podelijo imunitete. Škoberne je že od petka v priporu, njegov zagovornik Tomaž Bromš pa zaradi pripora napoveduje tudi pritožbo na ustavno sodišče. Škoberneta so v četrtek pripeljali pred preiskovalnega sodnika po tem, ko je mandatno-volilna komisija državnega zbora sklenila, da mu ne podeli imunitete. Sodnik je zanj odredil sodno pridržanje, po petkovem nadaljevanju zaslišanja pa mesec dni pripora zaradi upravičene bojazni, da bi uničil sledove kaznivega dejanja ali vplival na priče.

Bromš se je na odločitev pritožil in napovedal, da bo v primeru zavrnitve pritožbe nad odreditvijo pripora Škobernetu na vrhovno sodišče naslovil zahtevo za varstvo zakonitosti. Hkrati se bo pritožil še na ustavno sodišče. Po njegovem prepričanju je namreč Škobernetu kršena z ustavo zagotovljena imuniteta. O njej bi moral, kot meni Bromš, pred odreditvijo pripora odločiti državni zbor in ne le parlamentarna mandatno-volilna komisija.

Na avstrijskem Koroškem iščejo goljufivega Slovenca

CELOVEC - Policija na avstrijskem Koroškem išče 41-letnega Slovenca, ki je osumljen, da je prek spleta ogoljufal nemško podjetje. Januarja letos naj bi dal oglas za prodajo tovarnjaka in od nemškega podjetja na tak način vnaprej prejel 24.000 evrov. Njegovega pajdaša, 31-letnega Slovenca, je policija že aretirala.

Pred prodajo tovarnjaka sta bili opravljeni dve nakazili, po 4000 in 20.000 evrov, na bančni račun pri banki v Borovljah. Preostalo kupnino naj bi kupec poravnal pri predaji tovarnjaka v Ljubljani.

Sodelavec nemškega podjetja je nato ugotovil, da navedeni sedež podjetja v Sloveniji ne obstaja in da gre za lažni naslov, ki ga je na spletu objavil prodajalec. Nemudoma je sledila prijava na policiji v Borovljah, banka pa je zaprla bančni račun, ki je bil na ime nekoga srbskega podjetja. Pri tem je banka nemškemu podjetju vrnila drugi obrok nakazila.

31. januarja se je nato v boroveljski banki pojavil 31-letni lastnik bančnega računa, ki je želel dvigniti 20.000 evrov, a ga je pri tem poskusu ujela policija. Kot je povedal, je bančni račun dal na razpolago prijatelju, kateremu naj bi mu tudi predal dvignjeni denar. Po podatkih avstrijske policije naj bi bil 41-letnik slovenskim organom pregon na že znan zaradi prevar, trgovine z belim blagom, tihotapljenja ljudi in ponarejanja dokumentov. (STA)

SLOVENIJA - Državni zbor podprl zakon Mirna samostojna občina, o Ankaranu prihodnji teden

LJUBLJANA - Državni zbor je s 60 glasovi za in petimi proti sprejel zakon, ki ustanavlja občino Mirna. Tako se 210 slovenskim občinam pridružuje še ena. Njeno ustanovitev je ustavno sodišče državnemu zboru naložilo z isto odločbo, kot je to storilo za občino Ankaran, pri kateri pa se še vedno zapleta. Pobudi za ustavno presojo sta krajevni skupnosti Ankaran in Mirna vložili po tem, ko je DZ po izglasovanem vetu državnega sveta zavrnil zakon, s katerim bi ustanovili obe novi občini. Za zakon ni bilo zadostne večine predvsem zaradi nasprotovanja ankaranske občine.

Pozneje sta bila vložena dva ločena zakona, posebej za Ankaran in posebej za Mirno. Ko je ustavno sodišče sporočilo svojo odločitev, je bil v zakonodajnem postopku le še predlog za ustanovitev občine Mirna in o njem je DZ včeraj dokončno odločil.

Nova občina Mirna se bo izločila iz občine Trebnje. O predlogu za

ustanovitev zakona o ustanovitvi občine Ankaran pa naj bi DZ po zapletih odločal na izredni seji prihodnji teden. Podlaga za odločanje o ustanovitvi ankaranske občine bo tokrat predlog SLS, saj se je za vladni predlog z isto vsebino zakonodajni postopek končal že na matičnem odboru. DZ pa se je danes s tem tako zgolj seznanil.

Prebivalci Mirne so zadovoljni, da so poslanke in poslanci potrdili predlog zakona, ki predvideva ustanovitev občine Mirna, so zapisali v Krajevni skupnosti Mirna. "Kljub visoki podpori na današnjem glasovanju, na Mirni glede na skoraj dveletno bitko za našo samostojno pot še vedno težko verjamemo, da so se naše želje vendarle uresničile," meni predsednica sveta Krajevne skupnosti Mirna Barica Kraljevski. Prav tako so s sprejetjem zakona zadovoljni v strokovnem in operativnem odboru za ustanovitev občine Mirna. (STA)

KRIMINAL - V avtomobilih hrvaškega in slovenskega državljana

Cariniki na Dragonji odkrili mrtve ptice in morske školjke

SEČOVLJE - Na mejnem prehodu Dragonja so cariniki pretekli teden pri 45-letnem državljanu Hrvaške odkrili 37 mrtvih ptic ključačev, pri 33-letnem slovenskem državljanu pa dobrih 17 kilogramov morskih školjk mušol. Veterinarska služba je ptice in školjke prevzela v uničenje, zoper oba potnika pa so uvedli postopek o prekršku, so sporočili s Carinske uprave Republike Slovenije.

Mrtve ptice, zavite v vrečah za vozniškovim sedežem, so cariniki odkrili minulo sredo, 17,65 kilograma mušol pa dan pozneje v potvalki za prednjimi sedeži. Slovenski državljan, ki je skušal čez mejo prepeljati školjke, se je na carino pripeljal v osebni vozilu s hrvaško registracijo, še pojasnjujejo na carinski upravi.

Kot dodajajo, gre za drugi primer zasega morskih školjk v zadnjih dneh na mejnem prehodu Dragonja. Pretekli teden so namreč v osebni vozilu hrvaškega državljana odkrili

Cariniki sopri hrvaškem državljanu odkrili 37 mrtvih ptic ključačev

več kot 65 kilogramov morskih školjk, ki so bile brez kakršnihkoli veterinarskih ali zdravstvenih doku-

mentov. Med njimi je bilo 42,8 kilograma dondol in 22,7 kilograma mušol. (STA)

LIKOVNA UMETNOST - Razsdtava v Galeriji Lek

Klavdij Palčič s svojimi stvaritvami v Ljubljani

Na ogled najnovejša umetnikova dela, ki je lani z nizom razstav v FJK obeležil sedemdesetletnico

LJUBLJANA - Klavdij Palčič je nedvomno eden izmed vodilnih slovenskih slikarjev v tržaškem kulturnem okolju. Umetnik, ki je lani z nizom razstav v Furlaniji-Juljski krajini obeležil sedemdesetletnico, tokrat razstavlja v Ljubljani. Razstavo njegovih del v galeriji Lek (Verovškova 57, Ljubljana) so odprli včeraj.

Klavdij Palčič tudi z najnovejšimi slikami ostaja zvest svoji izjemno vehementni, čustveno podloženi in barvno razgibani likovni govorici, v katere središčni legi je največkrat človek. Slikarja je od nekdaj zanimalo, kaj se dogaja z nami v prostoru in času in naše izkušnje je vselej primerjal z zgodovinskimi.

Zato v njegovih razgibanih slikarskih kompozicijah lahko opazujemo razvoj neke nikoli dokončane zgodbe, ki temelji na človeških izkušnjah od prvih civilizacij naprej in njihovega ponovnega doživljanja naše sočasnosti, je ob razstavi zapisal likovni kritik Iztok Premrov. Po njegovem prepričanju lahko Palčičeve slike še najbolj opredelimo z oznako, da gre za prisposode preteklosti in sedanosti in da za njimi vsekakor stoji umetnikovo angažirano spremljanje dogajanja v svetu.

Kot je še zapisal, je umetnik zaznamovan z Mediteranom, katerega otrok je. Od tod silna čustva, temperamentne in razgibane podobe, močne, odprte barve, svetloba in napetost, poudarjena erotika, a tudi kontemplacija. Kontrasti so nekaj samosvojega in običajnega za Palčičeve slike, na katerih največkrat lebdeče človeško telo v neopredeljenem, skorajda abstraktnem prostoru išče svoj pravi jaz.

Klavdij Palčič se je rodil leta 1940 v Trstu. Po končanem študiju na umetnostnem liceju v Benetkah leta 1964 je sprva poučeval risanje in umetnostno zgodovino na srednjih šolah v Trstu in Gorici. V 60. letih je bil član tržaške skupine "Raccordosei - Arte Viva", v 70. pa je ustanovil in vodil grafični atelje. Posveča se slikarstvu, kiparstvu, grafiki, gledališki scenografiji in kostumografiji ter ilustriranju knjig za otroke in mladino ter pesniških zbirk. Veliko razstavlja v slovenskem in mednarodnem prostoru. Leta 1984 je prejel nagrado Prešernovega sklada za slikarstvo in scenografijo.

Klavdij Palčič na odprtju razstave Likovna Prehajanja/Traversamenti julija lani v Trstu ob svoji sedemdesetletnici

KROMA

GORICA - Na skupščini tudi doberdobski župan Vizintin in pokrajinski odbornik Marinčič

Daniela Birsa, Lavrenčič in Dorbolò slovenski referenti levičarske stranke Nichija Vendole

GORICA - Na Poljanah pri Doberdobi so se prvič sestali slovenski člani in somišljeniki nove politične stranke Levica, Ekologija in Svoboda (LES), ki jo vodi predsednik Apulije Nichi Vendola. Med prisotnimi so bili Daniela Birsa, glasnica stranke na Tržaškem in obnem članica državne skupščine LES, Mario Lavrenčič, član goriškega pokrajinskega tajništva, Fabrizio Dorbolò, član pokrajinskega in deželnega tajništva stranke in svetnik v špeterski občini, Paolo Vizintin, doberdobski župan, Marko Marinčič, odbornik na goriški pokrajini, Danjel Jarc in Nordio Gergolet, ki sta odbornika v doberdobski občini. Zaradi drugih obveznosti sta se opravičila Igor Komel in Marjan Sošol.

Na skupščini so ugotavljali, da je stranka v tem obdobju zelo živahna. V njej je našlo mesto veliko ljudi, ki se ne prepoznavajo v skrajni razdalji.

DANIELA BIRSA

MARIO LAVRENČIČ

FABRIZIO DORBOLO

dikalni levici, ki jo danes predstavlja Stranka komunistične prenove in Stranka italijanskih in slovenskih komunistov (danes sicer združeni v Federacijo levice) in tudi ne v levo-sredinski Demokratijski stranki. Stranka namreč želi postati moderna levica, ki zna prisluhniti vsem potrebam današnje družbe in ki si med drugim zastavlja tudi cilj združevanja preveč razpršene levice v Italiji, je bilo slišati na seji na Poljanah.

Tudi med Slovenci je najbrž veliko takih, so nadalje ugotavljali, ki so pričakovali rojstvo takega političnega subjekta, kot je LES in zato je tudi potrebno, da se v okviru te nove stranke organizirano oblikuje slovenska prisotnost. Še posebno v vidiku bližnjih volilnih preizkušenj v raznih krajevnih upravah in najbrž tudi na državnem nivoju.

Sklenili so, da v tej prvi fazi imenujejo tri referente, in sicer

Danielo Birso za tržaško, Marijo Lavrenčiča za goriško ter Fabrizio Dorbolòja za videmsko pokrajino. Nanje se lahko somišljeniki obrnejo za pristop k novemu političnemu gibanju ali za vsako drugo pojasnilo. V nadaljnji fazi bodo tudi z novimi člani in somišljeniki razpravljali o specifičnih pobudah in o obliki organiziranosti Slovencev v stranki Nichija Vendole.

DUNAJ - Sprejem predstavnikov pobude

Predsednica parlamenta podprla Botrstvo večjezičnosti

DUNAJ - Predsednica avstrijskega parlamenta Barbara Prammer je včeraj na Dunaju sprejela predstavnike pobude Botrstvo večjezičnosti za osveščanje javnosti o vrednotah, pomenu in prednostih znanja jezikov. Kot so sporočili iz Skupnosti koroških Slovencev in Slovenk, je Prammerjeva pobudo podprla in izpostavila pomen večjezičnosti tudi z vidika svojega dela. Pobudo so Prammerjevi izčrpno predstavili nekdanji deželni poveljnik žandarmerije na avstrijskem Koroškem Willibald Liberda, predsednik Skupnosti koroških Slovencev (SKS) Bernard Sadovnik ter voditeljica Jezikovne iniciative Rozvita Vospersnik.

Botrstvo večjezičnosti naj bi s pomočjo uglednih osebosti, na začetku predvsem iz sveta športa, spodbudilo zavest o vrednotah, pomenu in prednostih znanja jezikov. Lahko ga podpre vsakdo, ki se zavzema za večjezičnost, ki se uči kakega jezika ali v lastnem podjetju ali organizaciji vzpodbuja jezikovni projekt.

Barbara Prammer

V ta namen so uredili spletno stran www.mehrsprachigkeit.at, prisotni pa so tudi na Facebooku. Projekt so že podprle številne ugledne osebnosti iz družbenega, gospodarskega, cerkvenega in medijskega življenja avstrijske Koroške, pa tudi iz Slovenije in FJK.

DEŽELA - Prostovoljci za varnost

Mesec dni za nove prošnje

Delovali naj bi pod okriljem krajevne policije kot dodatna pomoč

TRST - Deželna odbornica, predstavnica Severne lige Federica Seganti, je včeraj spregovorila o prostovoljcih za zagotavljanje varnosti. Zadeva se je začela pred letom dni, zdaj pa bodo na podlagi prošenj, ki jih morajo zainteresirani vložiti do konca februarja, sestavili deželni seznam prostovoljcev. Oblekli jih bodo tudi v posebne uniforme, ki jo sestavljata jopič in kapa, njihova osnovna naloga pa bo v tem, da pod vodstvom krajevne policije pomagajo uradnim varnostnim silam, ki so že prisotne na posameznih območjih.

Kot je povedala Segantijeva, naj bi marsikje krajevna policija zaprosila za pomoč prostovoljcev. Za zdaj sta na seznamu 202 prostovoljca obeh spolov, pri čemer pa pobuda doslej ni imela velikega uspeha na Tržaškem. Deželna odbornica meni, da je razlog v tem, da je v Trstu število pripadnikov varnostnih sil največje v Italiji, kar pri ljudeh vzbuja precejšen občutek varnosti, čeprav bi morali po njenem mnenju več pozornosti v bodoče posvetiti drobnemu kriminalu v mestu in na av-

Odbornica Federica Seganti na včerajšnji predstavitvi pobude

tobusih, kot se tudi bolj odločno soočiti s primeri goljufij na račun starejših prebivalcev kot tudi vandalskih dejanj na šolah.

Segantijeva je še dodala, da prostovoljci praktično ne stanejo nič, uniforme pa stanejo le 5 evrov na posameznika.

GLASBA - Internet

Hrvaška violončelista z uspešnico na YouTube

ZAGREB - Video, v katerem mlada hrvaška violončelista Stjepan Hauser in Luka Šulić strastno preigravata pesem "Smooth Criminal" Michaela Jacksona, je postal uspešnica na spletni strani YouTube. V desetih dneh si je video londonskih študentov glasbe ogledalo več kot dva milijona obiskovalcev strani. Hauser je v ponedeljek za HTV povedal, da se za njun preplet klasične in pop glasbe zanimajo "največji svetovni glasbeni menedžerji, založniške hiše in televizijske postaje". Pojasnil je, da takšnega uspeha čez noč nista pričakovala.

Hauser in Šulić se ponašata z izvrstno klasično glasbeno izobrazbo. Dubrovčan Šulić (24) je zmagovalac številnih mednarodnih festivalov klasične glasbe, lani pa se je vpisal na britansko kraljevo glasbeno akademijo. V zadnjih letih je redno nastopal na Dubrovniških poletnih igrah.

Leto starejši Hauser, doma iz Pulja, je prav tako prejemnik številnih mednarodnih nagrad in eden zadnjih učencev velikega glasbenika Mstislava Rostropoviča. V Veliki Britaniji je na podiplomskem študiju glasbe. (STA)

PRISTANIŠČA - Dogovor med pristaniščema in trgovinskima zbornicama

Turški tovornjaki bodo čakali na vkrcanje v Tržiču

Na voljo bodo imeli 60.000 kv. metrov površine - Monassijeva z odborom Trgovinske zbornice

TRST - Težki tovornjaki, ki se v tržaškem pristanišču vkrcavajo na trajekt za Turčijo, bodo carinske in druge birokratske dolžnosti opravljali v tržaškem pristanišču. Za tako rešitev problema zatrpanosti tržaškega mestnega nabrežja z vrstami tovornjakov so se včeraj na sestanku na tržaški Trgovinski zbornici dogovorili njen predsednik Antonio Paoletti, predsednik goriške zbornice in tržaškega pristanišča Emilio Sgarlata in nova predsednica tržaške Pristaniške oblasti Marina Monassi. Sogovorniki so se strinjali, da je mogoče turške tovornjake preusmeriti v tržaško pristanišče, kjer bodo imeli na voljo 60 tisoč kvadratnih metrov prostora za čakanje na vkrcanje.

»Prostor, ki smo ga našli, ustreza tudi družbi Samer & Co. Shipping, ki organizira trajektni prevoz tovornjakov v Turčijo,« je zagotovil Paoletti. Enrico Samer je izrazil svoje strinjanje, v prihodnjih dneh pa bo sledilo novo srečanje, na katerem bodo dokončno določili postopke za uporabo prostora v tržaškem pristanišču.

Po sestanku glede turških tovornjakov je imela nova predsednica Pristaniške oblasti še srečanje s člani odbora Trgovinske zbornice. Na adviciji jim je zagotovila, da je »odločena delati skupaj z gospodarskimi kategorijami za uresničitev načrta takojšnjih posegov in za pripravo triletnega poslovnega načrta«. S pomočjo pomorske agencije Trgovinske zbornice in s sodelovanjem funkcionarjev Pristaniške oblasti bodo razviti na eni strani poslovni načrt, na drugi pa informativne kampanje, promocija in marketing za domači in tuje trge in za pridobivanje novih trgov, je še povedala Monassijeva.

Na zasedanju zborničnega odbora je član odbora in predsednik zavoda za tržaško industrijsko cono Ezit Dario Bruni v zvezi s potrebami tržaškega pristanišča potrdil, da je v teku ocenjevanje možnosti, da bi zavod v primeru potrebe dal na voljo za pristaniške dejavnosti ustrezne površine, če bi prišlo to tovrstne potrebe.

V zvezi s pristaniščem in logistiko se prihodnji teden obeta posvet, ki ga 11. februarja v tržaškem hotelu Savoia Excelsior prireja ministrstvo za zunanje zadeve in Sredozemski observatorij. Gre za nadaljevanje lanskega posveta z naslovom Sredozemski prostor mobilnosti - sredozemska politika za infrastrukture in transport. Tokrat bo v središču pozornosti projekt Unicredit Logistics, predvidena pa je tudi udeležba zunanjega ministra Franca Frattinija in ministra za infrastrukture Altera Matteolija.

Turški tovornjaki in kontejnerji čakajo na vkrcanje pred vhodom v pristanišče

ARHIV

GIBANJA - Ugotovitve s seje sveta centralne banke

Banka Slovenije zaskrbljena zaradi novega segrevanja inflacije

LJUBLJANA - Svet Banke Slovenije (BS) je zaskrbljen zaradi povečanih inflacijskih pritiskov na nekatere segmentih, ki jih je mogoče zaznati v zadnjem obdobju. Pri tem opozarja, da bi zviševanje inflacije nad stopnjo, ki jo kot stabilizacijski cilj zasleduje Evropska centralna banka (ECB), dolgoročno močno znižalo konkurenčnost slovenskega gospodarstva.

»Gospodarska rast in zaposlenost sta v slovenskem gospodarstvu, ki je odločilno odvisno od mednarodne menjave, neposredno odvisni od prizadevanj, da inflacija ne presega inflacijskega cilja stabilnosti v območju evra,« so sporočili po včerajšnji seji sveta Banke Slovenije. Srednjeročni cilj ECB je inflacija blizu, vendar nekoliko pod dvema odstotkoma.

V Evrosistemu morajo nacionalne politike dopolnjevati politiko ECB z vzdrževanjem odstopanj rasti cen v nacionalnem okolju v okvirih

MARKO KRANJEC
GUVERNER BS

ARHIV

maastrichtskega kriterija. »Ob udeležanju sekundarnih učinkov na rast plač in ob tveganju cenovno stroškovne spirale je za sidranje inflacijskih pričakovanj potreben premislek o politikah v nacionalni pristojnosti, ki vodijo k zahtevani cenovni stabilnosti,« so po obravnavi trenutnih gospodarskih in finančnih gibanj zapisali v Banki Slovenije.

Svet centralne banke je obravnaval tudi poročilo o tekočem poslovanju bank, vključno z gibanji na

kapitalskih trgih in na področju obrestnih mer.

Preliminarni rezultati za leto 2010 kažejo, da bo bančni sektor kot celota posloval z izgubo. »To je učinek politike prevzemanja tveganj v preteklosti, gospodarskih razmer v svetu in doma ter finančnega stanja kreditorejmalcev in s tem povezane potrebe po tekočem oblikovanju slabitev. Kljub temu se kaže tendenca stabiliziranja obsega kreditiranja nefinančnih družb in prebivalstva,« ugotavljajo v centralni banki.

Svet Banke Slovenije je med drugim sprejel spremenjen in dopolnjen sklep o dokumentaciji za dokazovanje izpolnjevanja pogojev za opravljanje funkcije člana uprave banke in hranilnice. Seznani se je tudi s poročilom o poslovanju plačilnih sistemov za tretje četrtletje leta 2010 in obravnaval poročilo o ekonomskih odnosih Slovenije s tujino za november 2010. (STA)

ENERGIJA Družba Enel ne izključuje interesa za NEK

TRST - Italijanski energetski koncern Enel se ne zanima za krško nuklearko kot tako, toda če bi prišlo do projektov o njenem povečanju, ki pa jih uradno še ni, bi bila družba pripravljena preučiti dokumentacijo in oceniti, ali bi se ji splačalo sodelovati ali ne. Tako je včeraj ob robu tržaškega simpozija o jedrski energiji (o njem poročamo na 8. strani) povedal Vincenzo Napoli, menedžer družbe Sviluppo Nucleare Italia (SNI), katere lastnici sta Enel in francoski Edf. Napoli je poudaril, da Slovenija uradnih načrtov za povečanje jedrske elektrarne v Krškem ni objavila in da torej o morebitnem sodelovanju za sedaj ni mogoče govoriti.

Kot je znano, se za sodelovanje Italije oziroma Furlanije-Juljske krajine pri vlaganjih v morebitno razširitev krške jedrske elektrarne močno zavzema predsednik Dežele FJK Renzo Tondo.

SLOVENIJA - Ob današnjem dnevu mokrišč

Opozorilo na izjemen pomen mokrišč in na njihovo izginjanje

LJUBLJANA - Svetovni dan mokrišč, obeležujemo ga 2. februarja, letos opozarja na prepletanje med mokrišči, gozdovi in vodo. V mednarodnem letu gozdov je izpostavljen pomen gozda pri ohranjanju mokrišč in njihovih funkcij, so poudarili sogovorniki včerajšnje novinarske konference v Ljubljani. Opozorili so na izjemen pomen mokrišč in njihovo izginjanje.

Vodja sektorja za gozdove na ministrstvu za kmetijstvo Robert Režonja je pojasnil, da so njihovi cilji v prihodnje usmerjeni predvsem v osveščanje o vseh funkcijah gozda. »Kot družba moramo znati ravnati s temi občutljivimi ekosistemi,« je dejal in poudaril, da v zadnjem času ugotavljajo v gozdovih številne negativne pojave, kot so vožnja s štirikolesniki, motorji in podobno.

Gozdovi so tesno povezani z vodami, saj imajo hidrološko funkcijo (gozd opravlja mehansko in biološko čiščenje vode), vplivajo na uravnavanje vodnega režima in zadrževanje hitrega odtekanja padavinske vode s površja ter blažijo oz. preprečujejo škodbe tal pred erozijo, ki jo povzroča naglo odtekanje vode, je opozoril direktor Zavoda za gozdove Slovenije Jošt Jakša.

Generalna direktorica direktorata za vode na ministrstvu za okolje Barbara Avčin Tržan pa je spomnila, da so mokrišča zibelka biotske raznovrstnosti in opravljajo t.i. ekosistemske storitve. »Zagotavljajo pitno vodo, nudijo številne vire, preprečujejo poplave in omilijo podnebne dogodke. Delujejo tudi v funkciji naravnega prečiščevalca vode,« je pojasnila.

Opozorila je na ogroženost mokrišč, ki so tudi v Sloveniji okrnjena in skrčena. Nekatera so zasuli, nekatera izsušili, običajno so tudi tarča pozidav, onesnaževanja. »Na lokalni ravni se s prostorskim planiranjem ne upošteva te njihove naravne vloge tudi varstva pred poplavami,« je izpostavila.

Letošnji 2. februar obenem beleži 40. obletnico Ramsarske konvencije o varstvu mokrišč. Eden stebrov konvencije je tudi svetovna mreža mednarodno pomembnih mokrišč, ki so izjemnega pomena za ohranjanje biotske raznovrstnosti v svetovnem merilu, je opozorila predstavnica za Ramsarsko konvencijo v Sloveniji Gordana Beltram. V 160 državah pogodbenicah je danes 1911 mednarodno pomembnih mokrišč, ki obsegajo skoraj 187 milijonov hek-

tarjev. V Sloveniji so tri taka mokrišča, in sicer Sečoveljske soline, Škocjanske jame in Cerkljsko jezero. Države pogodbenice se s podpisom konvencije obvezujejo (Slovenija je k njej pristopila leta 1992), da bodo izvajale politiko razvoja, ki ne bo ogrožala obstoja mokrišč, ampak zagotavljala smotno rabo in varstvo ter trajno ohranila biotsko raznovrstnost vseh mokrišč.

Mokrišča so med najbolj ogroženimi ekosistemi. V Sloveniji je od leta 1952 do 1990 izginilo 40 odstotkov mokrišč, samo od leta 1973 do 1991 pa je bilo izsušenih 70.000 hektarov mokrišč.

Na novinarski konferenci so predstavili tudi projekt LIFE+ - Ohranjanje in upravljanje mokrišč v Sloveniji, WET-MAN, ki ga ta mesec s partnerji začnejo Zavod RS za naravo. Cilj projekta je obnova in izboljšanje stanja šestih slovenskih mokrišč, ki so opredeljena tudi kot območja Natura 2000. To so Pohorska barja, Zelenici, Mura-Petišovci, Planik, Vrhe in Gornji kal. Območja predstavljajo različne tipe mokrišč, ki v preteklosti niso bila ustrezno vzdrževana, je pojasnila vodja projekta Nika Debeljak Šabec. (STA)

EVRO

1,3755 \$

+0,5

EVROPSKA CENTRALNA BANKA

1. februarja 2011

valute	1.2.	31.1.
ameriški dolar	1,3755	1,3692
japonski jen	112,19	112,49
kitajski juan	9,0604	9,0299
ruski rubel	40,7470	40,7950
indijska rupija	62,9570	62,8570
danska krona	7,4548	7,4544
britanski funt	0,85360	0,86090
švedska krona	8,8050	8,8670
norveška krona	7,8820	7,9270
češka krona	24,111	24,223
švicarski frank	1,2954	1,2891
estonska krona	15,6466	15,6466
madžarski forint	271,60	273,85
poljski zlot	3,9138	3,9362
kanadski dolar	1,3717	1,3679
avstralski dolar	1,3647	1,3763
bolgarski lev	1,9558	1,9558
romunski lev	4,2580	4,2590
litovski litas	3,4528	3,4528
latvijski lats	0,7023	0,7030
braziljski real	2,2914	2,2962
islandska krona	290,00	290,00
turška lira	2,1873	2,1972
hrvaška kuna	7,4180	7,4171

EVROTRŽNE OBRESTNE MERE

1. februarja 2011

	1 mesec	3 meseci	6 mesecev	12 mesecev
LIBOR (USD)	0,26000	0,30438	0,45381	-
LIBOR (EUR)	-	-	-	-
LIBOR (CHF)	0,13833	0,17000	0,24000	-
EURIBOR (EUR)	0,877	1,063	1,307	-

ZLATO

(999,99 ‰) za kg

31.147,31 €

+178,89

TEČAJNICA LJUBLJANSKE BORZE

1. februarja 2011

vrednostni papir	zaključni tečaj v €	spr. v %
BORZNA KOTACIJA - PRVA KOTACIJA		
GORENJE	12,50	-0,04
INTEREUROPA	3,63	-4,45
KRKA	64,00	-
LUKA KOPER	15,31	-1,23
MERCATOR	155,00	+0,65
PETROL	260,00	+1,17
TELEKOM SLOVENIJE	87,00	-0,57
BORZNA KOTACIJA - DELNICE		
ABANKA	47,20	+0,21
AERODROM LJUBLJANA	17,30	-1,14
DELO PRODAJA	23,75	-1,66
ETOL	94,00	-
ISKRA AVTOELEKTRIKA	15,60	-5,45
ISTRABENZ	4,50	-
NOVA KRE. BANKA MARIBOR	10,30	+1,33
MLINOTEST	5,50	-
KOMPAS MTS	7,65	-
NIKA	15,20	-
PIVOVARNA LAŠKO	13,99	+0,07
POZAVAROVALNICA SAVA	8,14	-
PROBANKA	24,29	-
SALUS, LJUBLJANA	361,00	-
SAVA	78,01	-
TERME ČATEŽ	190,00	-
ŽITO	94,00	+3,18
ZAVAROVALNICA TRIGLAV	17,55	-

MILANSKI BORZNI TRG

1. februarja 2011

delnica	zaključni tečaj v €	spr. v %
AZA	1,127	+3,87
ALLIANZ	106,13	+4,38
ATLANTIA	16,62	-
BANCO POPOLARE	2,5775	-0,77
BCA MPS	0,9145	-1,61
BCA POP MILANO	3,1225	+1,22
EDISON	0,841	+0,30
ENEL	4,22	+2,24
ENI	18,01	+4,10
FIAT	7,22	+1,83
FINMECCANICA	9,815	-0,51
GENERALI	16,47	+3,39
IFIL	-	-
INTESA SAN PAOLO	2,4875	+2,37
LOTTOMATICA	10,78	+1,60
LUXOTTICA	22,28	+0,63
MEDIASET	4,7925	+1,05
MEDIOBANCA	7,53	+2,03
PARMALAT	2,33	+0,65
PIRELLI e C	5,63	+0,90
PRYSMIAN	14,73	-0,07
SAIPEM	37,98	+3,94
SNAM RETE GAS	3,92	+2,28
STMICROELECTRONICS	8,975	+1,47
TELECOM ITALIA	1,066	+2,70
TENARIS	17,34	+1,40
TERNA	3,245	+1,72
TISCALI	0,0886	-1,12
UBI BANCA	7,56	-0,07
UNICREDIT	1,829	+1,11

SOD NAFTE

(159 litrov)

90,66 \$

-0,12

IZBRANI BORZNI INDEKSI

1. februarja 2011

indeks	zaključni tečaj	sprememba %
SLOVENIJA		
SBITOP, Ljubljana	839,53	+0,46
TRG JV EVROPE		
CROBEX, Zagreb	2.311,11	+0,81
BIRS	962,71	-0,47
FIRS, Banjaluka	1.653,73	-0,69
Belex 15, Beograd	738,07	+0,40
SRX, Beograd	299,74	+0,60
BIFX, Sarajevo	1.618,03	+0,84
NEX 20, Podgorica	-	-
MBI 10, Skopje	2.668,84	+1,38
DRUGI TRGI		
Dow Jones, New York	12.038,42	+1,23
Nasdaq 100	2.323,63	+1,83
S&P 500, New York	1.307,40	+1,65
MSCI World, New York	1.308,08	+0,46
DAX 30, Frankfurt	7.184,27	+1,51
FTSE 100, London	5.957,82	+1,62
CAC 40, Pariz	4.072,62	+1,68
ATX, Dunaj	2.943,01	+1,98
PX, Praga	1.246,90	+0,81
EUROSTOXX 50	3.006,81	+1,80
Nikkei, Tokio	10.237,92	-1,18
STI, Singapur	3.184,74	+0,16
Hang Seng, Hongkong	-	-
Composite, Šanghaj	2.799,40	+0,31
Sensex, Mubaj	18.022,22	-1,67

O NAŠEM TRENUTKU

Zaščitni zakon št. 38 in »bunga bunga«

ACE MERMOLJA

Dne 8. marca 2001 je bil v Uradnem listu objavljen zakon št. 38, ki je imel naslov "Zakonska določila za zaščito slovenske jezikovne manjšine v deželi Furlaniji-Juljski krajini." Ob 10-letnici sprejetja zaščitnega zakona, ki je bil izglasovan 23. februarja 2001, je predvidenih nekaj srečanj, analiz in javnih razprav.

V pričujočem članku ne bi vnaprej napovedoval dogodkov ali pa podal oceno storjenega oziroma neopravljenega. Zaustavil bi se ob dejstvu, da je tudi zaščitni zakon eden izmed tisočeri italijanskih zakonov in da je zato njegova usoda odvisna tudi od odnosa, ki prevladuje v Italiji z ozirom na zakone in samo pravno državo. Skratka, se v Italiji zakoni spoštujejo ali pa se zdi ohlapno zapisane črke? Vprašanje je še kako vezano na zaščitni zakon, kar bom skušal dokazati ob zaključku pisanja.

Ko danes spremljamo obnašanje italijanskega predsednika vlade Silvia Berlusconija, ko opazujemo kompaktnost njegove stranke v obrambi svojega šefa, ko primerjamo razne ankete in javnomnenjske raziskave, nam postane jasno, da je v Italiji množica državljanov, ki ne vidi v zakonih in v pravni državi reda, ki ga je potrebno nujno spoštovati.

Mimo vseh Vitezovih spolnih peripetij, se mednarodni časopisi in javna mnenja čudijo, kako je možno, da Italijani podpirajo predsednika, ki se poigrava z zakoni in s sodišči. Italija je s predsednikom na čelu na skrajnem robu pravne države in ga pogostokrat lahkomišleno prekorači.

Od svojega vstopa v politiko Berlusconi sistematično razgrajuje veļjavnost sodne oblasti, narekuje zakone, ki so njemu v korist, se enostavno poživža na pozive sodnikov, opozicije in dela javnosti, naj svoje pravne volze končno razčisti na sodišču.

Na sodnijah so se vrstili razni procesi, milanski sodniki proizvajajo nove obtožbe in kličejo Berlusconija na zagovor: on jim odgovarja po televizijah in časopisih. Dogaja se, kot da bi tržaško sodišče vodilo proces proti možu, ki je osumljen, da je ubil ženo.

Mož pa bi se branil na Trgu sv. Antona in prepričeval kimajočo množico, da je v bistvu dobro za vse, če je umrla tako sitna in zoprna ženska, kot je bila njegova žena.

Tujina se čudi, Italijani ne. Vendar je v tej naši državi povsem normalna davčna utaja. Bogastva elit se kopičijo tudi zato, ker uživajo blagohotnost davkarije. Podjetja, profesionalci in posamezniki lahko pišejo obračune s fantazijo. Ni slučajno, da prav z Berlusconijem predstavitev lažne bilance ni več zločin. Tako se dogaja v kaki državi "bunga bunga".

Marsikje je normalno, da se faktur ne izdaja, da se ne plačuje davka za avtomobil in naročnine za televizijo, da se pusti psičkov drekec na pločniku itd. Sever se poigrava v uradih komercialistov, na jugu pa je itak največje podjetje mafija. Svet se je npr. osuplo spraševal, kako je možno, da v mestu, kot je Neapelj ležijo po pločnikih in na ulicah hribi smeti. Tam je tako, drugje bi bili podobni prizori nepojmljivi. Si lahko zamišljamo Berlin ali Pariz, ki ga dušijo smeti vržene skozi okna?

Lahko bi se iz sveta življenja, kjer vlada prekomerna anarhija, vrnili k institucionalnim razmeram in sporom. Podoba je neverjetna. Premier žuga sodnikom, da jih bo kaznoval, ker o njem preiskujejo. Zunanji minister nastopi v senatu, kjer prebira košček papirja iz neke banane republike in potrjuje, da je stanovanje v Montecarlu last brata družice predsednika parlamenta. Premier zavrti telefon in v živo ozmerja voditelja TV oddaje. Direktor državne televizije se prav tako telefonsko in v živo na smrt skrega z voditeljem druge oddaje in torej s svojim "uslužbencem", ki mu vrača milo za drago. Italijanski institucionalni prizori so neverjetnejši od Koloseja ali Michelangelovega Mojzesa.

Če preidem k zrahljani pravni državi in našemu zaščitnemu zakonu, ne morem mimo Rezije. Res je Rezija zakotna italijanska občina, vendar je tudi ona državna ustanova in delček države. Lansko poletje so prav zaradi zaščitnega zakona župan in občinska

uprava prekoračile pravne limite kot potoček ob cesti.

Občan Rezije je na osnovi zakona zahteval dvojezično (italijansko-slovensko) osebno izkaznico, pa mu je župan ni hotel dati. Po protestih prizadetega, ki so romali do Rima, je Občina s kislim obrazom izdala to izkaznico. Pred občinskimi vrati pa je upravičenega dobitnika izkaznice čakala razjarjena skupina ljudi. Policija ni ščitila občana in razgnala množice, ampak je enemu samemu občanu svetovala, naj s svojo izkaznico zapusti Rezijo.

Občinski može se se še bolj potrudili. Zato, da bi dokazali, kako je v Reziji dvojezična izkaznica nekaj splošno nezaželenega, je Občina poslala na domove Rezijanov vprašalnik, ki je bil v popolnem nasprotju s členi zakona o zasebnosti. Nikomur se nič ni zgodilo, nihče ni nikogar prijavil, tudi župan Rezije se je polulal na zakone kot mali vitezek. Primer se zdi obroben, ampak je eklatanten: zakoni so v Italiji pridevnik oblasti in ne samostalniki pravne države.

V bistvu bi si lahko nek župan izmislil "hec" in dal odstraniti obstoječe dvojezične table. Našel bi majhne Ghedinija in dokazoval, kako je v bistvu dvojezičnost nekaj nenaravnega. Kraj ne more imeti več imen. Je Boršt ali pa Sant' Antonio in Bosco, ne more pa biti oboje, ne more imeti dveh imen, ki nimata nič skupnega. Na tabli ne moreta biti ime in psevdonim. Lahko bi kvečjemu napisali Sant'Antonio in Bosco detto Boršt. Tudi temu županu bi se nič ne zgodilo.

To je luža, kjer plovemo, tu je meja med pravnim redom in neredom. V ta prostor je med ostalimi zakoni umeščen zaščitni zakon za slovensko manjšino v Italiji. Vse ima vrednost glede na zorni kot, s katerega gledamo. Zakon nas lahko obogati ali obuboža. Zakon ostaja drobec med zakoni države, kjer lep del ljudi občuduje starega premierja, ki seksa z mladolicami. Si lahko zamislimo Obamo z dvema »strafiga« s Haitija, ki nagovarja javnost? V ZDA ne, v Italiji morda ja. Potem lahko marsikaj pričakujemo tudi zase.

SLOVENIJA - Ravnanje z odpadki

Do konca leta naj bi uvedli sistem zbiranja od vrat do vrat

LJUBLJANA - Ministrstvo za okolje in prostor (MOP) je v javno obravnavo poslalo dve uredbi, ki urejata področje ravnanja in obdelave ter odlaganja odpadkov. Najpomembnejša novost za uporabnike bosta obvezno ločeno zbiranje in zbiranje od vrat do vrat. »Uvajamo novo obvezno storitev zbiranja od vrat do vrat plastične embalaže in hišnih kuhinjskih odpadkov, kar pomeni, da se bosta na ekoloških otokih zbirala samo še papir in steklo,« je ob predstavitvi uredb pretekli petek povedala generalna direktorica Direktorata za okolje na MOP Barbara Avčin-Tržan. Ločeno zbiranje papirja, kovin, plastične embalaže in kuhinjskih odpadkov bodo morale uvesti tudi vse javne ustanove in podjetja. Naloga komunalnih podjetij bo, da uporabnike dvakrat na leto obvestijo o načinu zbiranja, enkrat na leto pa organizirajo javno zbiralno akcijo.

Do leta 2015 ima možnost, da pridobi časno dovoljenje za odlaganje 26 delujočih odlagališč, med njimi so na južnem Primorskem na seznamu tudi Sežana, Izola in Dragonja v občini Piran, na katero pa so zaradi pomanjkanja prostora pred desetimi dnevi že prenehali odlagati. Dovoljenje pa bodo

upravljalci dobili, če bodo zagotovili tehnično ustreznost, linijo za obdelavo in finančno jamstvo. »Podjetja morajo sama predvideti, ali bodo v obdobju od 2010 do 2015 lahko zagotovila sredstva, ki bodo potrebna za zapiranje ter nadzorovanje in vzdrževanje monitoringa še 30 let po zaprtju,« je pojasnjevala Avčin-Tržanova. Po letu 2015 pa bo v celi državi na voljo le osem deponij, so napovedali na MOP in med njimi naj bi bila tudi Stara Gora pri Novi Gorici. Tja naj bi odlagale občine severne in južne Primorske. Za deponijo je do leta 2030 predvidena zmogljivost 800.000 ton.

Do konca leta 2015 pa naj bi postavili tudi centre za predelavo odpadkov. Kot smo že poročali, naj bi za 17 notranjskih, kraških, brkinskih in istrskih občin tak center nastal v Logatcu. »To pomeni obrat za mehansko-biološko obdelavo in sortirnico. Če se bodo

občine dogovorile za Logatec, bomo izgradnjo podprli bodisi s kohezijskimi sredstvi, če pa se bodo odločili za drugačno obliko financiranja, pa bomo center vključili v operativni program,« je napovedal direktor Direktorata za javne službe in investicije na MOP Bojan Dejak. Omenjena lokacija pa sega na območja Nature 2000, zato se zastavlja vprašanje, ali bo na tem mestu tak obrat sploh mogoče postaviti? »Poudarjam, da ne gre za odlagališče, ampak za industrijski objekt brez odlagališča, Natura 2000 pa ne prepoveduje umeščanja objektov v prostor,« je odgovorila Barbara Avčin-Tržan, minister za okolje in prostor Roko Žarnić pa je dodal, da »ta objekt ne bo nič bolj obremenjujoč za okolje kot črpalka, ki tam že stoji. Mi ne moremo reči, da na 36 odstotkih prostora v državi ne moremo imeti nobene ekonomske aktivnosti. Jasno, da jih je treba prilagoditi, a ne prepovedati. Mislim, da je včasih strah pred tem, da Natura 2000 onemogoča ekonomske dejavnosti, pretiran.«

Na MOP težav pri sprejemanju uredb ne pričakujejo, je še napovedal minister Žarnić. »Skupine, ki so to pripravile, so zelo kvalitetne in v krogu komunalnih podjetij priznane kot tiste, ki vedo, kaj delajo. Predvsem pa sem ponosen na to, da je Slovenija med državami Evropske unije vodilna pri urejanju tega vprašanja. Skozi uredbe bomo vsebine ustreznih evropskih direktiv na svoja tla prenesli v celoti.

Na te novosti v komunalnih podjetjih gledajo različno. Vodja enote gospodarskih javnih služb v Komunalno stanovanjskem podjetju Sežana, ki v občinah

občinah Hrpelje-Kozina, Divača, Sežana in Komen opravlja komunalno dejavnost, Vlasta Kukanja, je povedala, da uvedbo sistema od vrat do vrat razume kot korak nazaj. »Pri nas embalažo ločujemo že od leta 2004 in od takrat ljudi učimo, kako naj delajo. Uveljavitev novih določil bi naš sistem obrnila na glavo, poleg tega bi bilo to do uporabnikov nekorektno. Ekološki otok smo s finančno pomočjo občin postavili na vsakih 50 prebivalcev in del teh kant bi postal neuporaben (razen za steklo in papir). Poleg tega bi morali zamenjati tudi vozni park, saj so ponekod ulice preozke in s smetarko ne bi mogli do vseh gospodinjestev.« Zato že pišejo pripombe na uredbi. Kar pa zadeva pridobitev dovoljenja za odlaganje v Sežani do leta 2015, pa bi za to morali na odlagališče postaviti linijo za obdelavo. »Denar za naložbo morajo priskrbeti občine iz svojih proračunov, in sicer v letošnjem letu. Na oko bi to pomenilo okoli 300.000 evrov. Kar pa zadeva vlogo za podaljšanje, tudi ta odločitev zadeva župane.« Ponekod drugod po državi pa so sistem, ki ga predvidevata uredbi, že uvedli. Spodbujajo tudi kompostiranje na domu. Soglašajo, da zbiranje od vrat do vrat prinaša višje stroške, ker je treba posamezno gospodinjstvo obiskat večkrat. Če je treba pri tem premagovati velike razdalje, pa sploh. Ravno tako je potrebno nabaviti manjša vozila, ki pridejo do vsake hiše. Zato se na tem mestu zastavlja vprašanje, ali se bodo cene komunalnih storitev povišale? »Podražitev ne bo smelo biti,« je na predstavitvi uredb povedala Barbara Avčin-Tržan. »Če pogledamo na primeru: danes 100 kilogramov odpadkov zbiramo v enem zabojniku, po uveljavitvi uredb pa bomo isto količino zbirali v dveh zabojnikih. V enem odpadno embalažo, v drugem preostanek. Odvoz se bo izvajal tako, da bodo enkrat odvažali embalažo, drugi tedn preostanek. Sicer pa bomo standarde določili v sodelovanju s komunalno zbornico.«

Uredbi sta do 21. februarja v javni obravnavi. Na MOP pričakujejo, da bosta na vladi sprejeti sredi aprila, v praksi pa naj bi se njuna določila uveljavila do jeseni oziroma do konca letošnjega leta.

Irena Cunja

ODPRTA TRIBUNA

Rajonskim svetom je treba priznati vlogo in dostojanstvo

Mestna okrožja oz. rajonski sveti tako v Trstu kot v Gorici imajo pomembno vlogo zlasti pri zagovarjanju potreb in pričakovanj mestnih periferij, ki so praviloma vsestransko oddaljene tudi od pozornosti županstev in njihovih prvih mož. Deželni svet Furlanije-Juljske krajine bo v prihodnjih dneh predvidoma sprejel zakon, s katerim bo mogoče ohraniti ta nivo javne uprave, ki ga na vsedrjavni ravni v glavnem ukinjajo. Smešno je, da zagovorniki ukinitve rajonskih svetov navajajo kot razlog le potrebo po krčenju javnih izdatkov, saj je vsem jasno, da gre za organe, ki v spektru javne uprave še najmanj stanejo. Zato od vsega začetka prepričano zagovarjam potrebo po ohranitvi okrožij, ki predstavljajo pomembno obliko direktne demokracije in spodbujanja soudeležbe ljudi, ki tako lažje in pobliže sodelujejo pri upravljanju teritorija.

Vase zagledana politika išče grešnega kozla tam, kjer ga ni. Z ukinitvijo rajonskih svetov ne bi povečali učinkovitosti občinskih, prej nasprotno. Kvečjemu bi bilo vredno razmisliti o okrepitevi vloge in pristojnosti občinskih okrožij, ki bi lahko brez dvoma učinkoviteje skrbela za manjša javna dela. Rajonskim svetom bi lahko obenem zaupali odločilnejšo vlogo pri urbanističnem načrtovanju, saj je bilo njihovo mnenje doslej le obvezno, nikakor pa ne obvezujoče in torej odločilno.

Žaljiv je predlog, ki je nakazoval mož-

nost ohranitve okrnjenih rajonskih svetov, v katerih bi predsedniki za svoje delo prejeli približno štirideset evrov odškodnine, navadni svetniki pa polovico tega. Sledil je nov predlog, ki naj bi sejnino za predsednike dvignil na vsoto sejnine, ki pripada občinskemu svetniku, medtem ko bi bili rajonski svetniki deležni približno tretjine te vsote: nekaj čez stotak evrov za predsednike, trideset evrov za svetnike.

Kdorkoli pozna stvarnost rajonskih svetov, dobro ve, da je tovrstno obravnavanje nepravilno in žaljivo. Zlasti predsedniki, ki delajo zavzeto, vlagajo v svoj mandat ogromno časa in tudi nemalo lastnih finančnih sredstev.

To je še posebno značilno za Goriško, kjer so rajonski sveti že doslej delovali skoraj brez stroškov, dejansko na prostovoljni podlagi, o pozitivni učinkovitosti pa priča že bežen pregled poročanja raznih medijev. Nezanemarljiva je tudi njihova vloga z narodnega zornega kota, saj je nesporno dejstvo, da smo Slovenci tako v Trstu kot v Gorici v rajonskih svetih nastopali kot pomemben in odgovoren dejavnik.

Pričakovati je, da bo deželni zakonodajalec uspel najti sintezo, ki naj bo spoštljiva do stvarnosti in odgovorna do ljudi, ki so v vseh teh letih dokazali, da dobro skrbijo za teritorij in s tem plemenitijo sam pojem političnega udejstvovanja.

Igor Gabrovec,
deželni svetnik

HRVAŠKA - SLOVENIJA Zagreškemu nadškofu predali Iconotheo Valvasoriano

ZAGREB - Zagrebški nadškof, kardinal Josip Bozanić je v ponedeljek v Zagrebu sprejel predstavnike Fundacija Janeza Vajkarda Valvasorja pri Slovenski akademiji znanosti in umetnosti. Ti so mu predali Iconotheo Valvasoriano, monumentalno zbirko 17 faksimilov zvezkov grafik, ki jih je tekom življenja zbral kranjski polihistor Janez Vajkard Valvasor.

Grafično zbirko je Valvasor zaradi prezaolženosti prodal Zagrebški nadškofiji. Tako se danes original nahaja v Zagrebški nadškofijski Biblioteki Metropolitani. Fundacija Janeza Vajkarda Valvasorja je nadškofiji kopije podarila v faksimlo, da je ta odobrila projekt izdave in objave zahvalilov Valvasorjeve grafične zbirke, ki ima veliki kulturno-umetniški pomen, so sporočili iz tiskovnega urada zagrebske nadškofije.

Dogodka v nadškofjskem dvoru so se udeležili predsednik častnega odbora fundacije Milan Kučan, predsednik fundacije Matjaž Kmecl, vodja projekta in urednik Lojze Gostiša ter slovenski veleposlanik na Hrvaškem Vojko Volk.

Valvasorjeva grafična zbirka obsega 7752 grafik in risb Dürerja, Cranacha, Rembrandta, Callota ter drugih znanih in neznanih nemških, avstrijskih, nizozemskih, flamskih, francoskih, italijanskih, angleških in kranjskih mojstrov 16. in 17. stoletja. Liste iz zbirke je Valvasor nalepil v zvezke velikega formata, vezane v usnje. Razporedil jih je po temah, tehniki in nacionalni pripadnosti avtorjev.

Janez Vajkard Valvasor (1641-1693) se je rodil v Ljubljani. Leta 1678 je na Bogenšperku ustanovil grafično podjetje z bakroreznico in tiskarno. Vrh njegovih znanstvenih prizadevanj je obsežno topografsko-zgodovinsko delo Slava vojvodine Kranjske. Umrl je v Krškem. (STA)

POLITIKA - Ponovno v ospredju reševanje premierja pred sodnim pregonom

Berlusconi obuja zakonski predlog o kratkem procesu

Razhajanja v Ljudstvu svobode glede demonstracije proti sodnikom in medijem

RIM - Ljudstvo svobode je ponovno obudilo t. i. zakonski predlog o kratkem procesu. Kot je včeraj potrdil pravosodni minister Angelino Alfano, je Berlusconijska stranka v pravosodni komisiji poslanske zbornice zahtevala, naj zakonski predlog ponovno uvrstijo na dnevni red. O tem bo komisija predvidoma odločala danes. »Rad bi poudaril, da nas Evropska unija stalno opozarja na potrebo po pospešitvi sodnih postopkov. Poleg tega nesoglasja v Italiji ne zadevajo toliko temeljno zakonsko besedilo, kolikor neko prehodno normo, ki zadeva aplikacijo zakona na procese v teku,« je pojasnil Alfano.

Spomnimo naj, da je senat že odobrili zakonski predlog lanskega 20. januarja. Ta se je potem ustavil v pravosodni komisiji poslanske zbornice zaradi protestov opozicije in predstavnikov sodstva, pa tudi zaradi nasprotovanja predsednika poslanske zbornice Gianfranca Finija, ki je tedaj še pripadal Ljudstvu svobode. Zakonski ukrep bi moral »rešiti« Berlusconijski pred nekaterimi procesi, in to tako, da bi izničil na desetisoče procesov v teku, pač vse tiste, ki bi prekoračili šest let trajanja. Premier je naposled pristal na ustavitve zakonskega predloga, ker je medtem Sredinska unija Pier Ferdinanda Casinija podprla t. i. zakonski predlog o upravičeni zadržanosti, ki je bil dejansko odoben kmalu potem.

Toda ustavno sodišče je 13. januarja letos v bistvu razveljavilo zakon o upravičeni zadržanosti, tako da je premier zdaj ponovno brez štita pred sodnim pregonom. Od tod obuditev zakonskega predloga o kratkem procesu, ki bi premierja lahko rešil vsaj pred dvema sodnima postopkoma v teku, in sicer pred t. i. procesoma Mills in Mediaset, medtem ko bi ostalo odprto vprašanje t. i. procesa Mediatrade, da ne govorimo o morebitnem procesu zaradi afere Rubygate.

O zadevi je premier govoril tudi na včerajšnji seji vodstva Ljudstva svobode. Kaže, da so na tem sestanku prišla do izraza tudi nekatera notranja nesoglasja. Tako je vodstvo stranke najprej objavilo tiskovno sporočilo, v katerem je rečeno, da je Berlusconi poveril Danieli Santanchè in Micheli Vittorii Brambilla nalogo, naj pripravita vrsto strankarskih pobud v podporo delu vlade in v obrambi premierja pred »medijskimi in sodnimi napadi«. Potem pa je Berlusconijski tiskovni predstavnik Paolo Bonaiuti v noti za tisk to deman-

tiral, češ da bi morala Santanchèjeva le predstaviti vrsto pobud za seznanjanje javnosti z delom vlade. Ob zadevo se je kritično obregnil direktor dnevnika Il Foglio Giuliano Ferrara, ki je sicer vpliven Berlusconijski svetovalec, po mnenju katerega je Ljudstvo svobode tvegalo, da bi zabredlo v politični samomor.

Poleg tega se sestanek ni udeležil gospodarski minister Giulio Tremonti. Nekateri viri pravijo, da je jezen na premierja, ker je v ponedeljek objavil načrt za poživitev gospodarske rasti, ne da bi se z njim posvetoval. Na sestanku je tekla beseda tudi o odloku za uvedbo davčnega federalizma na občinski ravni, o katerem se bo dvodomna parlamentarna komisija predvidoma izrazila svoje mnenje jutri. Sklenjeno je bilo, da bo vlada pri odloku vztrajala tudi v primeru, ko bi ga ne podprl noben predstavnik opozicije, tako da bi bilo število podpornikov in nasprotnikov v komisiji izenačeno.

Medtem se množijo in širijo pobude, ki zahtevajo Berlusconijsv odstop

z mesta predsednika vlade zaradi njegove vpletenosti v aferi Rubygate. Tako bo združenje Libertà e giustizia v soboto, 5. t. m., ob 15. uri priredilo shod v Palasharpu v Milanu, naslednjega dne bo Vijolično Ljudstvo protestiralo pred Berlusconijsvo vilo v Arcoreju, 13. t. m. bo skupina novinarjev z Michelejem Santorom na čelu manifestirala pred milanskim sodiščem, istega dne pa bodo razna ženska združenja priredila po vseh večjih italijanskih mestih protestne pobude pod geslom »Dovolj je!«. Teh protestov se bosta udeležila tudi voditelj Demokratske stranke Pier Luigi Bersani in Italije vrednot Antoni Di Pietro.

Medtem v opozicijskih krogih kritizirajo obuditev zakonskega predloga o kratkem procesu. Odgovoren za pravosodje pri Demokrski stranki Andrea Orlando je menil, da gre v resnici za amnestijo za Berlusconijsko. Predsednik poslanske zbornice Gianfranco Fini pa je poudaril, da kdor je izvoljen, ni in ne sme biti nad zakonom.

Silvio Berlusconi

ANSA

SPLETNI PRIMORSKI DNEVNIK - Anketa

Večina prepričana, da »Rubygate« ne bo vplival na politična dogajanja

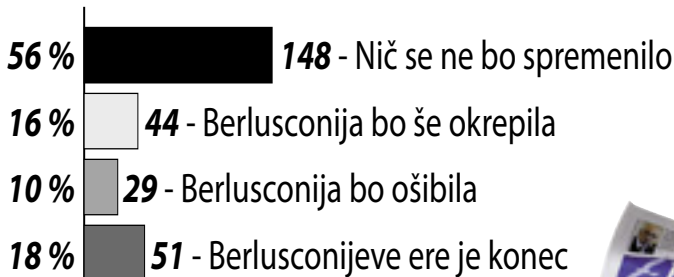
Večina sodelujočih v anketi Primorskega dnevnika je prepričana, da t.i. afere Rubygate, v katero je direktno vpleten ministrski predsednik Silvio Berlusconi, ne bo vplivala na italijansko politično sceno. 18 odst. tistih, ki so sodelovali v anketi, meni da je konec Berlusconijskega obdobja, 16 odst. pravi, da bodo afere še okrepile predsednika vlade, in le 10 odst. obiskovalcev naše spletne strani pravi, da bo zadeva politično in osebno ošibila Berlusconijsko.

Anketa Primorskega dnevnika v glavnem odraža sondaže in javnomnenjske raziskave, ki so jih v teh dneh na isto ali podobno temo izvedli nekateri italijanski časopisi. Berlusconi in njegova desnosredinska vlada sta res v težavah, spolne in druge afere, v katere je vpleten predsednik, pa naj ne bi bistveno vplivale na politična dogajanja. To velja tudi za predvolilne ankete, ki

dokazujejo, da je Berlusconijsva priljubljenost med ljudmi precej padla, kar pa ne velja za njegovo stranko Ljudstva svobode, ki bi v primeru predčasnih parlamentarnih volitev ostala prva stranka. Na osnovi sedanjega volilnega zakona

bi koalicija Ljudstvo svobode-Severna liga dobila večino v poslanski zbornici, dosti bolj problematična pa se napovedujejo volilna dogajanja v senatu, ki je izvoljen z drugačnimi volilnimi pravili s poudarkom na deželna okrožja.

Kako bo afere »Rubygate« vplivala na italijansko politično sceno?

www.primorski.eu

DAVKI - Poročilo zveze Confesercenti

Italija dežela absurdnih in predpotopnih davkov

RIM - Davek za zastavo, davek za poroko, davek za nabiranje gob in za ribarjenje. Celo davek na smrt, saj je obdavčen takni mrliški list kot sveč. Italijanski davčni sistem ne prihrani nikomur, kot dokazuje poročilo stanovske organizacije Confesercenti z naslovom Italijanski nesmiselni davki - sto pasti za podjetja in družine. Iz analize izhaja neverjetna fiskalna slika, spričo katere Confesercenti poziva k ukinitvi vsaj 25 odstotkov davčnih obveznosti in znižanje davčnega pritiska od sedanjih 43,5 na 39,5 odstotka v roku štirih let.

Pri Confesercenti se zato bojijo tudi uvedbe davčnega federalizma, če bo ta postal način za nalaganje novih davkov. Tako kot je bilo npr. z napovedanim vračanjem k jedrski energiji, kajti že sedaj plačujemo davke za nuklearne centrale, ki jih bodo (morda) gradili čez deset let. Če zakonodajalec po eni strani gleda v prihodnost, po drugi strani ohranja pri »življenju« starodavne dajatve, kot je davek na bencin za bonificiranje vojne v Abesiniji (1935) in za bonificiranje močvirij (1904).

Davke plačujemo na stopnice in na

balkone v domači hiši, na senco svoje sončne zavese, ki pade na javno površino, plačujemo, če imamo psa, avtomobil, hladilnik ali televizor. Posebno sadistično se tako se, ki jih morajo plačevati šibki subjekti, kot npr. brezposelni (če se hočejo udeležiti javnih razpisov), invalidi (za letalski prevoz vozičkov) in študentje.

In če se hoče kdo upreti temu sistemu in se obrne na davčne komisije, mora plačati nove takse. »To je reka, ki je prestopila bregove,« ugotavlja predsednik organizacije Marco Venturi, kajti ta reka se vsako leto poveča za več kot 60 tisoč novih fiskalnih določb. Italijanski davčni zavezanec pa je pravi tlačen tudi v primerjavi z drugimi: v Italiji mora sam dokazati svojo davčno nedolžnost, medtem ko si mora v drugih državah dokazati na račun zavezanca priskrbeti davčna uprava.

V taki situaciji Venturi predlaga, da se uvedejo še davki na »neizpolnjene obljube politikov«, ki se v volilni kampanji vsi po vrsti zavzemajo za poenostavljanje in znižanje davkov, po volitvah pa bliskovito hitro pozabijo na svoje obljube.

ISTAT - Decembra Mladinska brezposelnost 29-odstotna

RIM - Stopnja mladinske brezposelnosti (odstotek brezposelnih aktivnih prebivalcev med 15. in 24. letom starosti) se je decembra dvignila z 28,9 na 29 odstotkov. Tako ugotavlja statistični zavod Istat, ki pristavlja, da gre za najvišjo stopnjo, odkar je januarja 2004 začel redno beležiti podatke o mladinski brezposelnosti. Stopnja mladinske brezposelnosti se je decembra torej dvignila za 0,1 odstotka v primerjavi z novembrom, za 2,4 odstotka pa v primerjavi z decembrom 2009.

Sicer pa je bila po podatkih osrednjega italijanskega statističnega zavoda splošna stopnja brezposelnosti decembra 8,6-odstotna, se pravi enaka kot novembra. To je precej pod evropskim povprečjem, saj je bila v zadnjem mesecu lanskega leta stopnja brezposelnosti v območju z evrom 10-odstotna, v celotni EU pa 9,6-odstotna.

KULTURA - Monologi iz TV oddaje

Marca bo izšla nova Savianova knjiga o mafiji

RIM - Marca bo izšla nova knjiga italijanskega novinarja in pisatelja Roberta Saviana, ki je v svojem romanu Gomora brezkompromisno razgalil delovanje camorre, zaradi česar ga je doletela grožnja s smrtjo. Izid je napovedan za 2. marec.

Težko pričakovana knjiga »Vieni Via Con Me« temelji na monologih o organiziranem kriminalu, ki jih je Saviano imel na TV oddaji z enakim naslovom na italijanski državni televiziji RAI.

»Zelo sem vesel, da bodo zgodbe z 'Vieni Via Con Me' izšle v knjigi, saj jih ni bilo lahko približati širšemu občinstvu,« je dejal Saviano, ki od leta 2006, ko je izšel roman Gomora, živi pod 24-urno policijsko zaščito. »Sprva so hoteli zgodbe utišati, grozili so mi, naj jih ne povem na televiziji, nato so jih napadali, skušali so jih čim prej pozabiti. Z objavo v knjigi pa bodo zaščitene in dostopne vsem,« je dodal.

Na založbi Feltrinelli so povedali, da bodo monologi za knjižno izdajo obo-
gateni in predelani. Feltrinelli je velik tek-

Sodne težave zunanjega ministra Franca Frattinija

RIM - Rimsko tožilstvo je vpisalo zunanjega ministra Franca Frattinija na seznam preiskovanih oseb. Vpis je posledica kazenske ovadbe proti vodji italijanske diplomacije, ki jo je vložil državljani, ki naj bi bil politično blizu stranki FLI Gianfranca Finija. Ovadba se nanaša na Frattinijev poseg v senatu v zvezi z afero o stanovanju v Montecarlu, ki naj bi ga Fini iz zapuščine nekdanjega Nacionalnega zavezništva predal svojemu svaku. V afero je poleg Finija vpleten tudi senator Francesco Pontone. Za oba je rimsko tožilstvo že zahtevalo arhiviranje preiskave, zadnja beseda pa pripada preiskovalnemu sodniku.

Poslanec Barbareschi zapuška Finija?

RIM - Poslanec Luca Barbareschi, ki je sicer tudi gledališki igralec in režiser, naj bi bil na tem, da zapusti stranko FLI Gianfranca Finija. Poslanec, ki se je predvčerajšnjim srečal s Silviom Berlusconijskim, to sicer zanika, ne izključuje pa možnosti odstopa iz poslanske zbornice. Od politikov (vključno od Finija) zahteva večjo doslednost.

Kdo je dal Giornaleju dokumente o Boccassinijevi?

RIM - Član Višjega sodnega sveta Mattero Brigandi je osumljen, da je posredoval časniku Il Giornale dokumente o notranjem disciplinskem postopku proti sodnici Ildi Boccasini, ki med drugim vodi preiskavo o Berlusconijskih spolnih škandalih. Brigandi je v pismu predsedniku VSS Micheleju Viettiju zanikal obtožbe.

Tovarna Benettona v Nišu

NIŠ - Italijanska oblačilna družba Benetton bo v Nišu v Srbiji odprla tovarno, vredno 43,2 milijona evrov, v kateri namerava v naslednjih štirih letih zaposliti 2700 ljudi. Sporazum o odprtju tovarne so v ponedeljek v Nišu podpisali podpredsednik srbske vlade Mladen Dinkić, predstavniki Benettona in predstavniki mesta Niš. Italijanska družba bo v tovarno vložila 43,2 milijona evrov, država pa bo projekt podprla s po 9000 evri na vsakega novozaposlenega delavca, je sporočilo srbsko ministrstvo za gospodarstvo in regionalni razvoj. Benetton bo proizvodnjo zagnal v obkrtih niške tovarne Niteks, po načrtih pa naj bi v Niš pripeljal tudi svoje dobavitelje. Predvideno je tudi sodelovanje z domačimi podjetji, ki bodo lahko izpolnili Benettonove standarde.

ROBERTO SAVIANO

ANSA

mec založbe Mondadori, kjer sta izšli Savianovi prejšnji knjigi Gomora ter »La Bellezza e l'Inferno« (Lepota in pekel). Novico, da bo Savianova knjiga izšla pri založbi Feltrinelli, so mnogi razumeli tudi kot znamenje, da pisatelj po sporu z vodilno pri založbi Mondadori Marino Berlusconijski, hčerko premiera Silvia Berlusconijskega, zapuška to založbo, vendar so z največje italijanske založniške hiše sporočili, da imajo Saviana še vedno za svojega avtorja.

V slovenščino sta prevedena roman Gomora ter knjiga Lepota in pekel.

Trst

Ulica dei Montecchi 6
tel. 040 7786300
fax 040 772418
trst@primorski.eu

Primorski
dnevnik

KULTURA - Neuradna sestava novega vodstva teatra

Maja Lapornik, Berdon in Sossi prva imena upravnega sveta SSG

Pokrajina in Občina Trst se nagibata za Torrentija in Marchesija, Dežela za Barco

Razen presenečenj zadnjega trenutka bo prihodnji torek Slovensko stalno gledališče dobilo nov upravni svet in obenem tudi svojega predsednika ali predsednico. Gre za šestčlansko upravo (pet upravitelj in predsednik), v kateri bodo sedeli upravitelji imenovani od štirih ustanovnih članov teatra (Društvo Slovensko gledališče, Dežela FJK ter Občina in Pokrajina Trst) ter od manjšinskih krovnih organizacij SSO in SKGZ. Do včeraj so svoje upravitelje imenovali deželna vlada (sklep menda še ni dokončen), krovni manjšinski zvezi in Društvo Slovensko gledališče, Občina in Pokrajina pa sta evidentirali kandidata za upravni svet.

Deželni odbornik za kulturo in jezikovne identitete Elio De Anna je že pred nekaj tedni najavil, da bo Deželo v vodstvu SSG zastopal funkcionar Natale Barca. Njegovo imenovanje mora še potrditi predsednik Dežele Renzo Tondo, ki se lahko odloči tudi za drugo ime. Slovenska kulturno-gospodarska zveza je v upravo vodstvo imenovala Adriana Sossija, Svet slovenskih organizacij Majo Lapornik, Društvo Slovensko gledališče pa Andreja Berdona, enega od dveh

Maja Lapornik

KROMA

Andrej Berdon

KROMA

Adriano Sossi

KROMA

dosedanjih izrednih upraviteljev. Njegovega kolego Paolo Marchesija naj bi pred koncem tedna imenovala mestna uprava, Pokrajina pa se nagiba za Giannija Torrentija, ki je med drugim predsednik zadruga Bonawentura in gledališča Miela.

Upravni svet ima na osnovi novega statuta široke pristojnosti, kar velja tudi za predsednika. Slednji je med šestimi člani upravnega sveta izvoljen na predlog Društva Slovensko gledališče, SKGZ in SSO, podpred-

sednika pa izberejo tri javne uprave. Z izvolitvijo predsednika in podpredsednika avtomatično preneha izredna uprava, ki jo poosebljata komisarja Berdon in Marchesi.

Novi statut Slovenskega stalnega gledališča ne predvideva več formalne funkcije ravnatelja oziroma umetniškega vodje. Člen številka 22 določa funkciji umetniške in tehnično-upravne koordinacije teatra. O tem odloča upravni svet, izbrana koordinatorja (dolžnost lahko opravlja-

ta tri leta z možnostjo potrditve) ne moreta biti člana upravnega sveta, morata pa imeti izkušnje na področju slovenske gledališke dejavnosti in menedžerskega vodenja gledališč. Umetniški koordinator SSG bo skrbel za umetniško vodenje in za oblikovanje gledališkega programa, ki ga mora odobriti upravni svet. Tehnično-upravni koordinator pa se bo ukvarjal tudi s finančnimi posli pod nadzorom upraviteljev in seveda proračunskih zmogljivostih SSG.

OBČINA TRST - Dva nova županska kandidata

Fortuna Drossi in Maggiore

Prvi, nekdanji občinski odbornik, lider gibanja Trst mestna občina, drugi skupine Mladi Trst

Levo Uberto
Fortuna Drossi,
desno Renzo
Maggiore

KROMA

V pričakovanju kandidata Ljudstva svobode za novega tržaškega župana stopajo na plan druge, manjše skupine, ki bi jo znale s svojo prisotnostjo na občinskih volitvah debelo zagosti velikim strankam in koalicijam (beri: odvzeti več ali manj, morda odločujočih glasov). Včeraj sta se predstavili dve.

Prva, Trieste città metropolitana (Trst mestna občina), je bila že poznana, saj je pred meseci zbiral v mestu podpise za referendum o mestni občini. Duša pobude je bil nekdanji Illyjev odbornik za javna dela Uberto Fortuna Drossi, ki je včeraj uradno predstavil svojo kandidaturo za tržaškega župana.

Druga skupina, Trieste giovane (Mladi Trst) je mlajša, nastala je pred nekaj meseci v krogih univerzitetnih študentov, ki so menili, da bi lahko tudi v tržaškem političnem svetu nekaj pomenili. Njen županski kandidat je podjetniški svetovalec Renzo Maggiore.

Fortuni Drossiju je pred meseci spodletel poskus referenduma za ustanovitev tržaške mestne občine, projekta, ki ga je bil za časa svojega županovanja nakazal že Riccardo Illy. Fortuna Drossi je s somišljeniki zbral 11.980 podpisov, premalo, saj jih norma za raz-

pis referendum predvideva najmanj 15 tisoč. Tista izkušnja in številna podpora meščanov so skupino Trst mestna občina preprečili v prodor na politično sceno. Izbira županskega kandidata je bila zelo enostavna, skoraj dolžnostna: Fortuna Drossi je bil deus ex machina celotne operacije »mestna občina«, z Illyjem si je nabral precejšnje upraviteljske izkušnje, bil pa je tudi deželni svetnik (vedno z Illyjevimi Občani).

Na predstavitvi svoje kandidature je Fortuna Drossi poudaril, da njegova skupina ni strankarsko pogojena. Njegov projekt mestne občine je po svoje preprost: Trst ne sme imeti predmestij, temveč skupek središč. Gre za metodo, ki vnaša novo vizijo o tržaškem prostoru in njegovem razvoju.

Kandidat je omenil bistvene točke svojega programa. Pozornost pešcem, ureditev parkirišč, podvojitve železnice, da bi povečali tovarno promet. O visokohitrostni železnici je menil, da bi bila vpadnica v mesto nesmiselna. Dovolj bi bila postaja na Opčinah in na-

to lahka železniška povezava s Trstom. Po saniranju območij v industrijski coni bi morali tam namestiti industrije, ki ne onesnažujejo. Pokrajino je treba ukiniti. Fortuna Drossi ne nasprotuje kraški občini, prav nasprotno: tako bi ovrednotili koncept Morje-Kras, je poudaril. Odnos do Slovenije je v mnogočem nov: zavzema se za nekakšno čezmejno mestno občino v Zalivu, od Kopra do Trziča.

Županski kandidat gibanja Trieste giovane (Mladi Trst) Renzo Maggiore, star 39 let, je poudaril, da se je njegova kandidatura porodila iz prepričanja, da so mladi premalo zastopani v tržaškem političnem življenju. To so univerzitetni študentje opazili pred nekaj meseci med številnimi opravljenimi manifestacijami. Trieste giovane ni ne desničarsko ne levičarsko gibanje, odprto je soočenju z vsemi, ni proti strankam, temveč »za Trst«, je poudaril njen županski kandidat Renzo Maggiore.

M.K.

DOLINA

Javna dela v dolinski občini

Dela za primarno urbanizacijo v Borštu in Zabrežcu, odprava arhitektonskih ovir v občinski telovadnici v Dolini, gradnja geotermične naprave v vrtcu v Boljuncu in vzdrževanje otroškega vrtca v Boljuncu so temeljna javna dela, ki jih bo dolinska občinska uprava opravila letos. Ta dela so bila vključena v proračun in v triletni seznam javnih del za obdobje 2011-2013, ki jih je občinska skupščina odobrila na ponedeljkovi seji z glasovi levosredinske večine.

Dela za primarno urbanizacijo in namestitev mestne opreme v Borštu in Zabrežcu bodo stala 700 tisoč evrov. Občina jih bo krila z najetjem posojila, po oddaji del v zakup pa bodo dokončana v roku osmih mesecev.

Dela za izredno vzdrževanje in za odpravo arhitektonskih ovir na območju občinskega športnega centra Silvana Klabjana v Dolini bodo vredna skupno 210 tisoč evrov, od katerih jih je 52.500 občinska uprava nakazala v proračunu, preostalo (157.500 evrov) pa bo krila s posojilom. Dela bodo po oddaji v zakup in imenovanjem izvajalca dokončana v šestih mesecih.

Gradnja geotermalnega ogrevanja za otroški vrtec v Boljuncu bo stala skupno 119 tisoč evrov. Tudi to delo bo - po imenovanju izvajalca - zaključeno v šestih mesecih.

Občinska uprava je izrednemu vzdrževanju otroškega vrtca v Boljuncu namenila 180 tisoč evrov. Obnovili bodo kritino, in to v treh mesecih, po oddaji dela v zakup.

V letošnjem letu so v dolinski občini predvidena še druga javna dela. Izredno vzdrževanje ekološkega otoka v Boljuncu bo stalo 100 tisoč evrov; primarna urbanizacija in mestna oprema v Krogjah 450 tisoč evrov; izgradnja centrale na biomase za ogrevanje kulturnega centra in vrtca v Boljuncu 241.786 evrov. V Dolini bodo opravili dodatna dela za gradnjo kanalizacijske povezave v vaškem jedru, za kar je občinska uprava nakazala 37 tisoč evrov. V Puljah bodo zgradili drugi odsek kanalizacije. delo bo vredno 214 tisoč evrov.

Nadalje je na seznamu javnih del rekonstrukcijski poseg kulturnega centra Franceta Prešerna v Boljuncu. Obsežnejši del (vreden 150 tisoč evrov) bodo opravili letos, dva manjša (5 tisoč in 10 tisoč evrov) pa v prihodnjih dveh letih.

V okviru programa čezmejnega sodelovanja Slovenija-Italija 2007-2013, imenovanem strateški projekt Carso/Kras - trajnostno upravljanje naravnih virov in teritorialna kohezija, bodo opravili obnovitvena dela večnamenskega središča Franceta Prešerna v Boljuncu, ki bodo vredna 117.500 evrov.

Na zadnji občinski seji so svetniki opozicije opozorili na porast tatvin v stanovanjih v nekaterih zaselkih. Občinska uprava se je odzvala na vprašanje varnosti na občinskem ozemlju in v ta namen bo investirala 60 tisoč evrov za namestitev sistema videonadzora.

M.K.

4. POMOL - Jutri

Oder za Trst

Kakšen Trst želijo kulturniki? Kakšno vizijo imajo o mestu njegovi pisatelji, gledališčniki, glasbeniki, komiki?

Na ta vprašanja bo skušal odgovoriti jutrišnji dogodek Un palco per Trieste (Oder za Trst), ki bo v staro пристanišče priklical Pina Rovereda, Mauriza Zacchigno, humoristično skupino Pupkin Kabarett, rock bend Black Mamba Rockexplosion in druge.

Prireditev si je zamislil Roberto Cosolini, ki se bo spomladi potegoval za mesto tržaškega župana. Kot je pojasnil na včerajšnji tiskovni konferenci, ima Trst ogromen kulturni potencial, ki se ga večkrat ne zavedamo. Prepričan je, da Tržačanom primanjkuje državljskega ponosa, zavedanje, da je Trst lepo in bogato mesto, ki lahko marsikaj posreduje svetu. Svojo volilno kampanjo bo zato posvetil tudi temam.

V dvorani Agorà na 4. pomoļu se bo jutrišnji spored pričel že ob 16. uri, saj se je vabilu organizatorjev odzvalo veliko ustvarjalcev. Prvi sklop bo posvečen pisani besedi, izoblikovali pa ga bodo med drugimi Rina Anna Rusconi, Maria Campitelli, Pino Roveredo. Giuliano Zannier bo nastopil kot glasnik narečnih gledališč, Maurizio Zacchigna bo predstavil tekst, ki ga je napisal posebej za to priložnost.

Ob 19.15 bo na sporedu javno soočanje med kandidatoma Cosolinijem in direktorjem dnevnika Il Piccolo Paolom Possamaiem, od 20.30 pa priljubljeni Pupkin Kabarett. Sledila bo glasba v živo: tržaški kantavtor AbbaZabba in rock skupini Black Mamba Rockexplosion ter Backdoorman. Od 23. ure »dj set« s tržaškima didžejema Color in C.A.R.L., priložnostni bar pa bo jutri točil in nudil tipične proizvode tržaške pokrajine. (pd)

TRŽAŠKA UNIVERZA - Konferenca o jedrski energiji

Nuklearna produkcija in industrija: izzivi in razvojne možnosti v Italiji

Spremembe je potrebno uvajati postopoma, tako da bo možno proces učinkovito voditi in nadzorovati

Na tržaški univerzi je včeraj potekala konferenca na temo jedrske energije, njen namen pa je bil poleg predstavitve nekaterih tujih modelov, odprt in kritičen pogovor o prednostih uporabe nuklearne energije. Srečanje z uglednimi predstavniki nuklearne industrije je organizirala italijanska zveza organizacije AEIT (Elettrotecnica, Elettronica, Automazione, Informatica e Telecomunicazioni), pri realizaciji študijskega srečanja pa so poleg tržaške Univerze sodelovala še številna lokalna podjetja. Rdeča nit konference, ki so jo organizatorji poimenovali Nuklearna produkcija in industrija: izzivi in razvojne možnosti v Italiji, pa je bila predstavitev in analiza argumentov, ki govorijo v prid pridobivanju jedrske energije.

Jutranji del posveta so oblikovali domači in tuji strokovnjaki, ki so govorili o novostih na trgu nuklearne energije, ki naj bi se po predvidevanjih v kratkem močno dvignil, še posebej zdaj, ko mnoge države širom po svetu vlagajo na to področje. O tem je govoril H. H. Rogner iz Avstrije, ki je dejal, da nekatere zadnje ekonomske študije poudarjajo, da se področje jedrske energije danes sooča s številnimi novimi izzivi, kot so energetska politika, podnebne razmere in energetska varnost. O tem aspektu nuklearne energije je v svojem posegu govoril inženir I. Fifnja iz Nuklearne elektrarne Krško (NEK), ki je predstavil krško elektrarno. O izkušnjah in razvojnih možnostih nuklearne energije v Nemčiji je spregovoril B. Aris iz Nemčije, italijanska prizadevanja na tem področju pa je analiziral P. Perani. Dopoldanski diskurzom je sledila še okrogla miza, na kateri je občinstvo izmenjalo mnenja s strokovnjaki, popoldansko srečanje pa so oblikovali italijanski strokovnjaki, ki so govorili o ekonomskih, kulturnih, tehničnih in drugih vidikih uporabe jedrske energije pri nas.

Glavno sporočilo konference je bilo, da je potrebno uvajati spremembe postopoma, tako da bo možno ves proces učinkovito voditi in nadzorovati, upoštevajoč rezultate sprememb, ki jih bo možno zaznati, opazovati in analizirati. Inženir G. Sulligoi, eden od organizatorjev študijskega dneva, je za naš dnevnik povedal, da to srečanje nikakor ni hotelo biti pronuklearno zastavljeno, ampak si je za cilj zastavilo predstaviti pro in contra stališča v zvezi z uporabo in koriščenjem jedrske energije, ki je po zagotovilih strokovnjakov varna. (šč)

Utrinek z včerajšnjega srečanja na tržaški univerzi

KROMA

BOLJUNEC - V gledališču Jutri večer z numerologinjo Darjo Bohinc

Skupina 35-55 si je v letošnji sezoni oblikovala program, ki bo zvestim obiskovalcem četrtkovih večerov skušal približati nekoliko manj običajne tematike. Po uspešnem predavanju o metodi pihanja, ki jo je predstavil domačin Livio Sancin, bomo v februarju prikazali kar dve zanimivi temi, in sicer numerologijo in metodo EFT.

Prva bo na vrsti numerologija, to je znanost o simbolih in številkah. Gre za eno najstarejših ved prerokovanja, saj so ljudje pred samim spoznanjem vesolja že poznali števila. Njene korenine segajo deset tisoč let nazaj in izvirajo iz Egipta in Babilonije. Numerologija se uporablja za določanje osebnostnih značilnosti posameznika, njegovih notranjih potreb, čustev in še marsičesa drugega. Ta veda nam pomaga razumeti samih sebe, ter nam dovoljuje, da izkoriščamo svoje prednosti in popravimo pomanjkljivosti.

Jutri, 3. februarja, z začetkom ob 20.30 bomo v društveni dvorani gledališča Franceta Prešerna v Boljuncu gostili numerologinjo Darjo Bohinc, ki se že vrsto let ukvarja s proučevanjem števil in simbolov. Obeta se nam zanimiv večer, saj nam bo skušala prikazati, kako s pomočjo števil napovedujemo prihodnost.

prej do novice

www.primorski.eu

ALPI GIULIE - Od 10. do 24. t.m.

Gore spet protagonistke

Sedemnajsti Mednarodni festival gorniškega filma Alpi Giulie cinema 2011 bo letos potekal od 10. do 24. februarja v gledališču Mielu v organizaciji društva Monte analogo, ki se že dve desetletji ukvarja s filmografijo, umetnostjo in širo gorniško kulturo. Gre za drugi del festivala, saj je prvi del potekal konec novembra lani v kavarni San Marco.

Sporod tega dela festivala sestavljajo projekcije mednarodnih filmskih produkcij gorniških filmov iz šestih držav, med temi tudi iz Belgije, Anglije, ZDA in Kanade. Predvajali bodo kratkometražne in dolgometražne filme, ki so že poželi nekaj uglednih mednarodnih nagrad v tem kontekstu na primer na mednarodnem festivalu gorniškega filma v Trentu. Posebna pozornost bo letos namenjena speleologiji s celovečernim sporedom 17. februarja. Vse projekcije bodo opremljene z italijanskimi podnapisi ali bodo simultano prevedene v italijanščino.

Na zaključnem večeru festivala Alpi Giulie cinema (24. februarja), ki bo z razliko od ostalih večerov potekal v kavarni San Marco, bo strokovna žirija podelila nagrado Scabiosa Trenta za najboljšo režijo gorniškega filma. Ime te nagrade izhaja iz namišljenega gorskega cveta, ki ga je zasledoval Julius Kugy. Nagrada je namenjena režiserjem filmskih produkcij iz Furlanije-Juljske krajine, Slovenije in avstrijske Koroške, katerih osrednja tematika je gornišstvo (šport, kultura in okolje).

Organizator pobude je društvo Monte Analogo v sodelovanju z Italijanskim planinskim klubom CAI, s filmskim festivalom iz Trenta, s slovenskim festivalom Bovec Outdoor Film Festival in z drugimi partnerji. (mlis)

V Nabrežini srečanje o občinskem davku ICI

Leva sredina Devina-Nabrežine prireja danes ob 18.30 v Grudnovi hiši v Nabrežini srečanje o neizpolnjenih obvezah župana Giorgio Reta glede občinskega davka na nepremičnine. Srečanje bosta uvedla Massimo Veronese in Adriano Ferfolja.

Pomoč sposobnim in zaslužnim dijakom

V sklopu posegov za pravico do učenja bo uprava Občine Devin-Nabrežina dodelila denarne prispevke sposobnim in zaslužnim dijakom višjih srednjih šol, ki so letos prvič vpisani v tretje, četrte ali pete razrede in ki so v lanskem šolskem letu izdelali s srednjo oceno vsaj 6,5 (z izjemo ocene iz verouka) brez učnih dolgov. Pravico do prispevka imajo dijaki s stalnim bivališčem v občini, njihovo družinsko ekonomsko stanje ISEE pa ne sme preseči 10.632,94 evrov. Prošnje, napisane na ustreznem obrazcu, morajo biti predložene občinskemu uradu za protokol do 28. februarja. Za informacije se lahko zainteresirane družine obrnejo na Urad za šolstvo Občine Devin Nabrežina – Nabrežina 102 (tel. 040 2017375).

Zasačili so ga v kombiju pri Devinu

V okolici Devina je v ponedeljek obmejna policija ustavila kombi s špansko evidenčno tablico. Med potniki je bil tudi 34-letni romunski državljani D.N.C., ki ga dolžijo izkoriščanja prostitucije. Z nekaterimi sodržavljanji in nekaterimi albanskimi državljani naj bi na območju Prata prisiljeval mlade ženske in mladoletnice iz Romunije v prostitucijo. Sodnik za predhodne preiskave iz Firenc mu je odredil pripor. Odvedli so ga v koronejski zapor.

Orkester policije išče 16 godbenikov

Urad za razpise tržaške kvesture sporoča, da so v uradnem listu objavili javni razpis za 16 mest v orkestru policije. Slednji je na voljo tudi na spletni strani www.poli-ziadistato.it. Prošnje je treba vložiti do vključno 3. marca v uradu tržaške kvesture. Dodatne informacije pa so na voljo tudi v uradih v Ulici Mascagni oz. na tel. številki 040/8322161.

ODBOR NO TAV Javna skupščina jutri v proseškem Kulturnem domu

Dne 20. februarja se bo iztekel rok, ki je občanom na voljo za vložitev pripomb k preliminarne načrta hitre železnice na odseku Ronke-Trst. Po razpeložljivih podatkih bodo predvideni predori s tržaškega pristanišča hudo prizadeli tudi kraško območje, zlasti predel med Prosekem, Kontovelom in Furlansko cesto. Po mnenju Odbora No Tav iz Trsta in s Krasa gre za povsem nevzdržen poseg tako z okoljskega kot tudi s finančnega zornega kota, o čemer priča tudi dejstvo, da načrtovalci niso predstavili izračuna o stroških in prihodkih. Kljub številnim nedorečenostim in sprenevedanjem pobudnika družbe RFI, pa delžni odbornik za prevoze trdi, da o načrtu ne namerava razpravljati s prebivalstvom. Zato bo o navedenih in drugih občutljivih vprašanjih v zvezi s tem orjaškim načrtom tekla beseda na javni skupščini, ki jo Odbor No Tav sklicuje **jutri, 3. februarja ob 20.30 v Kulturnem domu na Proseku**. Prireditelji so oblikovali nekaj vsebinskih pripomb k načrtu, ki jih bo na srečanju mogoče podpisati.

ŠOLA IN ZNANOST - Dijakinja zavoda Stefan Lea Lorenzi soavtorica strokovnega članka

Z analiziranjem kristalov nad virus HIV

V okviru mikrospecializacije sodelovala z ekipo prof. Ennia Zangranda s tržaške univerze – Kmalu odhod na študijski staž v ZDA

Konec lanskega septembra smo poročali o uspešnem sodelovanju dijakinje petega letnika kemijsko-biološke smeri Izobraževalnega zavoda Jožefa Stefana Smeri Lorenzi na 38. izvedbi vsedržavnega kongresa oddelka za organsko kemijo Italijanskega kemijskega društva. Pa tudi o opravljanju t.i. mikrospecializacije (obvezne delovne prakse ob koncu četrtega in v začetku petega letnika) na Fakulteti za kemijo Univerze v Trstu. Tam je Lea v lanskem maju in juniju opravila pet tednov, v septembru in oktobru pa še šest tednov mikrospecializacije v okviru projekta, s katerim se želi preveriti način, kako ustaviti viruse HIV, ki povzročajo zloglasno bolezen Aids.

Lea je bila namreč del ekipe, ki jo je vodil prof. Ennio Zangrando, drugače tudi predsednik deželne sekcije Italijanskega kemijskega društva, delovala pa je v laboratoriju na določenih snoveh, ki inhibirajo virus HIV. Laboratorij med drugim sodeluje z drugimi laboratoriji v Italiji in z raziskovalci v Indiji: slednji sintetizirajo določene kristale in jih pošiljajo v Trst, kjer jih analizirajo z napravo, imenovano difraktometer in na računalniku rešijo strukturo molekul v vzorcih.

Prav to je delala Lea Lorenzi, ki je, potem ko je dobila določene rezultate, slednje poslala spet v laboratorije, od koder jih je bila prejela, kjer so jih nato uporabili kot potrdilo o sintezi zelene snovi ter ugotavljali stabilnost in razne značilnosti. Rezultat dela je strokovni članek v angleščini, ki je nastal v začetku okt-

obra in katerega avtorji so, poleg Lee in prof. Zangranda, še M.T.H. Tarafder in Sultana Shakila Khan z oddelka za kemijo Univerze Rajshahi iz Bangladeša, od koder prihaja tudi M.A.A.A.A. Islam z oddelka za kemijo Univerze Rajshahi za inženiring in tehnologijo. Obravnavana tema bo tudi predmet referata, ki ga Lea namerava pripraviti za državni izpit.

Drugače se je Lea Lorenzi, skupaj z drugimi sošolci oz. sošolkami, v lanskem šolskem letu (konkretno v marcu) tudi pomečila na naravoslovni olimpijadi in dosegla četrto mesto v Furlaniji-Juljski krajini s 153 doseženimi točkami. Priznanje je prejela na nagrajevanju, ki je bilo 6. novembra lani na liceju Galilei v Trstu. Druga najboljša z zavoda Stefan je bila Mojca Ziberna, ki je dosegla 125 točk in zasedla 14. mesto, zelo dobro se je izkazala tudi Lara Sancin z Liceja Franceta Prešerna, ki je bila osma.

Zdaj čaka Leo nova zanimiva izkušnja, saj bo 19. februarja s sošolci Rudijem Balzanom, Janom Zaccario in Mojco Ziberna odpotovala v Združene države Amerike, kjer bo obiskovala skoraj dvotedenski študijski staž v kolidžu v Woostru in na Univerzi v Ohio. (iž)

DSI - Gost ponedeljkovega večera je bil tokrat profesor Samo Pahor

»Slovenci v Trstu tako kot črnici v Afriki ...«

O delovanju Slavjanskega društva in čitalnice - Pahor osvetlil slovensko prisotnost v mestu že pred 800 leti

Profesor Pahor pred občinstvom v Peterlinovi dvorani

KROMA

»Slovenci smo bili v Trstu tako kot črnici v Afriki: imeli smo samo nižje službe. Celotno med duhovniki je bilo malo domačinov«. Tudi tokrat se Samo Pahor, vnet zagovornik pravic slovenske narodne skupnosti v Furlaniji-Juljski krajini, čeprav jih zaradi pasivnosti ne udeležamo, ni izneveril svoji živahnosti. Pahor je poudaril dejstvo, da Italijani slavijo letos 150-letnico republike. »Zakaj bi tudi mi ne dokazovali naše prisotnosti in dejavnosti v središču mesta, ki nam ga zaščitni zakon ne priznava?« Na običnem zboru Slavističnega društva je njegova prošnja, naj se počasti 150-letnico Slavjanske čitalnice z

ustrezno prireditvijo, naletelo na gluha ušesa, češ da to ni pomembno. Zato pa ga je Sergij Pahor povabil, naj predstavi delovanje te pomembne ustanove v Peterlinovi dvorani.

Samo Pahor je kot štipendist v Ljubljani raziskoval in pisal o Slavjanskem društvu in čitalnici. Pri tem se je zelo navdušil, saj je »raziskovanje sorodstev in vzrokov raznih družbenih dogodkov zelo zanimivo, kot detektivka«. Tako je tokratni gost v DSI razsvetlil slovensko prisotnost v Trstu že pred osemsto leti, ko so leta 1202 v Trst pripluli Benečani in so jim Tržačani prisegli. V to leto seže prva dokumentirana prisotnost Slo-

vencev v mestnem središču. V drugi polovici 14. stoletja, točneje leta 1382, pa je v Trstu delovala bratovščina sv. Marka Slavorum. »Takrat so naši predniki sprejeli pokroviteljstvo Habsburžanov in so ob priliki velikega slavlja kupili vino, kar je razvidno iz plačanih davkov«. O slovenski prisotnosti v mestnem središču v začetku 19. stoletja govorijo tudi podatki naročnikov Kmetijskih in rokodelskih novic, med katerimi so trgovci in funkcionarji.

Po daljšem uvodu se je samo Pahor osredotočil na Slavjansko društvo in na glavni namen slednjega, to je »dvigovanje slavjanstva na najvi-

šjo možno raven po vodilu svobode, bratinstva in enakopravnosti«. Slovani so si torej želeli izobrazbe in znanja. Takoj, ko je cesar izdal oktorsko listino, s katero je napovedal izboljšave, se je začelo splošno prebujanje. Slovenci pa se že pred letom 1848 zbirali po kavarnah, saj lahko tam brali Kmetijske in rokodelske novice. Glavni pobudniki za ustanovitev društva so bili Franc Anton Pleše, trgovec Andrej Zorman, trgovec železnine Edvard Sorč, geometer Mihael Sosič, Marko Bastian in lesni trgovec Aleksander Vilhar. Slavjanska čitalnica je odprla svoja vrata 29. januarja 1861. Čitalnica je bila shajališče slovenske buržoazije v mestu, saj je bila članarina zelo visoka. Na razpolago so imeli okoli sto časopisov. O čitalnici se ni ohranilo ničesar, ker je bilo skoraj vse uničeno v požaru Narodnega doma. Na srečo je namreč tajnik Simon Pertot obdržal sejni zapisnik. Našel ga je njegov oče, ki ga je izročil Lavu Čermelju, sedaj pa ga hrani zgodovinski odsek Narodne in študijske knjižnice. Po Slavjanski čitalnici so leta 1868 nastale še čitalnice v Rojanu, pri sv. Ivanu, v Barkovljah, na Opčinah, Rocolu in v Škednju. To gibanje je preraslo v taborsko gibanje, iz tega pa so se razveta telovadna, glasbena, športna, gledališka, kulturna in prosvetna društva.

Samo Pahor je svoj poseg zaključil z mislijo, da »lahko v prihodnosti še marsikaj dosežemo, ker imamo dobre, če že ne odlične argumente«. (met)

Krik v prostorih Metrokubo

V prostorih Metrokubo (Ul. dei Capitelli 6563b - ob Rihardovem slavaloku) bo drevi ob 21. uri na sporedu še zadnje srečanje s filmskim nizom portretov, ki ga ponuja kulturno združenje DDProject v sodelovanju s filmskim krožkom Metropolis. Predvajali bodo film Howl (Krik) Roba Epsteina in Jeffreya Friedmana.

Intenzivni tečaj irske harfe

Dom glasbe in združenje Scuola di Musica 55 sta si zamislila intenzivni, tridnevni tečaj (master) irske harfe. Vodil ga bo priznani Cormac de Barra. Začel se bo v petek (od 15. do 19.30), trajal pa bo do nedelje. V soboto bo ob 20.30 na sedežu v Ul. Capitelli brezplačni koncert.

Tolkalec godbe Berimbau na nastop v Rio de Janeiro

Mlad Tržačan Davide Angiolini se je izkazal kot tolkalec v godbi Berimbau. Čez dva tedna bo odletel v Rio de Janeiro, kjer se bo 7. in 8. marca udeležil pustnega tekmovanja v t.i. sambadromu. V vrstah priznanih godbenikov šole brazilske sambe Grez Imperatriz Leopoldinense bo nastopil pred 250.000 glavno množico. Pred samim nastopom pa ga čakajo nekajtedenske vaje.

Ludoteka v Naselju Sv. Mavra

Občine Okraja 1.1 - Devin-Nabrežina, Zgonik in Repentabor ter Zadruga L'Albero Azzurro obveščajo, da ob sredah in petkih popoldne (od 16. do 18. ure) deluje brezplačna ludoteka v igralnem kotičku Palček v Naselju Sv. Mavra. Namenjena je otrokom od 1. do 6. leta starosti. Danes in 9. februarja bo na sporedu delavnica Roke v testu, Umetnost, slikarstvo ... barve in čarovnije, v petek in 11. februarja pa To sem jaz ustvaril in Z ene stvari nastane druga. Več informacij je na voljo pri igralnem kotičku Palček na tel.št. 040/299099 od ponedeljka do sobote od 8. ure do 13. ure.

Naravoslovni center vabi v Bazovico

Kot vsako prvo nedeljo v mesecu, bo Naravoslovni didaktični center v Bazovici (Bazovica, 224, tel. 040 3773677, 366 6867882) odprto tudi to nedeljo 6. februarja od 9. do 17. ure. Ob sami naravoslovni ekspoziciji bodo v centru ob 10. uri odprli tudi novo umetniško razstavo: tokrat bodo na vrsti dela priznanega umetnika Graziana Cuberlija »RiciclArt«, ki bo v nedeljo seveda prisoten. Vstop je prost.

Rešimo kolibrije

Kakšna usoda čaka prekrasne kolibrije v Miramarskem parku? Družba Research and consulting je odločila, da bo ukrepala: zamislila si je navezo podjetij in zasebnikov za rešitev kolibrijev. Usoda teh ptičkov je zaradi pomanjkanja sredstev že nekaj let pod vprašajem, centru je grozilo celo zaprtje zaradi kršenja varnostnih in gradbenih predpisov. Družba je pri Zadrugi banki iz Štancana in Vileša odprla tekoči račun za pomoč kolibrijem (št.00327601 - IBAN IT 97 W 08877 36460 00000327601) in poziva vse, ki so jim kolibriji pri srcu, naj darujejo en evro. Več informacij je na voljo na spletni strani www.rcts.it.

prej do novice

www.primorski.eu

VZPI-ANPI - Naša begunstva

O izseljevanju v 20. stoletju

Predavali so slovenski in italijanski zgodovinarji - Okroglo mizo je vodila Marta Veginella

Pokrajinski odbor Vsedržavnega združenja partizanov Italije VZPI-ANPI je v ponedeljek popoldne v dvorani Tessitori organiziral okroglo mizo z naslovom Naša begunstva - I nostri esodi, pri kateri so sodelovali slovenski in italijanski zgodovinarji. Predavanje je vključeno v širši sklop srečanj, ki nudijo priložnost za spoznavanje in poglobitev nekaterih poglavij naše preteklosti, predvsem pa hočejo predajati vrednote narodnoosvobodilnega boja. Srečanje, ki je vodila zgodovinarica Marta Veginella, je bilo razdeljeno na dva dela.

V prvem delu, posvečenemu begunstvu 20. stoletja do leta 1945, je najprej spregovoril Franco Cecotti o prazgodovini prisiljenih izseljevanj narodov. Naša begunstva so evropski pojav med svetovnimi vojnami, vendar so se narodi izseljevali že v 19. stoletju. V tem obdobju so bili protagonisti izseljevanj predvsem predstavniki vladajočih slojev in pripadniki razsvetljenjskega gibanja ali drugih narodnih gibanj. Razlog pa so bile vojne, konflikti in naraščajoče število prebivalstva. V drugi polovici 19. stoletja pa se je pojavila organiziranost oz. nadzor emigracije, predvsem s pojavom čezoceanskega odhajanja, pri katerih so razlogi bili ekonomskega tipa. Organiziranost je večkrat služila kot socialno ali politično nadzorovanje množic, obstajata pa dva različna načina le-te: koncentracija beguncev, kot je bilo organizirano taborišče Wagna v Avstriji, ki je sprejelo okrog 8.000 beguncev iz Furlanije Juljske krajine in disperzija beguncev, pretežno v Italiji, kjer so jo uporabljali za kontrolo množic ljudi.

Nato je besedo prevzel Aleksij Kalc, ki je v glavnih obrisih predstavil izseljevanje slovenskega in hrvaškega prebivalstva iz tedanje Juljske krajine med prvo in drugo svetovno vojno. V 20-ih in 30-ih letih se je iz naših krajev zaradi pritiska fašističnega režima izselilo v tedanjo Jugoslavijo približno 70.000 Slovencev in Hrvatov. Natančnih podatkov o tem ni, ker ni direktnih statistik. Lahko se samo ugiba na osnovi delnih podatkov. Kalc je še predstavil diplomsko nalogo študentke iz Kopra o primorskih skupnostih v Ljubljani 20. stoletju. Leta 1928 je v Ljubljani bilo okrog 4.000 prebivalcev, ki so se rodili na Primorskem. Med vojnami je prebivalstvo stalno odtekalo, vendar v nekaterih letih je to doseglo višek: prvi višek je bil leta 1919, ko se je v Ljubljano preselilo 20% prebivalstva tedanje Juljske krajine.

Prvi del srečanja je zaključil Piero Purrini. Svoj poseg je začel s podatkom, da je med 30 in 35.000 tisoč ljudi s stalnim bivališčem na avstrijskem Primorskem zapustilo Trst in Juljsko krajino, ko je Italija stopila v prvo svetovno vojno. Ostali italijanski državljani pa so bili internirani ali izgnani preko Švice, samo ženskam in otrokom je bilo dovoljeno ostati. Po zaključku prve svetovne vojne se je iz Juljske krajine izselilo 40.000 ljudi (Nemci, Slovenci, Hrvati, veterani, pripadniki socialistične stranke), med vojna pa se jih je po Purrinovi podatkih izselilo 73.000.

Drugi del okrogle mize je obravnaval begunstva v obdobju po letu 1945. Kot prvi je predaval Jure Gombač, ki je predstavil izseljevanje iz Kopra in seznane beguncev. Seznam pobežlih, ki so po kapitulaciji zbežali preko demarkacijske črte, šteje 792 imen. Ta seznam pa ima tri ali štiri variante, zadnja šteje 822 imen. Po drugi svetovni vojni je z dovoljenjem oblasti zapustilo Koper 91 ljudi. Med letoma 1953 in 1954 je zaradi potrebe jugoslovanske vlade v Beo-

gradu nastal seznam, kjer so bili zapisani izseljenci, njihovo premoženje, upravitelji premoženja in drugi podatki. Takrat se je iz Kopra v Italijo preselilo približno 1.400 ljudi. Po Londonskem memorandumu so morali meščani, ki so želeli zapustiti Koper imeti posebno dovolilnico in vrsto drugih dokumentov.

Sledil je poseg Raoula Pupa o razlogih množičnega izseljevanja. Pred drugo svetovno vojno so bili razlogi pretežno političnega značaja, po vojni pa je glavni razlog postal ustanovitev držav. Glavni razlog eksodusa je za izseljence bil nastanek situacije, ki je bila nemogoča za življenje, predvsem zaradi politike. Vlada pa je hotela obdržati najvišje število italijanskega prebivalstva na Svobodnem tržaškem ozemlju.

Okroglo mizo je zaključil Sandi Volk, ki je povedal, da je zgodovino pisje vezano na vsakdanost in politiko pred ustanovitvijo novih nacionalnih mitov. Eksodusa se spomnijo v Italiji vsako leto 10. februarja, to pa pogojuje zgodovino pisje.

Andreja Farneti

NARODNI DOM - V petek bodo ob 17. uri predvajali film *Streli v Bazovici*

Vsakdo ima pravico, da se upre diktaturi

Ideja in pomen bazoviških junakov naj se širi - Po ogledu filma bodo v galeriji odprli fotografsko razstavo

*Vsakdo ima pravico, da se upre katerikoli diktaturi, ki je izraz nasilja človeka nad človekom. To je sporočilo, ki ga po besedah scenarista Jadrana Sterleta v sebi nosi dokumentarno-igrani film *Streli v Bazovici*, ki bo v petek končno predpremierno zaživel na platnu velike dvorane Narodnega doma. O filmski upodobitvi tragične, a junaške poti prvih antifašistov v Evropi - Bidovca, Marušiča, Miloša in Valenčiča - je beseda tekla včeraj v galeriji Narodnega doma, kjer je ravnatelj NŠK oz. predsednik odbora za proslavo bazoviških junakov Milan Pahor predstavil dogodek v družbi scenarista Sterleta in producenta Primoža Kastelica.*

»Za ta igrani dokumentarni film sem se odločil predvsem iz dveh razlogov: najprej zato, ker so ti junaki v naši zavesti nepredstavljeni, se pravi, da se z njimi brez neke likovne podobe težko istovetimo. Iz mita smo jih torej postavili na realna tla, tako da jih lahko čutimo kot sinove, brate, očete ali prijatelje ... in si lažje domislamo njihove usode.« Drugi razlog pa je po besedah scenarista Jadrana Sterleta povsem človeški: zgodovinarji so namreč podrobno obdelali obdobje, vendar branje zgodovinskih dejstev ne vključuje nekega čustvenega doživljanja kot pa to vključuje igrani film. *»Štiri fante vidimo v filmu v drugačni razsežnosti in torej film velja za nek dodatek k zgodovinskemu spominu.«* Sterle je včeraj priznal, da je s težkim srcem gledal nastajanje filma, *»včasih sem se ob določenih prizorih celo umaknil, saj nisem prenesel scen.«*

Film *Streli v Bazovici* v režiji Tuga Štiglic in v produkciji novomeškega Studia Vrtinec širi ideje in pomen bazoviških junakov, ki so v splošni zavesti simboli antifašističnega boja med dvema vojnoma, je dejal Milan Pahor, ki je hkrati opozoril na vse večji odziv ljudi na vsakoletni septembrski proslavi. Snemanja so se lotili jeseni 2009, ko so poiskali še živeče priče, po krajšem premoru pa so lani jeseni film tudi zaključili in tako zadostili pogoje ministrstva za kulturo Republike Slovenije, ki je krilo 50 odstotkov stroškov projekta. V veliko pomoč pa jim je bilo nedvomno dokumentarno in fotografsko gradi-

Z leve Kastelic, Sterle in Pahor na včerajšnji predstavitvi filmskega dogodka; spodaj pa pogled na posnetke iz filma, ki že krasijo stene galerije Narodnega doma

KROMA

vo, ki jim ga je nudil Odsek za zgodovino pri NŠK.

53-minutni dokumentarno-igrani film je bil po mnenju producenta Kastelica kar zahteven projekt, saj vračanje v preteklost nikoli ni lahko. Scenarij pa ga je tako pritegnil, da se je radovedno lotil brskanja in branja, da bi bila reprodukcija tistih časov tem bolj verodostojna.

Kot je opozoril tudi tokrat, bodo film septembra predvajali po tretji deželni mreži Rai, medtem ko se z nacionalno slovensko televizijo

še niso dogovorili za termin. V planih pa imajo seveda tudi promocijo na različnih filmskih festivalih. *»Za prepaden sem ostal, ko sem svoje otroke vprašal, kaj vedo o fašizmu, pa mi niso znali odgovoriti. Isto velja za nacizem ali za naš osvobodilni boj ... Z žalostjo ugotavljam, da šolski sistem beži mimo tega,«* nam je zaupal. Gosta sta si zato zaželela, da bi film vstopil v šolske učilnice (tako v Sloveniji kot v Italiji) kot učni pripomoček, saj sedanji učbeniki nezadostno poročajo o tem obdobju slovenske zgodovine. Hkrati pa so pozvali vsakogar, da je katerakoli informacija, ki dodatno osvetljuje to obdobje in usodo štirih mladih mož, izredno dragocena.

Dokumentarno-igrani film *Streli v Bazovici* bodo v petek, 4. februarja, predvajali v veliki dvorani Narodnega doma ob 17. uri. Po ogledu pa bodo v galeriji odprli še razstavo fotografij, ki jih je med snemanjem filma posnela Jožica Zafred, in poskrbeli za družabno srečanje. (sas)

ju slovenske zgodovine. Hkrati pa so pozvali vsakogar, da je katerakoli informacija, ki dodatno osvetljuje to obdobje in usodo štirih mladih mož, izredno dragocena.

več fotografij na www.primorski.eu

NIŽJA SREDNJA ŠOLA GRUDEN - V Forni di Sopra od 24. do 29. januarja

Na zimovanju s SK Devin

Osemnajst dijakov prvega razreda na tečaju smučanja - Ob tem še sprehodi, družabne igre in sprostitevne dejavnosti

Nabrežinski dijaki s smučarskimi učitelji

SK Devin je letos prvič priredil štrednevo zimovanje za dijake prvega razreda nižje srednje šole Igo Gruden iz Nabrežine, in sicer od ponedeljka, 24., do sobote, 29. januarja. 18 dijakov je preživelo teden dni v zimskem gorskem središču Forni di Sopra, kjer so bili nastanjeni v udobnem hotelu ter imeli na razpolago celodnevne tečaje smučanja, ki so jih vodili društveni učitelji Lino, Marko in Bogdan. Ves teden so imeli ugodne snežne razmere in tudi vreme je bilo lepo; smučali so na progi Cimacuta, nekaj dni pa so tudi izkoristili priložnost, da so kar ves dan smučali na zahtevnejših progah Varmosta ob prekrasnem razgledu na dolomitske vrhove.

V popoldanskih in večernih urah so dijaki pod vodstvom profesorjev Franceschinijeve in Kralja ter dva dni tudi s tajnico Frandoli izkoristili za sprehode, razne družabne igre ter sprostitevne dejavnosti.

Domov so se vrnili navdušeni in zadovoljni, ker so preživeli skupaj brezskrben in neobremenjen teden daleč od šolskih klopi.

Včeraj danes

Danes, SREDA, 2. februarja 2011

MARIJA, SVEČNICA

Sonce vzide ob 7.26 in zatone ob 17.12
- Dolžina dneva 9.46 - Luna vzide ob 6.49 in zatone ob 16.50

Jutri, ČETRTEK, 3. februarja 2011

BLAŽ

VREME VČERAJ: temperatura zraka 4,6 stopinje C, zračni tlak 1021,8 mb raste, veter 15 km na uro vzhodnik vlaga 52-odstotna, nebo jasno, morje rahlo razgiban, temperatura morja 9,3 stopinje C.

Lekarne

Do sobote, 5. februarja 2011

Običajni urnik lekarn:

od 8.30 do 13.00

in od 16.00 do 19.30

Lekarne odprte

tudi od 13.00 do 16.00

Ul. Dante 7 (040 630213), Ul. Costalunga 318/A (040 813268), Milje - Ul. Mazzini 1/A (040 271124).

Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

Lekarne odprte

tudi od 19.30 do 20.30

Ul. Dante 7, Ul. Costalunga 318/A, Ul. Giulia 14, Milje - Ul. Mazzini 1/A.

Prosek (040 225141) - samo s predhodnim telefonskim pozivom in nujnim receptom.

NOČNA SLUŽBA

Lekarna odprta od 20.30 do 8.30

Ul. Giulia 14 (040 572015).

www.farmacistitrieste.it

118: hitra pomoč in dežurna zdravstvena služba (od 20. do 8. ure, predpraznična od 14. do 20. ure in praznična od 8. do 20. ure)

Za dostavljanje nujnih zdravil na dom, tel. 040 350505 - Televita.

Telefonska centrala Zdravstvenega podjetja in bolnišnic: 040 399-1111.

Informacije KZE, bolnišnic in otroške bolnišnice, tel. (zeleni številki) 800 - 991170, od ponedeljka do petka od 8. do 18. ure, ob sobotah od 8. do 14. ure. Nudi informacije o zdravstvenih storitvah, o združenih tržaskih bolnišnicah in o otroški bolnišnici Burlo Garofolo.

Mali oglasi

37-LETNI FANT z vozniškim dovoljenjem C in D, išče katerikoli zaposlitev. Tel. 349-5830782.

IŠČEM DELO - z lastno motorno žago obrezujem tako drevesa kot tudi živo mejo. Tel. št.: 333-2892869.

HIŠO ALI ZAZIDLJIVO ZEMLJIŠČE kupim na Opčinah ali na Proseku-Konovelu. Tel. št. 040-213385.

KOMBI iveco daily, letnik 2002, 170.000 prevoženih km, prodam za 8.500 evrov. Tel. 335-5387249.

PRODAJAMO hišo na Furlanski cesti, 83 kv.m., z vrtom 120 kv.m., krasna lega s pogledom na morje, brez dostopa z avtom. Tel.: 040-44633 (v večernih urah).

PRODAM kopačico 7,5 ks. Tel. št.: 040-231984 (od 13. do 14. ure).

PRODAM leseno otroško posteljico MIB s predalom in žimnico 60x130 cm ter stolček za avto Chicco Key 1, od 9 do 18 kg, oba v odličnem stanju. Tel. 040-946702 (v večernih urah).

PRODAM TRAKTORSKO PRIKOLICO - telefonirati ob uri obedov na tel. št. 040-231592.

SPOSOBNA IN ZANESLJIVA gospa išče delo kot negovalka starejše gospe s 15-dnevno izmeno. Tel. št.: 040-4528403 (v večernih urah).

ZANESLJIVA GOSPA Z IZKUŠNJAMI in priporočili išče delo kot hišna pomočnica ali pri varstvu starejših oseb na domu, tudi 24 ur. Tel. št. 347-8601614.

Osmice

OSMICO sta odprla Corrado in Roberta na cesti za v Slivno. Tel. št.: 338-3515876.

OSMICO je odprl Zorko v Dolini št. 37. Toči pristno kapljico in nudi domač prigrizek. Vabljeni!

VLONJERJU je odprl osmico Fabio Ruzier. Toči pristno domačo kapljico s prigrizkom. Tel. 040-911570.

V PREČNIKU je odprl osmico Radovan Šemec. Tel. 040-200613.

GLASBA - V petek v tržaškem Kulturnem domu

Slovenska skupina Laibach - glasbeni in družbeni fenomen

Skupina, ki je ob nastanku »šokirala« javnost, proslavlja 30 let uspešnega ustvarjanja

Laibach, najbolj prepoznavna slovenska glasbena skupina, je 30-letnico obstoja proslavila z evropsko turnejo Laibach Revisited. V sklopu turnee bo v petek (ob 21. uri) nastopila tudi v tržaškem Kulturnem domu, na koncertu, ki ga skupaj prireja Slovensko stalno gledališče in gledališče Miela.

Skupina je nastala 1. junija 1980 v rudarskem mestu Trbovlje, kmalu po smrti maršala Tita. Slovenija je bila tedaj ena izmed šestih socialističnih republik Jugoslavije. Trbovlje je slovelo po radikalni politični usmerjenosti in po revolucionarni tradiciji: mesto sta zaznamovali globoka alienacija, ki je izhajala iz napornega industrijskega dela, in skoraj utopična želja po boljši prihodnosti, ki je bila skupna prebivalcem in številnim delavcem. Vzdušje je neposredno vplivalo na kreativnost in na kritično sposobnost članov skupine, kar je bilo razvidno že iz zamisli za krstni nastop septembra 1980, z naslovom Rdeči revirji. Kljub prepovedi koncerta zaradi »nezakonite in neodgovorne uporabe simbolov«, so krajevni mediji posvetili veliko pozornost dogodku, vendar so ga obravnavali pristransko. O dogodkih in polemikah je poročal tudi tednik Mladina v članku »Črno-beli šok v Trbovljah«.

Januarja 1982 je skupina nastopila v Ljubljani, kasneje pa v Zagrebu in Beogradu. Istega leta se je predstavila na festivalu Novi Rock v Križankah s specifično obliko rock glasbe. Tedanji pevec, Tomaž Hostnik, je na oder stopil v totalitarni uniformi, ter neizprosno deklamiral vojaške verzve v tujih jezikih, nato pa ga je lažje ranila steklenica, ki je priletela iz množice. Hostnikov nastop ostaja nepozaben dogodek in eden njegovih zadnjih nastopov. Ker so koncert predvajali po radijskih valovih Radia Ljubljane, je povsem vznemiril slovensko javno mnenje, ki je bilo skupini večinoma nenaklonjeno.

Po nekaterih zamenjavah v zasedbi, so Laibachi leta 1983 nastopili na celovečernem glasbenem bialu v Zagrebu, a sta ga nasilno prekinili jugoslovanska vojska in hrvaška policija in bend pospremili na vlak proti Sloveniji. V istem obdobju je skupina objavila manifest v Novi Reviji, reviji, ki je po mnenju številnih intelektualcev zasnovala bodočo osamosvojitve Slovenije. Glasbo so označili za industrijsko, sporočilo za politično. 23. junija 1983 so člani Laibacha snemali televizijski intervju, na katerega so se odzvali v uniformah s podobno črnega križa, kakršnega je oblikoval ruski suprematistični umetnik Kazimir Malevič. Novinar je nastop ožigosal za »nevarnega«, ideje in umetniške nazore pa je označil kot »srhljive«. Po incidentu je ljubljanski mestni svet odločil, da je uporaba ponemčenega imena nezakonita, ter skupini pod tem imenom prepovedal nadaljnje nastope.

Po teh dogodkih so bili slovenski glasbeniki primorani na turnejo po Evropi, ki so jo poimenovali »Occupied Europe Tour«. Novembra in decembra 1983 so v spremstvu britanske zasedbe Last Few Days nastopili v 16. mestih v vzhodnih in zahodnih evropskih državah, med drugim v Avstriji, na Poljskem, v Zahodni Nemčiji, na Nizozemskem, kjer so koncert posneli z naslovom »Through the Occupied Netherlands« in ga izdali pri založbi Staalplaat. Turneja se je zaključila z uspešnim nastopom v Londonu.

V »domači« Ljubljani so se predstavili šele decembra 1984 z nenajavljenim koncertom. Istega leta so Laibach ustanovili umetniški kolektiv Neue Slowenische Kunst, čigar razosebljena umetnost zrcali sodobni korporacijski svet, a se pri tem sklicuje na motive iz slovenske narodne simbolike, na podobe ter na prepoznavne figure iz različnih umetniških obdobjih, kot so impresionizem, romantika, renesansa, vse do pop arta in (post)industrijskega oblikovanja.

Petkov koncert skupine Laibach v Trstu prireja SSG in gledališče Miela

Zasedba je maja 1985 izdala prvo ploščo za mednarodno tržišče, »Rekapitulacija 1980-84«, pri nemški založbi Ulbricht Schallfolien iz Hamburga. Kmalu zatem je podpisala pogodbo z neodvisno angleško založbo Cherry Records, zatem pa z založbo Mute Records, ki je v 80. letih promovirala pomembne skupine kot sta Fad Gadget in Depeche Mode. Leta 1987 je založba natisnila ploščo »Geburt Einer Nation«. Od takrat se je uspeh Laibachov v Evropi postopno večal, kljub provokativnosti so postali zelo priljubljeni tako med privrženci industrijske in elektronske glasbe kot med mlajšimi intelektualci in umetniki, ki so se poistovetili z njihovo dekonstrukcijo ideologij in totalitarnih idej. Prav uspešnost v tujini in višji dohodki, ki so jih zabeležili glasbeniki, so pripomogli k dejstvu, da je v Sloveniji postopoma ponehala nestrpnost do skupine: leta 1987 je bilo članom končno dovoljeno, da nemoteno izvedejo prvi javni koncert po letu 1984. Nekdanji »sovražniki države številna ena« so naenkrat postali simbol zavedne narodne kulture: mednarodni uspeh je bil preobsežen, da bi ga ne proslavili, namreč v obsegu, ki ni uspel nobenemu slovenskemu glasbeniku ali umetniku poprej.

Inovativnost Laibacha je bila dodatno razvidna iz predelav pesmi ali celotnih albumov skupin Rolling Stones, Beatles in Queen, ki so pritegnili pozornost medijev. Predvsem v ZDA so njihovi nastopi večkrat zmedli publiko: medtem ko so nekateri jemali nastope kot primer nove desničarske subkulture, so drugi v njih zasledili prefinjeno ironično provokacijo in bistvene elemente post-pankovskega izrazoslovja.

Kulturni fenomen Laibacha so analizirali številni intelektualci, med njimi družboslovec Slavoj Žižek in filozof Rastko Močnik; uspeh analiz o Laibachovem »uporu do družbe« - kot ga je označil nek rudar iz Trbovelj - pa je bil le delni.

In vendar je postalo vsem jasno, da ima kakovostna in prepoznavna umetnost pomembne politične posledice. V nadaljnjih letih se je opus skupine spajal s političnimi dogodki, ki so postopoma privedli do vojne in razpada bivše Jugoslavije, ter obenem do propada svojevrsne socialistične ureditve, ki je bila dolga leta zasnovana na politiki samoupravljanja. Tik pred izbruhom vojne je skupina preko filozofskih nagovorov in s pomočjo imponentne scenografije opozarjala publiko in medije na bližajočo se nevarnost. Bilo je prepozno. Slovenija je po 10-dnevni vojni proslavila neodvisnost, vojno prizorišče se je premaknilo na jug. Ni naključje, da je skupina igrala v Trbovljah 26. decembra 1990, ob deseti obletnici nastanka, ki je sovpadala z desetletno prepovedjo nastopanja v rojstnem kraju.

Med leti 1994-1995 je skupina promovirala ploščo z naslovom NATO. Med turnejo je prvič nastopila v Moskvi, med slednjo je igrala tudi v tržaškem gledališču Miela. Turneja se je zaključila v zasedeni bosanski prestolnici Sarajevo, še preden so vojaki NATA vstopili v mesto.

V novem tisočletju so Laibachi izdali eno najuspešnejših plošč »WAT – We Are Time« (založba: Mute Records). Plošča vsebuje številne zanimive pesmi, ki silijo k razmisleku, na primer skladbi »Now you will pay« in »Das spiel ist aus«, ki razkrivata samoumevalno logiko poznega kapitalizma in bližajočo se konec igre (oziroma zamenjavo družbeno-gospodarskih pravil): glede na finančno krizo iz leta 2007, lahko trdimo, da so bile Laibachove slutnje tudi ob tej priložnosti povsem preroške.

Nastopi Laibacha so izpostavili protislovja, ki so obstajala in se deloma ohranjajo v Sloveniji ter na območju bivše Jugoslavije, opozorila na nekatera nerazrešena vprašanja in na številne paradokse v evropski politiki in zgodovini ter v zadnjih letih na vse bolj pogosto nestabilnost v okvi-

ru mednarodnega oziroma globalnega gospodarstva. Laibach ostajajo ustvarjalni na raznih umetniških področjih. V novejših albumih so se lotili predelav klasične glasbe v sodobnem elektronskem stilu, na primer iz opusa Johanna Sebastiana Bacha in Wilhelma Richarda Wagnerja.

Mitja Stefancic

ZRC SAZU - J. Sivec Opera na ljubljanskih odrih

Muzikološki inštitut ZRC SAZU je iz revij in zbornikov obudil besedila o zgodovini opere v Ljubljani izpod peresa služnega univerzitetnega profesorja muzikologije Jožeta Sivca ter jih izdal v monografiji z naslovom Opera na ljubljanskih odrih od klasicizma do 20. stoletja. Knjiga je pri založbi ZRC izšla ob avtorjevi 80-letnici. Sivec je o operi pisal in vseh ravneh, saj je avtor tako znanstvenih monografij kot vrste znanstvenih in strokovnih razprav ter številnih prikazov opernih del, ki so izšli v priložnostnih gledaliških listih. S poglavljenim raziskavo primarnih virov je postavil temelje za vsa nadaljnja raziskovanja na področju zgodovine opere na Slovenskem. Sodelavca inštituta Metoda Kokole in Klemen Grabnar sta v monografiji zbrala 15 njegovih morebiti manj znanih razprav, ki govorijo o virih in recepciji pa tudi produkciji opere v raznih ljubljanskih gledaliških hišah skozi več kot dve stoletji. Izbrana poglavja so v knjigi urejena kronološko, dogajanje v slovenski prestolnici pa je postavljeno tudi v sodobni evropski okvir in širša družbenokulturna gibanja, je na včerajšnji predstavitvi povedala Kokoletova. (STA)

Kozoletov film Slovenka v Parizu dobro sprejet

Premiere celovečernega filma Slovenka režiserja Damjana Kozoleta se je v priljubljenem pariškem kinu Le Nouveau Latina udeležilo okoli 200 gledalcev, med njimi številni francoski kulturniki, so sporočili iz slovenskega veleposlaništva v Parizu. Film je v francoskih kinih na ogled še danes. Slovesnost ob premieri sta odprla slovenska veleposlanica v Franciji Veronika Stabej in direktor Epicenter Films Daniel Chabannes. Stabejeva je opozorila na uspeh filma Slovenka, ki mu je kot prvem slovenskemu filmu v Franciji uspel preboj v redno filmsko distribucijo. To je po njenih besedah pomembno za prepoznavnost slovenske kinematografije.

Projekciji filma je sledila razprava z režiserjem Kozoletom. Na odzive glede mračnosti in tučnosti scen v Ljubljani je odvrnil, da cilj njegovih filmov ni promocija Slovenije, ampak prikaz transnacionalnih socialnih problematik oz. zgodb, ki se lahko odvijajo kjerkoli po svetu.

V filmu Slovenka govori o mladih ljudeh, ki navzven delujejo hladno, morda celo nemoralno, v resnici pa so ranljivi in krhki. Kot prispodoba je za časovni okvir filma zato namenoma izbral obdobje slovenskega predsedovanja Svetu EU, ko je Slovenija, tako kot junakinja filma, prehajala iz obdobja adolescence v zrelost. Pri igralcih je izpostavil njihovo naravnost in izpostavil odlično igranje glavnih igralke Nine Ivanišin.

Občinstvo je film dobro sprejelo. Številni mediji so priložnost izkoristili za intervjuje z režiserjem Kozoletom, so še sporočili iz slovenskega veleposlaništva v Franciji. Film je bil do zdaj prikazan na prek 60 mednarodnih filmskih festivalov po svetu in je prejel več mednarodnih nagrad, med drugim nagrado občinstva na festivalu Cinessezone v Parizu novembra lani. Celovečerec režiserja in koscenarista Damjana Kozoleta je nastal v slovensko-nemško-hrvaško-srbski koprodukciji. Koscenarista sta Ognjen Sivilčić in Matevž Luzar. Ob Nini Ivanišin so v filmu zaigrali še Peter Musevski, Primož Pirnat, Maruša Kink, Uroš Fürst, Aljoša Kovačič, Dejan Spasić in drugi. (STA)

V Gradcu razstava Anti/Form

V razstavišču Kunsthau v Gradcu bodo v petek, 4. februarja, odprli razstavo z naslovom Anti/Form. Na njej bo predstavljen izbor skulptur iz zbirke Muzeja moderne umetnosti (Museum moderner Kunst - MUMOK) na Dunaju. Razstava bo na ogled do 15. februarja. Kot so ob razstavi zapisali v muzeju, je pojem »anti-form« v poznih 60. letih minulega stoletja označeval dela, ki so pomenila reakcijo na tradicionalne oblike, materiale in metode. S tem so bila odprta vrata za nove estetske prakse. Temu je v 80. in 90. letih sledil nov val skulptur.

Razstava bo podlagi pomembnih primerkov iz zbirke MUMOK prikazala razvoj in nove definicije pojma skulpture. Dela različnih avtorjev iz obdobja, dolgega več desetletij, bodo prikazala, kako so se iz radikalne geste oblikovala nova dela. Kar je sprva v kontekstu manifesta »Anti-Form« Roberta Morrisa in razstave »When Attitudes Become Form« Harald Szeemanna delovalo nezaslišano, je pozneje postalo pomemben temelj globalne umetnosti.

S svojimi deli so zastopani Carl Andre, Mirosław Balka, Pier Paolo Calzolari, John Chamberlain, Jimmie Durham, Mike Kelley, Michael Kienzer, Sol LeWitt, Richard Long, Mario Merz, Robert Morris, Bruce Nauman, Meret Oppenheim, Jessica Stockholder, Franz West, Christopher Williams, Erwin Wurm in Heimo Zobernig.

Razstavo v razstavišču Kunsthau, ki deluje v sklopu Universalmuseum Joanneum, odpirajo v letu, ko ta obeležuje 200. obletnico delovanja. (STA)

prej do novice

www.primorski.eu

NAŠ INTERVJU - Tržaški zdravnik, skladatelj, dirigent

Skladatelj Marco Podda: Vsak ima veliko ljubezen, moja je znanost

Po poklicu je foniater, vodi pa dva zbora in je zelo dejaven skladatelj

Marco Podda, levo kot dirigent

Ritem življenja je hiter, njegova melodija pa raznolika za tržaškega zdravnika in skladatelja, ki je zelo znan v krajevnem glasbenem svetu in predvsem med solopevci. Marco Podda je namreč po poklicu foniater, obenem vodi dva zbora in je zelo dejaven skladatelj. Srečali smo ga po delu v ordinaciji in odkrili, kako je zdravniška izobrazba vplivala na pristop glasbenika, saj je že na začetku pogovora pojasnil, da ne poučuje vokalne tehnike, ampak skuša »popravljanje instrumente«, kar je bistveno različno ...

»Prav gotovo je lažje pisati za glasbilo, ki ga najbolje poznaš, a to je samo kapljica v morju. Za komponiranje potrebuješ akademske osnove, poznanje klasičnih kompozicijskih prvin, glasbil, ki jih boš uporabil v orkestraciji, izkušnjo pri razločevanju zvokov. Nove kompozicijske struje bodo ob tem morale po mojem mnenju upoštevati objektivne podatke, ki so vezani na naše doživetje zvočnega sveta. Na tej osnovi bi lahko rekonstruirali neko arheologijo glasbenega ustvarjanja in preučevali, zakaj se je razvilo s poudarjanjem določenih intervalov, harmonij, barv. Skladatelji so skozi stoletja skušali posredovati določene emocije na način, ki se jim je intuitivno zdel najbolj primeren. Ko bi kreativno uporabili to arheologijo, bi na osnovi mnogih kompozicijskih kalupov upoštevali utemeljene koncepte nevropsihiatrije in neurofiziologije. Imamo pa brezno med dvema svetovoma: nekateri skladatelji se zanimajo za znanost, a ne utegnejo pravilno dekodirati strokovnih podatkov, neurofiziologi pa ne govorijo skladateljem, ker ne obvladajo njihove govorice. Prepogosto pozabljam, da je glasbeni svet funkcija zvočnega sveta. Morali bi spojiti kompetence obeh svetov, kar je trenutno bolj uspešno na področju »uporabne«, scenske in filmske glasbe, katere cilj je ravno vzbujati določene vtise. Osebnostno uporabljam vedno formule, ki sem jih preveril in preizkusil v uporabi glasbi.«

V kakšni meri je scenska glasba omejevalna, v kakšni pa spodbudna za skladateljski navdih?

Enakovredno, saj je odvisno od režiserja, njegove pripravljenosti in zahtev. Nekateri imajo določeno glas-

beno znanje, dovršeno obvladanje govorice. S takimi se lahko razvije zanimiv pogovor. Veliko režiserjev pa ne posveča dovolj pozornosti glasbeni kulisi, uporablja že obstoječo glasbo ali se zadovoljuje s sonorizacijami, kar je precej omejevalno.

Danes sodelujete kot skladatelj z gledališčem Rossetti v Trstu, s festivalom antičnega gledališča v Siracusi in z raznimi gledališči v Italiji in tujini. Kako pa se je vse začelo?

Pri 17. letih sem sodeloval kot pevec pri predstavi, ki jo je režiral Giorgio Pressburger. Sodelovanje se je kmalu razširilo na priredbe in tako se je natanko pred tridesetimi leti vse začelo.

Preizkusili ste se tudi v filmu ali televiziji? Italijanski filmi uporabljajo najbolj pogosto historicistične sonorizacije, jaz pa ne maram omejevati glasbenih kulis na splošno uokvirjanje določenega okolja ali zgodovinskega obdobja. Delam, kjer lahko ustvarjam svobodno. Komponiranje ni moja glavna dejavnost, zato si lahko privoščim izbiranje. Filmska in scenska glasba slonita na tistem principu, ki sem ga že omenil, o zavestni uporabi določenih efektov za doseganje določenih čustvenih odzivov, kar je zame izredno zanimivo. Žal pa je odnos akademikov do te zvrsti omalovaževalen. Občinstvo nima težav pri poslušanju uporabne glasbe, problem nastane, ko se je treba soočiti z elito glasbene inteligence, za katero vse, kar je neopredelljivo, spada v glasbeni déja-vu.

Vaš kompozicijski slog je zelo eklektičen, katere pa so stalnice?

Pripravljam knjigo, v kateri bom nepretenciozno pojasnil svoje mnenje o uporabi induktivnih postopkov. Kot skladatelj sem v mladih letih začel z uporno fazo atonalnosti, pri kateri sem seveda posnemal druge skladatelje. Nato sem se premaknil na multietično politonalnost, nadalje pa ne bi označeval svoje pisave. Nisem pozoren do stila, temveč do efekta, ki ga želim vzbuditi. Uporabljam, kar je potrebno, da dosežem svoj cilj, iz čisto funkcionalnega razloga.

S Cappello tergestino ste ustvarili skupino pevcev in glasbenikov, ki deluje skoraj po vzoru glasbenih kapel, ki so precej razširjen pojav v tujih cerkvah, z glasbeno zavestjo, ki ni običajna za italijansko prizorišče.

Pravzaprav gre za nekoliko drugačno izkušnjo. Cappella tergestina je nastala iz skupine navdušenih zborovskih pevcev, ki so se želeli ukvarjati s sodobno in antično literaturo. Našli smo povezavo s cerkvijo Notre dame de Sion, ki nas je gostila. V skupini so bile zastopane različne kulture in veroizpovedi, zato smo se v določenem trenutku osamosvojili, da bi lahko pristopali k širšemu repertoarju. Zbor je postal laboratorij zborovske glasbe, saj sem svoje pevce »mučil« z raznolikimi programi z izjemo pozne romantike, ki potrebuje po mojih parametrih različno fonacijo, zato se temu izognem, čeprav veliko amaterskih zborov izvaja tako literaturo.

Pri pisanju glasbe uporabljate računalniške programe? Kaj imate na delovni mizi? Svinčnik, radirko, zvezek z notnim črtovjem.

Če sklenemo krog, bi lahko potrdili, da sta zdravnik in glasbenik neločljiva?

Arthur Schnitzler je bil po poklicu otorinolaringolog, a je hkrati gojil dramsko in literarno strast. Vsakdo imamo veliko ljubezen in moja se je usmerila v znanost. Študiral sem medicino, da bi postal foniater in nikoli ne bi pomislil na ta poklic, ko ne bi bil pevec in verjetno se ne bi ukvarjal s petjem, ko ne bi bil najprej glasbenik. Od nekdaj me je pritegnila predvsem teorija glasbe, zato sem v določenem trenutku opustil praktični del. Voditi amaterske zборе je hobi, ki zahteva veliko truda, kompozicija pa spada v teorijo glasbe; z njo se ukvarjam, kadar želim, ko utegnem, ko dobim navdih. Študij, izpopolnjevanje, nastopanje pa spadajo v praktični del glasbe in vse to je postalo nezdružljivo z zdravniškim poklicem.

Rossana Paliaga

KRANJ - Ob kulturnem prazniku

Mesto bo zaživel v duhu Prešernovega časa

Mestna občina Kranj se ponša z imenom Prešernovo mesto, kar bo upravičila tudi ob kulturnem prazniku, ki je na novinarski konferenci povedala podžupanica Nada Mihajlovič. Mesto bo namreč ob prazniku zaživel v duhu Prešernovega časa, 15. februarja pa ga bodo obiskali tudi aktualni Prešernovi nagajenci. Zavod za turizem Kranj deveto leto zapored ob prazniku pripravlja Prešernov smenji, ki ga je lani obiskalo okrog 20.000 ljudi. Po besedah direktorice zavoda Natalije Polenec bo letošnjo prireditev zaznamovalo večje število nastopajočih, folklornih in drugih skupin v oblačilih iz 19. stoletja, poudarek pa bo na predstavitvi starih obriti in rokodelstev v praznih lokalih v mestu.

Na smenji se je letos prijavilo rekordno število razstavljalcev, več kot 80, popestrili pa ga bodo tudi prešerna ponudba trgovin in gostiln v starem Kranju, festival lajnarjev in priljubljene vožnje s kočijami. Novost prireditve bo koncert uglasbenih pozorij Franceta Prešerna skupine Tantadruj, otroci pa si bodo lahko ogledali lutkovno predstavo, je še povedala Polenčeva.

Ob Prešernovem prazniku bodo v Gorenjskem muzeju odprli vrata in organizirali javna vodstva, je pojasnila v. d. direktorice muzeja Marija Ogrin. V Prešernovi hiši si bo mogoče ogledati stalno razstavo o delu velikega slovenskega pesnika in začasno postavitev z naslovom Veliki pesnik malega naroda, v Kranjski hiši pa razstavo Znani Kranjčani v Prešernovem času.

Svoj kamenček v prazničnem mozaiku je dodala tudi kranjska enota Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, kjer bodo 7. februarja ob 12.

uri odprli fotografsko razstavo Pomniki. Avtor razstave Jon Grobovšek z njo skuša predstaviti Prešerna na malce drugačen način, s pričaranim vzdušjem v času pesnikovega bivanja v rojstni hiši in okolici. Vodja Galerije Prešernovih nagajencev Marko Arnež je izpostavil tri prireditve ob prazniku. Najprej se bo s svojimi deli predstavila lani preminula akademska slikarka Alenka Gerlovič, na sam praznik pa se bodo v galeriji prvič s pomočjo razstave in filma predstavili aktualni Prešernovi nagajenci. (STA)

Na ves glas

Wow

Verdena
Alternative rock, post grunge, nova psihedelija
Black Out / Universal, 2011

Wow ... po štirih letih se italijanski garage bend Verderna končno vrača na glasbeno sceno. Posrečen naslov in celo dvojna plošča!

»Italijanska Nirvana«, kot je skupino leta 1999 poimenovala glasbena kritika ob izidu prvenca Verderna, je v zadnjih letih glasbeno »dozorela«. Daleč od tega, da bi bend zavrnil izrazito grunge glasbo prvega albuma, ampak je to zvrst raje uspešno popestril s psihedeličnimi in inovativnimi zvoki. Kdor si je (tako kot podpisani) pred malo več kot desetimi leti kot najstnik kupil prvenec tria dvajsetletnikov, ve o čem govorimo. Verderna so takrat bili špica italijanskega grungea, izrazito, morda preveč, podobni ameriškemu legendarnemu bendu Nirvana, a verjetno tudi zato zelo priljubljeni.

Po takojšnjem uspehu, prodanih je bilo namreč kar štirideset tisoč izvodov prvenca Verderna, je marsikdo trdil, da se bo mlada zasedba izgubila v žlici vode. Brata Alberto in Luca Ferrari ter Roberta Sammarelli pa so dve leti kasneje izdali drugi glasbeni izdelek Solo un grande sasso, v katerem je še vedno prevladovala grunge glasba, pa čeprav z nekoliko bolj psihedeličnimi zvoki. Skupina je nato izdala še ploščo Il suicidio dei samurai in leta 2007 posnela izredni album Requiem, s katerim je prepričala tudi tiso manjšo skupino skeptikov, ki je bend zanemarjala. S to ploščo je bend v svoj repertoar vnesel tudi nekaj elektronskih efektov, ki dajejo glasbi res poseben prizvok.

Štiriletno pričakovanje oboževalcev je bend nagradil 18. januarja letos, ko se je v prodajalnah prikazal peti glasbeni izdelek Wow. Album vsebuje kar dve plošči in sicer sedemindvajset komadov za celih dvainšedemdeset minut kvalitetne glasbe. Bend se je tudi tokrat odločil za nekomercialno in torej tvegano mešanico alternativnega rocka, grunga, psihedelije in elektronskih efektov. Že sam akustični single Razzi arpia inferno e fiamme pa je dokaz glasbene zrelosti, ki jo bo danes moral marsikdo končno priznati italijanskemu bendu ... Wow!

Rajko Dolhar

Koncertni vrhunci leta v Sloveniji

Chemical Brothers, Sting in Elton John so tri velika imena, ki bodo letos nastopila v Sloveniji. Novica o prvih dveh je sveža, pričakujejo jih 3. oziroma 10. junija v Stožicah. Medtem pa gredo vstopnice za Eltona Johna, ki bo 2. julija gostoval v Izoli, za med. Kot četrtega bi lahko dodali Mobyja, ki naj bi v Ljubljano prišel na festival Mars. »Kemična brata«, Ed Simons in Tom Rowland, že leta slovita kot najbolj inovativna predstavnika in izvajalca elektronske plesne glasbe, oklicali so ju za guruja žanra big beat electronic dance. Potem ko sta lani izdala novo ploščo »Further«, se bosta marca podala na krajšo turnejo po Avstraliji, poleti sta vabljenata na najprestižnejše festivale v Evropi. Ljubljana ju bo gostila 3. junija v Stožicah, vstopnice so že v prodaji. Njun šov, sestavljen iz elektronske glasbe z izrazitimi basi in spektakularnih video projekcij, ki ustvarjajo psihedelične podobe nad obiskovalci, bo enkratno doživetje, ki ga ne velja zamuditi, trdijo v agenciji Simple Events. Gostovanje pripravljajo s podjetjem Barley Arts iz Milana, ki ima kot eden vodilnih koncertnih organizatorjev v Italiji za seboj številne koncerte.

Če ne s Chemical Brothers, pa bo nova dvorana v Stožicah, ki sta jo koncertno krstila Leonard Cohen in Joe Cocker, Slovenijo zarisala na zemljevid svetovnih glasbenikov s Stingom, napovedanim za 10. junij. Angleškega glasbenika s pravim imenom Gordon Matthew Thomas Sumner ni potrebno posebej predstavljati. Konec 70. in v začetku 80. let je kot frontman zasedbe The Police ustvaril skladbe, kot so »Every Breath You Take«, »Roxanne« in »Message in a Bottle«, nato se je podal na samostojno pot. Svoje največje uspešnice je lani izvajal na turneji ob spremljavi simfoničnega orkestra. Njegov koncert najavlja spletna stran vstopnice.com, predprodaja se še ni začela. Po podatkih iste strani pa je danes stekla predprodaja za Richarda Melvilla Halla, znanega pod umetniškim imenom Moby, ki bo v Ljubljano prišel v okviru festivala Mars. Več podrobnosti o koncertu še ni znanih.

Za Eltona Johna, ki bo s skupino 2. julija nastopil na mestnem stadionu v Izoli, vlada veliko zanimanje. Dve cenovni kategoriji - sektor pred odrom in tribuna - sta po dobrem mesecu dni od začetka prodaje vstopnic skorajda razprodani, so sporočili iz agencije Simple Events, ki bdi nad organizacijo. Z njegovimi zastopniki se bodo zato skušali dogovoriti o povečanju dogovorjene kapacitete za obiskovalce. (STA)

GORICA - Načrt požitvitve območja Ulice Santa Chiara in pokrite tržnice

Urbani komercialni center čaka na okoljsko dovoljenje

Razpis za načrt in ureditev novega trgovskega središča naj bi bi občina objavila marca

Projekt za prekvalifikacijo območja Ulice Santa Chiara in pokrite tržnice na Verdijem korzu v Gorici čaka na oceno deželne okoljske agencije ARPA. Šele ob zaključku postopka za pridobitev dovoljenja VAS (»Valutazione ambientale strategica«) bo namreč goriški občinski svet lahko dokončno odobril varianto št. 34 k občinskemu regulacijskemu načrtu, občinska uprava pa objavila razpis za načrtovanje in uresničitev urbanega komercialnega centra, s katerim bi ovrednotili zanemarjen del mestnega centra in poživili goriško trgovsko ponudbo.

»Varianta regulacijskega načrta je bila že sprejeta septembra, objavljena pa je bila sredi oktobra. Do 30. decembra, ko se je zaključilo obdobje javne razgrnitve variante, sta bili vloženi le dve pripombi. Prvo, ki je bila tehnične narave, smo vložili sami, drugo pa je predstavil obča,« je povedal goriški občinski odbornik za urbanizem Dario Baresi in nadaljeval: »Zdaj čakamo na odgovor dežele in agencije ARPA, ki mora izdati okoljsko dovoljenje VAS. To bi sicer že morala storiti do 18. januarja, kot običajno pa se je stvar zavlekla. Računamo vsekakor, da bomo dovoljenje pridobili v kratkem. V teku februarja se bo občinski svet izrekel o pripombah in dokončno odobril varianto, nato pa bodo občinski uradi objavili razpis.« Baresi je spomnil, da je za komercialni center že izrazilo interes šest družb, in sicer Carena iz Genove, Steda iz kraja Rossana Veneto, Pz iz Fiumicella, Icep iz Pordenone, Co.Ro. iz kraja San Vito al Tagliamento in Commerciale Goriziana, ki je svojčas bila tudi pobudnica načrta nakupovalnega središča v Ulici Terza Armata.

Projekt urbanega komercialnega centra je nastal že pred leti. Študijo, ki jo je izdelalo podjetje Terziaria Gorizia - CAT Ascom, je delno financirala dežela FJK, delno pa občina. Idejni načrt, poimenovan »Leonardo«, je bil odobren leta 2009, za nadaljevanje postopka pa sta bili potrebni strukturna varianta regulacijskega načrta in načrta za trgovino. Na podlagi študije o izvedljivosti projekta »Leonardo« bodo na območju Ulice Santa Chiara uredili od 5.500 do 7.500 kv. metrov prodajnih površin, pokrito tržnico pa bodo obnovili. V načrt je vključeno tudi štirinadstropno podzemno parkirišče (na območju med Ulico Cadorna in tržnico na

debelo), v katerem naj bi bilo 500 parkirnih mest. Predvidene so tudi nekatere spremembe prometne ureditve. Vhod v parkirišče za avtomobile naj bi bil na Ulici Brass, kjer bi zgradili krožišče, Ulico Boccaccio pa bi zaprli prometu. S tem v zvezi so predstavniki leve sredine v goriškem občinskem svetu pred odobritvijo

variente vložili več resolucij, ki pa so bile vse zavrnjene. »Tudi pripomba k varianti, ki jo je decembra vložil občan, je bila povezana s prometno ureditvijo v Ulici Brass. Predlagal je izgradnjo nadvoza namesto krožišča: to možnost smo tudi sami vzeli v poštev, vendar ni izvedljiva,« je zaključil Baresi. (Ale)

Območje tržnice v središču Gorice

BUMBACA

NOVA GORICA

Moški izsiljeval mladoletnico

Kriminalisti sumijo, da je izsiljeval še druge mladoletnike

Kriminalisti novogoriške policijske uprave so zaradi utemeljenih sumov storitev več kaznivih dejanj, povezanih z izsiljevanjem mlajšega dekleta, v ponedeljek v Vipavi odvzeli prostost 35-letnemu domačinu. Ugotovili so namreč, da je osumljeni Vipavčan, sicer star znanec policije, z resno grožnjo prisilil mladoletno dekle, da mu je večkrat izročila različne vsote denarja in si s tem pridobil protipravno premoženjsko korist. Oškodovanka je zaradi prestrašenosti in stiske dejanja naposled prijavila policistom.

V ponedeljek je bil osumljenec aretiran pri poskusu ponovnega izsiljevanja dekleta. Zoper Vipavčana so novogoriški kriminalisti podali kazensko ovadbo zaradi utemeljenega suma storitev enajstih kaznivih dejanj izsiljevanja. Z obravnavanim primerom je bilo obveščeno tudi pristojno okrožno državno tožilstvo v Novi Gorici, včeraj pa je bil osumljenec s kazensko ovadbo izročen dežurnemu preiskovalnemu sodniku novogoriškega okrožnega sodišča.

Novogoriški kriminalisti sumijo, da je 35-letni moški na enak ali podoben način izsiljeval še druge mladoletne osebe, zato vodijo kriminalistično preiskavo, morebitne oškodovance pa pozivajo, da izsiljevanje nemudoma prijavijo na interventno številko policije oziroma na najbližji policijski postaji. (nn)

GORICA - Letališče na Rojah še čaka na oživitvev

Rekreacija le z izkaznico

Nekatere strukture razpadajo in ogrožajo uporabnike - Namestili bodo opremo za rekreativce in klopi - Pipistrel pridobiva dovoljenja

Letališče na goriških Rojahn je priljubljen kraj rekreativnega teka

BUMBACA

GORICA Videmska univerza odpira vrata

Včeraj so dan odprtih vrat priredili na goriškem sedežu Tržaške univerze, v petek pa bo svoja vrata odprl še goriški sedež Videmske univerze. Pobuda je namenjena dijakom višjih srednjih šol in tudi vsem, ki jih zanimajo univerzitetna ponudba, delovanje struktur in raziskovalno delo goriškega pola videmske izobraževalne ustanove. Predstavniki Videmske univerze bodo predstavili študijske programe prve in druge stopnje, možen pa bo tudi obisk glasbenih in filmskih laboratorijev.

Pobuda »Open day« se bo začela ob 9. uri v veliki dvorani zavoda Slataper v Ulici Diaz 20 v Gorici, nadaljevala pa se bo ob 9.45 v palači Alvarez, sedežu Videmske univerze v Gorici. Posegli bodo vodja goriškega pola Videmske univerze Mauro Pascolini, odgovoren za usmerjanje Francesco Marangon, predsednica univerzitetnega tečaja za stike z javnostmi Nicoletta Vasta, predsednik univerzitetnega tečaja Dams Roberto Calabretto, predsednik goriškega univerzitetnega konzorcija Rodolfo Ziberna, razni docenti in vodje laboratorijev. Za dodatne informacije lahko zainteresirani pokličejo večnamenski center Videmske univerze v Gorici (tel. 0481/580361/311) ali pa obiščejo spletno stran www.uniud.it/didattica/offerta/cego. Večnamenski center bo višješolskim dijakom izdal potrdilo o udeležbi, s katerim bodo lahko opravičili svojo odsotnost v šoli. Tajništvo Videmske univerze (Ulica Diaz št. 5) je odprto od ponedeljka do petka med 9.30 in 11.30, ob četrtekah pa tudi popoldne med 14. in 16. uro. Na voljo je tudi tel. 0481-580321 in naslov elektronske pošte segreteria studenti.cego@uniud.it.

Izložbe umetnosti v Gorici

Da bi povečali privlačno silo novih pešcon v mestnem središču v Gorici, bo mestna uprava prirejala umetniške in kulturne dogodke v še premalo izkoriščenih prostorih vzdolž najbolj obiskanih ulic. Pobudo so poimenovali »Le Vie dell'Arte« (Poti umetnosti) in jo bodo »krstili« 4. februarja ob 18. uri v pritličju občinskega poslopja v Ulici Garibaldi 7. Prvi dogodek bo posvečen umetniku Raoulu Cenisiu, ki je bil med protagonisti posoškega futurizma. Sorodne pobude bodo v časovnem razmiku potekale tudi na drugih lokacijah, na primer v Raštelu, zato da bi obnovljenim ulicam vrnilo dušo ter jih naredilo zanimive za krajane in turiste.

Proti centrali na biomase

Množica okoljevarstvenikov in občanov se je zbrala na srečanju, ki ga je v Štarancu priredila organizacija Legambiente. V središču je bil načrt centrale na biomase, ki jo nameravajo graditi v občini Štarancan. Načrtu ostro nasprotujejo predstavniki SKP, pa tudi okoljevarstveniki, ki opozarjajo na probleme onesnaževanja, smradu in prometa, ki jih bo ustvarila centrala.

Brussa zahteva odgovore

Vprašanje prihodnosti zavoda Ospizio marino v Gradežu še vedno ni rešeno, kar ob uslužbencih zdravstvene ustanove oškoduje tudi bolnike. Na to opozarja deželni svetnik DS Franco Brussa, ki je s kolego Giorgiom Brandolinom naslovil pismo na odbornika Vladimira Kosica, od katerega zahteva sklic institucionalnega omizja na temo zavoda, ki so ga zaprli poleti.

»Departures« v Doberdobu

Modra's galerija kulturnega društva Jezero iz Doberdoba prireja drevi ob 20.30 ogled filma »Departures« (Odhod) japonskega režiserja Yojiro Takite. Gre za zgodbo o Daigu Kobayashiju, violončelistu v orkestru, ki ga pravkar razpustijo, zato se zaposli kot pogrebni delavec oziroma »nekrozmetski«. Film je leta 2009 prejel oskarja za najboljši tujejezični film.

Dan spomina v Ronkah

V okviru pobud ob dnevu spomina na žrtve holokavsta bodo drevi ob 18. uri v avditoriju v Ronkah predstavlili knjigo »Ida, nel sogno della ragione«.

V Gorici prvi pustni sprevod

V nedeljo, 27. februarja, se bodo v Gorici začele prireditve v okviru 24. Posoškega pustovanja. Po Gorici - ob 16.30 bo zaključna ceremonija v ljudskem vrtu - bodo sprevodi sledili 5. marca v Ronkah, 6. marca v Romansu in Sovodnjah ter 8. marca v Trziču.

KOZANA V GORIŠKIH BRDIH - Guinnessove knjige vredna zanimivost

Žarnica izpred 80 let še zmeraj sveti

Račun družbe SACED za porabo elektrike iz leta 1933 - Poraba 14 kilovatnih ur v dvomesečju

Na dolgem in ozkem hrbtu, ki se s Prevale preko Vipolž dviguje proti Šmartnemu, stoji Kozana. Nekako sredi Goriških brd, obdana z vinogradi in v zadnjem času tudi z oljčniki. V vinograde so krajani spremenili nekdanje bogate njive v ravninskem pasu v dolini Birše in Oblanča. V vasi je doma priimek Reja (nekdanj so ga zapisovali zelo različno, de Reya, Reia, Reija), poleg redkih Debenjakov in nekoliko številčnejših Prinčičev.

Kozana je eden redkih krajev v Brdih, ki premore hotel. Poslopje nekdanje šole so predelali v lep gostinski objekt, že od daleč opazen na začetku vasi, če se pripeljemo iz Šmartnega. Približno s tega mesta pa našo pozornost pritegne za to pokrajino precej nenavaden zvonik vaške cerkve sv. Hijeronima / Jeronima, ki mu po domače pravijo tudi Jeronij. Načrt za zvonik je izdelal arhitekt Jože Plečnik. Do konca 18. stoletja je kakšen kilometer severozahodno od Kozane tekla meja med avstrijskimi deželami in Benetkami. In prav zaradi bližine meje so v kraju zgradili tudi vojaške utrdbe in opazovalnice. Na tiste čase spominjajo ledinska imena, tako v Kozani kakor v bližnjem Mrtnjaku. Kozanci vedo za Žemljico in Žemljo, pri Mrtnjaku je verjetno stal stražarski ali opazovalni stolp, na kar opozarja ledinsko ime Pod vajtu (Jož. kataster 1789).

Veliko let je minilo od takrat, da sta se nekdanja Zemlja in Zemljica v krajevnem govoru preoblikovali v Žemljo in Žemljico. Jezikoslovci nastanek imena povezujejo prav s prisotnostjo vojaških utrdb, utrjenih položajev, iz zemlje narejenih okopov. Ledinsko ime je nastalo iz samostalnika zemlja in nima nobene zveze s kruhom oziroma na poseben način oblikovano žemljo. V Jožefinskem katastru je ime zapisano različno (Semlizza, Semla, Podsemlo itd). Isti oziroma podoben pomen ima beseda Šanca, ki smo si jo sposodili pri Nemcih. V starih katastrskih listinah za Kozano naletimo tudi na ime Bastia, kar tudi pomeni utrjeno postojanko.

Poleg navedenih zanimivosti pa Kozana premore še vsaj eno, ki si verjetno zasluži mesto v Guinnessovi knjigi rekordov. V hiši 87-letne Wande Reja in njene 94-letne sestre imajo električno sijalko (žarnico), ki po pripovedovanju živahne in predvsem zgovorne Wande žari že skoraj osemdeset let. Namestili so jo v začetku tridesetih let prejšnjega stoletja, ko so tudi v ta kraj v Brdih napeljali elektriko iz takrat dograjene hidrocentrale na Soči. Ohranil se je račun za porabljen električno energijo iz leta 1933. Izstavila ga je družba SACED in je zanimiv dokaz o »starosti« žarnice, ki so jo izdelali v še danes znani tovarni Osram.

»Žarnico so namestili med prvimi, če ne kot prvo v vasi,« pripoveduje Wanda Reja, ki se približuje devetim križem in ki še obdeluje brajdo in ki o preteklosti Kozane in njenih prebivalcih in posebnostih ve veliko. Naslanja se na pripoved mame Milke, saj je bila takrat stara še devet ali deset let. V hiši, kjer sestra stanujeta, danes je to Kozana št. 28, ob glavni cesti, je bila v času pred drugo svetovno vojno trgovina z opalito (prodajalno tobaka in tobaknih izdelkov), upravljala pa jo Milka Reja, Wandina in Lojzkina mama. Hišo so v letih po drugi svetovni vojni popravili in dozidali, vendar je ostal prostor, kjer je bila trgovina, nespremenjen, sijalka v njem pa je ostala ista in na istem mestu.

O neverjetno spoštljivi starosti žarnice je prepričan tudi Jože Bratašev, upokojeni uslužbenec Elektro Primorske, ki je v Kozani izbral in izbral svojo življenjsko sopotnico. Leta 1955 je že takrat kakih dvaindvajset let staro žarnico rešil, oziroma ji podaljšal življenje, s tem, da ji je dodal dvojčico (drugo 110 voltno žarnico) in ju povezal v zaporedni povezavi. Bilo je v času, ko so v Brdih in drugod preurejali električno omrežje - prehod iz 110 kilovoltnega na 220 kilovoltno. Žarnica pa je bila izdelana za napetost 110 voltov. Ob podvojeni napetosti v omrežju bi v zelo kratkem času enostavno pregorela.

»Pri tem primeru lahko govorimo o zelo kakovostnem izdelku, oziroma, da pri

Na fotografiji levo »stara« in »nova žarnica«, ki je bila nameščena leta 1955, kljubujeta času, »stara« žarnica je na desni; na fotografiji desno pa račun iz leta 1933, ki ga je Emiliji (Milki) Reja izstavila družba SACED za 14 kilovatnih ur porabljene elektrike

FOTO VK.

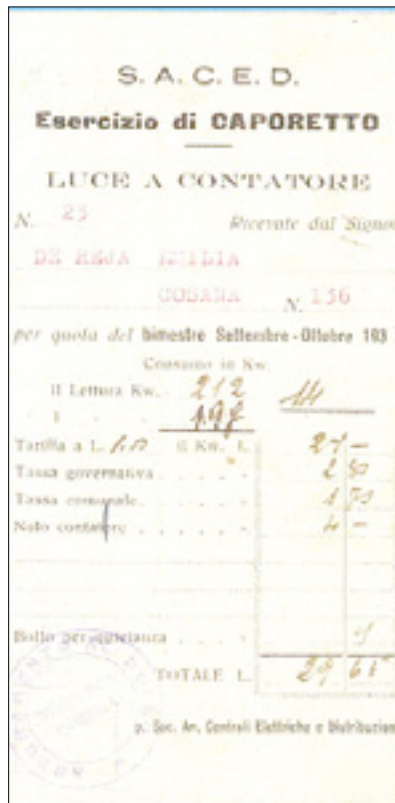
izdelavi niso varčevali s surovinami. Vedeti je treba, da gre za izdelek iz začetnega obdobja pospešenega uvajanja elektrike, ocenjuje dr. Zvonko Toroš, direktor tehničnega sektorja Elektro Primorske in ki je zgodbo o kozanski sijalki vključil v nalogo, ko se je pred leti pripravljal na izpit za magisterij.

O žarnici »spoštljive starosti« so v prejšnjih letih že poročali časopisni in televizijski mediji v Sloveniji. Od takrat se je nabralo še nekaj let in tako je zgodba danes še bolj zanimiva in privlačna. Sijalka je že po obliki precej drugačna od tistih, ki jih je danes mogoče kupiti in ki so predvsem veliko bolj varčne glede porabe energije. Še zmeraj sveti, oziroma žari. Prižgejo jo večkrat na dan, ker prostor, kjer je bila včasih trgovina, še zmeraj uporabljajo. Tudi mene je gospa Wanda povabila na

»ogled«. Sredi decembra je bilo.

V arhivu Trgovinske zbornice sem po obisku skušal dobiti dodatne in predvsem točne podatke, kdaj so v Kozano napeljali elektriko, vendar pa zaenkrat brez posebnega uspeha. Izvedel sem le nekaj več o podjetju, ki je skrbelo za distribucijo in ki je Emiliji de Reja izstavilo račun. Po porabi elektrike sodeč, 14 kilovatnih ur v dveh mesecih, je bila »naša« žarnica verjetno edina v hiši.

Družba SACED »za proizvodnjo in distribucijo električne energije« je bila ustanovljena 3. julija 1928. Imela je sedež v Trstu in tudi v Milanu. V Kobaridu je delovala agencija in ta je bila pristojna za izstavljanje računov za dobavljeno elektriko iz hidrocentrale na Soči. V dobrih desetih letih se je družba nekajkrat preoblikovala. Leta 1941 jo je vodil v Krminu leta 1890

rojeni inženir Giovanni Deperis »italiano, ariano« (po takratnih obveznih navedbah v uradnih listinah), z bivališčem v Gorici, v Stražah, kjer je še danes hidrocentrale in ki je bila takrat verjetno v lasti ali upravi omenjenega podjetja. Po koncu druge svetovne vojne (1946) je SACED odprla podružnico v Stražah. Iz listin ni razvidno, kako so se stvari razpletale v kasnejšem obdobju. Domnevati pa je mogoče, da je ob podržavljenju elektroindustrijskega sektorja družba vstopila v državno podjetje ENEL.

Vlado Klemše

GORICA - Nora Gregor

V svetlobo odet rojstni dan

Filmska in gledališka igralka rojena pred 110 leti

NORA GREGOR

Na predvečer tretjega tisočletja je Kinoatelj rešil pozabe Noro Gregor, Goričanko s Placute, ki je najsvetleje in najdlje blestela zaradi vlog v filmih (bila je muza Carla Th. Dreyerja, Jacquesa Feyderja in Jeana Renoira) in na odrskih deskah (v dunajskem Burgtheatru). Čez ocean jo je zvalil tudi Hollywood, a jo je domotožje prignalo domov.

S pomočjo »kluba noragregoristov«, ki so se za njeno zgodbo ogreli domala na vseh celinah sveta ter prispevali k rekonstrukciji njenega življenja in umetniške kariere, je Kinoatelj poskrbel, da si je svojo pozabljeno hčer ponovno prilastila tudi Gorica. Pred natanko desetimi leti, ob stoletnici njenega rojstva, je bil Norin obraz med obrazi slavnih Goričanov, s katerimi so okrasili mesto za proslavljanje tisočletnice prve pisne omembe Gorice. Jutri, 3. februarja, se je bo Kinoatelj spomnil ob 110. obletnici rojstva, k pobudi, ki bo vrhunec imela na goriškem Travniku, pa je privabil tudi mestno upravo. Ravno na goriškem županstvu bo danes predstavitev jutrišnje prireditve, ki jo bodo izpeljali v pravem filmskem slogu, z obilico svetlobe in zvokov.

Nora Gregor je bila rojena 3. februarja 1901 v Gorici, tedaj še avstrijskem mestu, od življenja pa se je po lastni volji poslovila pred 62 leti v izgnanstvu v Čilu. Usoda jo je začela tepsti, ko je leta 1937 stopila v zakon s knezom Ernstom Rüdigerjem Starhembergom, avstrijskim nacionalistom, vicekanclerjem in Hitlerjevim nasprotnikom. Danes pa še vedno čaka, da jo rodno mesto počasti s trajnim znamenjem - s poimenovanjem ulice, trga ali druge lokacije v Gorici.

JAMLJE - Društvo Wild Boars o vojaških igrah

»Izstrelki biorazgradljivi, potrebno pa je dovoljenje«

»Pri igri »softair« ne prihaja do onesnaževanja. Izstrelki, ki jih uporabljajo udeleženci, so biorazgradljivi. Po nekaj mesecih za njimi ni več sledu, za živali in rastline niso nevarni. Izstrelki, ki so lahko bele ali rjave barve, niso vedno iz plastike, pač pa so lahko izdelani iz naravnih sestavin.« Tako so povedali člani odbora tržaškega društva Wild Boars, ki so posegli v gmezi z nedeljskimi vojaškimi igrami na gmajni med Jamljami in Boneti. Pobudo je priredilo društvo Dog soldiers iz Trsta, pri njej pa je sodelovalo kakih 150 navdušencev igre »softair«, ki so se v mimetični vojaški opravi med sabo zasledovali in »spopadli« z replikami pravega orožja. Domačinom in občinski upravi iz Doberdoba pobuda ni bila pogodu: zgrajali so se nad dejstvom, da so udeleženci med vrhom Kremenjaka in Prhavčjo jamo pustili za sabo na tisoče izstrelkov, pa tudi nad tem, da o »bitki« niso bili obveščeni.

»Naše društvo se nedeljske pobude v doberdobski občini ni udeležilo, ne soglašam pa s tem, da celotna "kategorija" slabo izpade. Izstrelki, ki jih mi uporabljamo pri tej igri, ne onesnažujejo, dejavnost poteka v popolnem spoštovanju naravnega okolja. Sicer pa bi se spodobilo, da bi organizatorji ob oddelku Digos pri kvesturi obvestili tudi občino in lastnike zemljišč, na katerih je potekala igra. Mi se te dobre prakse držimo, tako kot se držimo pravila, da ne uporabljamo belih izstrelkov, pač pa le rjave, ki so manj vidni,« so povedali predstavniki društva, ki ga sestavlja kar nekaj mladih tržaških Slovencev, katerim se včasih pridruži tudi kak Goričan. Društvo, ki je včlanjeno v ustanovo CSEN, ki je povezana s CONI-jem, so ustanovili lani po zgledu številnih drugih, ki delujejo v tržaški, goriški in ostalih pokrajinah dežele FJK. »Radi bi tudi poudarili, da nismo nobeni nostalgiki ali militaristi, pač pa le ljubitelji zabavne - in apolitične - igre, v kateri smo v stiku z naravo,« so zaključili. (Ale)

»OSTANKI«
NEDELJSKE BITKE
IN UDELEŽENCA
NA OBMOČJU
MED JAMLJAMI
IN BONETI

P.Z., ALTRAN

POKRAJINA

Projekt Kras 2014 »dodatna škoda«

»Ogromno število turistov z zasebnimi avtomobili in avtobusi, ki ga predvidevajo pobudniki projekta, bo močno ogrozilo kraško naravno okolje, ki ga iz živalskega in rastlinskega vidika ščiti tudi EU. Zdi se nam, da načrtovalci in zainteresirane uprave niso upoštevali velikih težav, ki jih bo postavil nenadzorovan porast turistov v zaščiteneh območjih.« Tako so o načrtu Kras 2014+, ki ga za ovrednotenje Krasa in dežičine prve svetovne vojne vodi goriška pokrajina, povedali predstavniki združenja »Gruppo Proposta Carso Isontino«, ki projektu nasprotujejo. Skupino sestavljajo naravoslovci, alpinisti, upravitelji turističnih kmetij, okoljevarstveniki in občani raznih kraških vasi, ki so se prejšnji teden v Ronkah udeležili predstavitev razvojnega načrta za Kras, ki je zmagal mednarodni natečaj goriške pokrajine.

»Posvet in razstava sta bila posvečena različnim vizijam in idejam za realizacijo infrastrukture, kot so parkirišča in podzemni predori, ki bodo vključeni v območja, ki so bila doslej zaščitena iz arheološkega, vojaškega, hidrogeološkega in okoljskega vidika,« pravijo predstavniki združenja »Gruppo Proposta Carso Isontino«. Le-ti menijo, da bi morala biti za tako obširen projekt zagotovljena širša participacija občanov in ustanov. »Pokrajini smo svoje pripombe posredovali v pisni obliki že 15. oktobra, ko je bil predstavljen projekt arhitekta Bürgija, prejšnji teden pa smo se udeležili še posveta, ker smo si želeli dodatnih informacij o nadaljevanju dela pokrajine in finančnih virih za kritje projekta. Žal pojasnil ni bilo,« so ocenili predstavniki združenja »Gruppo Proposta Carso Isontino« in približili: »Zelo jasne pa so bile besede arhitekta Kiparja, ki je izjavil, da je projekt Kras 2014+ kompenciacija, ki jo bo teritorij dobil za visoko hitrostno železnico. V resnici bi ta projekt povzročil le še dodatno škodo.«

GRADIŠČE - V centru za priseljence CIE

Nazadnje so le odkrili domnevnega terorista

Dagestanec Anvar Šaripov je brat samomorilske napadalke v Moskvi

V centru za priseljence CIE v Gradišču so nazadnje le odkrili domnevnega terorista ali vsaj njegovega bližnjega sorodnika. Iz dobro informiranih virov je večeraj pricurljala vest, da so v Gradišču pripleljali 35-letnega Dagestancan Anvarja Šaripova, brata ene izmed dveh samomorilskih napadalok, ki sta izvedli atentat v moskovski podzemni železnici in povzročili pokol. Moški, ki so ga pred dnevi v Mestrah aretirali italijanski agenti, torej ni Ruslan Umarov iz Čečenije, brat enega izmed najbolj iskanih kavkaških teroristov Dokkua Umarova, ni pa niti neznanec iz Tadžikistana, kot so nekateri viri trdili v ponedeljek. Šlo naj bi za Anvarja Šaripova, ki ga iščejo ruske oblasti. Vest je potrdila goriška prefektura, ki je sporočila, da »ime Šaripov je v seznamu oseb, priprtih v centru CIE v Gradišču, preiskava o tem pa poteka na različnih ravneh in je uradna tajnost«. Povedali so še: »Trenutno nimamo obvestil, da bi brez vsakega dvoma ugotovili, da gre za iskanega državljana Dagestana. Naše vlade ni dosegla nikakršna uradna zahteva iz Rusije, ki zadeva Šaripova.«

Šaripov je na ruskem seznamu iskanih ljudi zaradi atentatov na dveh postajah v Moskvi 29. marca lani, ki sta za sabo pustila 40 mrtvih in 121 ranjenih. Od leta 2007 je živel z ženo v Moskvi, zaposlen je bil na bencinskem servisu, po prepričanju moskovskih preiskovalcev pa je pomagal samomorilskima napadalkama pri organizaciji pokola. Pred tem je že bil aretiran v svoji rodni vasi Balahani, na severu Dagestana, zaradi domnevnih povezav z najbolj radikalnimi muslimanskimi skupinami, nakar je bil na osnovi amnestije spuščen na prostost. Od 29. marca lani, ko se je njegova 28-letna sestra Mariam Šaripova razstrelila na postaji moskovske podzemne železnice Lubjanka, se je ponovno znašel na muhi ruskih oblasti. Ruski časopis Novaya Gazeta, za katerega je pisala tudi leta 2006 umorjena novinarka Ana Politkovska, je 12. aprila lani dobil na telefon Anvarja Šaripova, ki se je že skrival pred policijo. Na telefonu je trdil, da je nedolžen in da pri atentatih ni imel vloge. »Zanju sem izvedel s televizije. Niti na kraj pameti mi ni prišel sum, da bi moja mlajša sestra lahko sodelovala pri atentatu. Kako si lahko brat želi smrti sestre?« je tedaj izjavil njegov preglednik, ki mi hočejo po vsej sili naprtiti odgovornost za pokol. Nihče ne zasleduje resnice. Iščejo grešnega kozla. Njegov beg se je zaključil v Gradišču.

TRŽIČ Krčenje denarja udarilo tudi po knjižnici

Čeprav ima občinska knjižnica v Trziču v povprečju 410 obiskovalcev dnevno ter sodi med ceneje ustanove zaradi bogate in raznolike ponudbe (izposoja knjig, čitalnica, mladinska sekcija, tečaji italijanščine za priseljence, večkulturna sekcija ...), jo bo prizadelo krčenje javnega denarja za kulturo. Večeraj so podpisali petletno pogodbo - do 31. januarja 2016 - za upravljanje knjižnice, kar bo še naprej zaupano ustanovama Prc Codess ter Società Servizi sociali e Culturali iz Mester, ki pa bosta moral skrajšati urnik odprtja knjižnice. V zimskem času bo ob ponedeljkih odprta samo med 15. in 19. uro, od torka do petka pa od 9.30 do 13. ure in od 15. do 19. ure, ob sobotah med 9.30 in 13. uro; doslej je obratovala tudi ob ponedeljkih dopoldne, vse dni v tednu pa do 19.30. Ob ponedeljkih v dopoldanskem času bodo za zaprtimi vrta urejali knjižnične prostore. Tržiška občina pa ni obupala in išče pot do zasebnega sponzorja, ki bi omogočil polno obratovanje.

NOVA GORICA - Mirko Brulc izzval ministra Tragična zgodba o Mipu še brez sodnega epiloga

Sodišče še ni prejelo predloga za blokiranje premoženja zadnjega lastnika

»Ali lahko vsaj okvirno napoveste, kdaj bodo sodišča obravnavala zadevo Mip, da bomo prišli vsaj do enega sodnega epiloga evidentno uničenega družbenega premoženja?« Tako se je glasilo vprašanja poslanca Mirka Brulca pravosodnemu ministru Alešu Zalarju na zadnji seji državnega zbora. Brulca je zanimalo tudi, ali je bilo blokiranje premoženje zadnjega lastnika Mipa. Nekdanji novogoriški župan je izrazil tudi prepričanje, da bo vsakodnevne očitke o tem, da je pravna država odpovedala, najlažje demantirati z ažurnim in strokovnim delom pravosodnih organov.

Pred poslanci državnega zbora je Brulc povedal, da je Goriško pred več kot dvema letoma presenetila novica, da gre priznana slovenska mesnopredelovalna industrija Mip v stečaj, zaradi česar je ostalo brez dela več kot 400 delavcev širšega goriškega območja, okradena pa je bila zelo dragocena slovenska blagovna znamka Mip. Kot je še pojasnil Brulc, je bilo prejšnji upravi Mipa odobrenih več kot 100 milijonov evrov kredita iz sklada za pomoč drobnega gospodarstva novogoriške občine za nakup opreme, s katero bi si pomembna gospodarska družba opomogla. »Po prihodu nove, te zadnje uprave, je bila družba dobesedno uničena. Mip je šel v stečaj in znano mi je, da je vložena vrsta obtožb proti akterjem, ki so Mip uničili,« je svoja vprašanja podkrepil poslanec Brulc.

»Mip je vsekakor ena od žalostnih, tudi tragičnih zgodb našega gospodarstva. Sodišče obravnava tiste zadeve v zvezi z Mipom, ki jih je do zdaj prejelo, prejelo pa je samo predlog za uvedbo stečajnega postopka, ...«, je svoj odgovor začel pravosodni minister Zalar. »Dobil pa sem informacijo s tožilstva, da tožilstvo, posebej posebno skupina državnih tožilcev za pregon organiziranega kriminala, usmerja en zelo obsežen predkazenski postopek v zvezi s tem, kar se je dogajalo v Mipu,« je še dejal Zalar in dodal, da je ta predkazenski postopek po sporočilu državnega tožilstva sestavljen iz treh sklopov. V dveh sklopih je že zaključen s podajo kazenske ovadbe, v enem sklopu pa bo v kratkem zaključen s kazensko ovadbo, za tem pa bo sprejeta tudi tožilska odločitev. Povedal je še, da takšnemu postopku običajno sledi odločitev o

Mipov bik

FOTO N.N.

zahtevi za uvedbo sodne preiskave, morada tudi neposredna vložitev obtožnice ali dopolnitev ovadbe, če tožilstvo oceni, da jo je treba še kaj dopolniti. »Sodišče ta trenutek ne more storiti ničesar, ker tako kot povsod po svetu brez tožnika ni sodnika. In zdaj je tožilstvo tisto, ki mora v najkrajšem možnem času zaključiti to svojo nalogo, za katero poroča, da je zelo obsežna,« je dodal Zalar ter sklenil, da iz podatkov, s katerimi razpolaga, sodišče še ni prejelo predloga za blokiranje premoženja, kar pa ne pomeni, da do takega predloga ne more priti, in da je to verjetno povezano z vodenjem predkazenskega postopka in odločitvijo tožilstva o tem, v katero smer se bo postopek peljal. (nn)

GRADIŠČE - Kongres VZPI-ANPI

Laboratorij kritičnega mišljenja z družbeno težo

Preko sto delegatov sekcij partizanskega združenja VZPI-ANPI iz goriške pokrajine se je v nedeljo zbralo v dvorani Bergamas v Gradišču na petnajstem rednem kongresu.

Petletni obračun delovanja je podal dosedanj predsednik pokrajinskega odbora Paolo Padovan, ki je poseben poudarek namenil prizadevanjem odbora, da bi kljub vedno manjšemu številu še živih partizanov zveza VZPI-ANPI ostala dejavna in živa. »Pred petimi leti je bilo na pokrajinski ravni 273 partizanov, danes jih je le še 181. Ob dejstvu, da je v posamezne sekcije skupno včlanjenih približno 1.800 oseb, kar je enako številu kakor leta 2006, lahko trdim, da se mlajše generacije zavedajo pomena VZPI-ANPI - združenja, ki se kritično loteva tudi sedanjih družbeno-ekonomskih vprašanj ob dosledni obrambi italijanske ustave,« je poudaril Padovan. Dosedanji častni predsednik pokrajinskega združenja Silvano Bacicchi je k temu dodal, da se pravzaprav VZPI-ANPI bori ne le za zaščito ustave, ampak tudi za njeno dosledno izvajanje. Navedel je primer Fiatovega referendumu v tovarni Mirafiori, kjer so delavce vprašali, naj privolijo v delovno pogodbo, ki bi v zameno za delo preklicala ustavne pravice in svoboščine. »Odkar smo ustavo izborili,« je svoje razmišljanje nadaljeval Bacicchi, »nismo še doživeli njenega popolnega izvajanja.« Kar pa zadeva mlade v organizaciji, je dejal, da se iz statutarnega vidika lahko v VZPI-ANPI vpiše vsakdo, ki sprejema temeljne vrednote odporniškega gibanja. Vsak antifašist je zato dobrodošel. »Najvišji odstotek borcev in aktivistov smo predstavljali mladi do 25. leta starosti, zato ne vidim druge poti, kakor da naše kritično delo prevzamejo mlade generacije, ki jim mi moramo zauhati,« je zaključil Bacicchi.

Po pregledu finančnega obračuna in proračuna je bil v razpravi govor o velikih težavah, v katere je zabredlo svetovno gospodarstvo, in o jalovosti italijanske politike, ki je v zadnjem času osredotočena izključno na prigode znanih posameznikov in so vprašanja realnega življenja zasenčena. Predsednik delovnega predsedstva - in hkrati predsednik goriške sekcije - Mirko Primožič je s tem v zvezi dejal, da VZPI-ANPI ni in nikakor ne sme biti politična stranka, mora pa biti kritični laboratorij vseh antifašistov, ki iz svo-

Vilma Brajnik

Mario Lavrenčič

je srede predlaga strategije in rešitve. Kakor primer je navedel pozitivni izid referenduma, ki je preprečil, da bi se Italija prelevila v psevdo-predsedniško republiko in za katerega se je tudi zveza VZPI-

ANPI aktivno in učinkovito angažirala.

Med potekom razprave se je sestala politična komisija, da bi sestavila zaključni kongresni dokument. Tega je kongres v celoti pregledal in odobril, vsebuje pa popravke in dopolnila k predlogu državne resolucije VZPI-ANPI, ki bo predstavljena na kongresu v Turinu sredi meseca maja. Goriški pokrajinski kongres namreč predlaga, da bi bil v državni dokument vključen kot praznik združenja partizanov tudi prvi maj, v kolikor je spomin na prvo partizansko brigado, ki je nastala na pobudo proletarcev, in poudarja prvi člen ustave. Dalje dokument opozarja, da je dan spomina 10. februarja sporen datum in da bi si morali državni organi VZPI-ANPI prizadevati, da bi bili takratni dogodki vključeni v širši časovni okvir in vzročno soledje. Poudarja dalje pomen zgodovinskega poročila o slovensko-italijanskih odnosih za razumevanje takratnih dogodkov, ki ga je sestavila mešana zgodovinsko-kulturna komisija in ki ga italijanska vlada nikoli ni priznala. V sklepnem delu se zavzema, da bi se sorodne partizanske organizacije v Evropi združile na mednarodni konferenci, zato da bi zasnovale skupno strategijo za zaščito zgodovine in idealov odpornišva.

Ob koncu kongresa so izvolili novi pokrajinski odbor za obdobje petih let. V njem bo sedelo trintrideset članov, med katerimi so tudi Slovenci Vilma Brajnik, Ivan Bratina, Mario Lavrenčič, Dario Legiša, Jože Jarc, Stanko Maligoj, Vito in Mirko Primožič, Damjan Vižintin in Patrik Zulian. Goriško pokrajino pa bodo na državnem kongresu v Turinu zastopali Vilma Brajnik, Mario Lavrenčič, Silvano Bacicchi, Giuseppe Lorenzon in Paolo Padovan. Na kongresu v Gradišču so še odobrili resolucijo, ki sta jo predlagala Mario Lavrenčič in Ivan Bratina; njen cilj je preprečiti spremembo namembnosti zemljišča v Viscu, kjer je bilo fašistično taborišče. Za spremembo namembnosti se ogreva tamkajšnja občinska uprava, zato da bi dokončno odstranila še zadnje ostaline, ki spominjajo na fašistično zlo. (pz)

GORICA - Konec marca odprtje bara Hendrick's

Nov lokal v Ulici Mazzini, danes se začčenja obnova

Lokal bodo odprli v prostorih, ki jih je zasedala knjižarna

Značilne goriške jedi, prigrizki in krajevna vina bodo temelj ponudbe novega lokala, ki bo čez manj kot dva meseca zaživel v Ulici Mazzini v Gorici. Za pobudo se je zavzela skupina mladih goriških podjetnikov, ki želijo v delu obnovljenega mestnega središča, ki je danes še nekoliko pust in malo obiskan, odpreti novo dejavnost. Lokal Hendrick's bodo predstavniki istoimenske družbe Christian Baldini, Patrick Nanut in Kristian Assi predvidoma odprli zadnji teden marca, z obnavljanjem prostorov nekdanje trgovine na hišni številki 6/A pa bodo začeli že danes. »Ponujali bomo najrazličnejše prigrizke, pa tudi posebne jedi in značilne goriške dobrote, kot so lahko vampi, golaž, jota in še marsikaj. Prireditelj bomo degustacije in druge projekte,« je povedal Assi in nadaljeval: »Ureditev notranjih prostorov bo zelo posebna, če bomo dobili dovoljenje pa bomo v polnih mesecih postavili stole in mizice tudi na ulico.« Lokal Hendrick's bo odprt tako podnevi kot zvečer, tudi ob nedeljah, ko je večina ostalih gostinskih dejavnosti v Gorici zaprta, ob Goričanih in univerzitetnih študentih pa želijo vanj z raznimi pobudami privabiti tudi turiste. (Ale)

EGIPT - V govoru egiptovski televiziji ob koncu dneva, v katerem so protestirali milijoni ljudi

Mubarak napovedal, da ne bo več kandidiral za predsednika

Protestniki pa zahtevajo Mubarakov odstop, vzpostavitev prehodne vlade in oblikovanje skupine za pripravo nove ustave

KAIRO - Egiptovski predsednik Hosni Mubarak je sinoči v govoru na egiptovski televiziji sporočil, da se na septembrskih volitvah ne bo potegoval za nov predsedniški mandat. Prav tako je napovedal, da bo prihodnje mesece do izteka mandata posvetil mirnemu prenosu oblasti. "Ne bom kandidiral za nov mandat. Nikoli nisem nameraval kandidirati za še en mandat," je v nagovoru narodu dejal Mubarak. To je bil šele njegov drugi nastop na televiziji, odkar so državo minuli teden zajeli množični protesti, na katerih ljudstvo zahteva, da 82-letni predsednik po 30 letih odide z oblasti.

V nastopu v soboto je Mubarak prvič v zgodovini svoje vladavine imenoval podpredsednika, preoblikoval vlado in obljubil reforme. Sinoči pa je v govoru napovedal še olajšanje strogih pravil, ki zadevajo kandidate na volitvah. Izrazil je tudi upanje, da bo nova egiptovska vlada izpolnila pričakovanja ljudi, predvsem kar zadeva socialne reforme in zagotovitev dela.

Sicer pa je v govoru tudi okrcal protestnike. Kot je dejal, so se protesti začeli zakonito, a so jih nato "zmanipulirale politične sile", kar da je vodilo v grožnjo varnosti države. "Dogodki minulih dni od nas zahtevajo, da izberemo med kaosom in stabilnostjo," je poudaril. Pri tem pa je izključil možnost, da bi odšel v izgnanstvo. "V tej državi bom umrl," je dejal. Egiptovski predsednik je ob tem še dodal, da je od nekdaj skušal le služiti narodu in ščititi državo. Kot je dejal, je ponosen, da je služil Egiptu, o njegovi vlogi pa da bo sodila zgodovina. Govor pa je zaključil z besedami, naj Bog varuje to državo in ta narod.

Mubarakov govor je spremljala tudi množica protestnikov, ki so se ves dan zbirali na osrednjem kairskem trgu Tahrir, njihovo število pa je po ocenah varnostnih virov doseglo milijon. Ko je Mubarak govor končal, so se na trgu zaskrbeli vzklili veselja, pa čeprav protestniki sicer zahtevajo Mubarakov takojšen sestop z oblasti.

Kot piše časnik New York Times, je Mubarak odločitev, da ne bo kandidiral za nov mandat, sprejel po nasvetu ameriškega predsednika Baracka Obame, ki mu ga je prenesel nekdanji ameriški veleposlanik v Egiptu Frank Wisner. Ali bo njegov govor zadovoljil ljudstvo, za zdaj še ni jasno. "Ljudje s temi besedami niso zadovoljni. So jezni in skeptični. ne zaupajo mu več," je za BBC povedal opozicijski vodja Georgei Ishak. "Odit mora zdaj!" je še dodal.

Oblasti so že pred začetkom protestov ustavile ves javni promet v Kairu kot tudi med prestolnico in drugimi deli Egipta. V Kairu so bili tretji dan zapored zaprte šole, banke, vladni uradi in borza, ter večina supermarketov in bencinskih črpalk, pa tudi internet še naprej ni deloval.

Znova sta se oglasila trenutno najvidnejša opozicijska voditelja v Egiptu, sedanjí generalni sekretar Arabske lige Amr Musa ter bivši generalni direktor Mednarodne agencije za jedrsko energijo in Nobelov nagrajenec za mir Mohamed El Ba-

radej. Slednji je poudaril, da bi morali Mubaraku omogočiti sestop z oblasti, ne da bi mu pri tem grozil kazenski pregon. Dejal je še, da bi moral Mubarak odstopiti najkasneje v petek. Musa pa je v pogovoru za televizijo Al Arabija pozval k dialogu.

Medtem ko so se na ulicah zbirali protestniki, so predstavniki vseh večjih opozicijskih strank v Egiptu dosegli dogovor glede svojih zahtev do režima predsednika Mubarak in razvoja dogodkov po njegovi zamenjavi. Opozicija tako zahteva Mubarakov odstop, vzpostavitev prehodne vlade, razpustitev obeh domov parlamenta in oblikovanje skupine za pripravo nove ustave. Seznam zahtev so poslali podpredsedniku Omarju Sulejmanu, ki je v ponedeljek napovedal dialog z vsemi političnimi strankami. Opozicija zavrača pogajanja z oblastmi pred odstopom Mubarak. V domovino pa se vrača še en egiptovski Nobelovec, ki je podprl opozicijo. Nobelov nagrajenec za fiziko Ahmed Zuvail naj bi v Kairo prispel sinoči in naj bi se v imenu opozicije pogajal z egiptovsko vojsko.

Množica na Trgu Tahrir v Kairu

ANSA

EGIPT - Ključni osebnosti v sedanjí politični krizi največje arabske države

Avtoritarni Mubarak predsednik že tri desetletja Sulejman mož v senci, ki naj bi izvedel prehod

KAIRO/LJUBLJANA - Režim Hosnija Mubarak, četrtega egiptovskega predsednika, ki stavi na avtoritarni način vladanja, so v zadnjih dneh načeli množični protesti nezadovoljnih Egipčanov. Mubarak sam je minulo soboto za svojega podpredsednika imenoval generala Omarja Sulejmana in ga postavil pred kočljivo nalogo.

82-letni Mubarak, ki tako kot vsi dosedanjí egiptovski predsedniki prihaja iz vojaških vrst, je z imenovanjem Sulejmana za podpredsednika izbral svojega morebitnega naslednika. V preteklosti so poleg Sulejmana za morebitnega Mubarakovega naslednika omenjali tudi Mubarakovega sina, 47-letnega Gamala, poslovnega in politika, ki bi bil prvi egiptovski predsednik, ki ne bi prišel iz vojaških vrst.

Po mnenju nekaterih egiptovskih analitikov je do imenovanja podpredsednika prišlo prepozno. Za javnost bi lahko Sulejman postal sprejemljiv samo v okviru prehodne vlade, ki naj bi organizirala demokratične volitve. Hkrati je zaradi nemirov zdaj postalo verjetno, da bo novi egiptovski predsednik nekdo iz vrst opozicije.

Mubarak je svojo oblast večkrat potrdiril na referendumu, šele po svojem četrtem mandatu pa je leta 2005 prvič dovolil izvedbo volitev. V njegovem obdobju je prišlo do ponovnega zblizanja z arabskimi državami in tesnih stikov z ZDA.

HOSNI MUBARAK

ANSA

Doma je Mubarak vodil boj proti islamistom in opozicijski Muslimanski bratovščini. Od 90. letih minulega stoletja se je moral spopadati tudi z napadi skrajnežev na turiste. Mubarakov režim je bil vedno tarča kritik zaradi korupcije in gospodarskega zatona Egipta. Ima pa Mubarak med voditelji arabskega sveta posebno mesto. Je na čelu po številu prebivalcev največje arabske države in goji dobre odnose z ZDA in z Izraelom.

Mubarak, ki se je 4. maja 1928 rodil kot sin uradnika, je prek vojaške akademije pristal na politiki. Kot podpredsednik je leta 1981, ko so zaradi mirovnega sporazuma z Izraelom radikalni muslimani umorili takratnega predsednika Anvarja al Sadata, avtomatično prevzel predsedniško mesto. Mubaraku je v preteklosti uspelo, da je hkrati spoštoval v arabskem svetu sporen mirovni sporazum z Izraelom, hkrati pa obdržal vodilno vlogo v regiji.

Z uravnoteženo zunanjo politiko in ostrim nastopom proti radikalnim muslimanskim skupinam v državi si je Mubarak zagotovil podporo Zahoda. Leta 1991 je bil zagovornik zalivske vojne, leta 2003 pa je poskušal ZDA prepričati proti novi iraški vojni. Zahod je v Mubaraku videl zanesljivega partnerja in odločilnega podpornika stabilnosti na Bližnjem vzhodu. Prav zaradi tega je bila država deležna gospodarske in finančne podpore Zahoda. Pred kršitvami človekovih pravic pa si je Zahod zatiskal oči ali molčal.

Kritiki so Mubaraku tudi očitali, da želi zgraditi dinastijo in za svojega naslednika imenovati sina Gamala. Vse doslej je Mubarak zavračal reforme in napetosti v egiptovski družbi so se kopičile več let, socialni konflikti pa so zaradi višjih cen nafte in življenjskih potrebščin v minulih letih postajali vse večji.

Za 75-letnega Sulejmana, ki je v soboto postal prvi podpredsednik Egipta v zadnjih 30 letih, velja, da je mož v senci, poleg Mubarakovega zaupanja pa je v preteklosti užival zaupanje številnih Egipčanov pa tudi ZDA in Izraela. Sulejman je 20 let vodil egiptovsko obveščevalno službo, se doslej redko pojavljal v javnosti, v ozadju pa igral pomembno vlogo. Kako blizu sta si Mubarak in Sulejman, naj bi nakazovalo tudi dejstvo, da je Mubarakov vnuk dobil imel prav po prvem možu egiptovskih obveščevalcev.

Sulejman, ki je svojo kariero začel v vojski, je vodenje obveščevalne službe prevzel leta 1993. Zanj velja, da je izrazito nenaklonjen ideji, da bi Mubarak nasledil njegov sin. Kot izhaja iz tajne ameriške diplomatske depeše, ki jo je objavil WikiLeaks, naj bi Sulejman dejal, da "sovraži idejo", da bi Gamal prišel na čelo države. V preteklosti je bil Sulejman pogajalec v zapletenih bližnjevzhodnih mirovnih pogajanjih, zelo zapletenem sporu Afričanov glede Nila in med sprtimi palestinskimi skupinami. V Egiptu cenijo njegov uspešen boj proti islamskim terorističnim celicam.

Med prijatelji velja za mirnega človeka, ki se dobro obvlada. Poleg vojaškega izobraževanja je v Kairu študiral tudi politične vede. Prihaja iz podeželske provincice Kena, kjer naj bi se po različnih podatkih rodil leta 1935 ali 1936. V javnosti se je za razliko od svojih predhodnikov, ki so delovali izključno tajno, smel pojavljati od leta 2000, največkrat ob strani Mubarak. A več kot svojega tipičnega nasmeška kameram ni namenil. Vloga diskretnega možkega v senci naj bi mu po mnenju poznavalcev najbolj ustrezala. Za ZDA in Izrael ostaja "zeleni partner", prav tako naj ne bi imel nič skupnega s korupcijo, ki je globoko razpredena v režimu, ter umazanimi kršitvami človekovih pravic egiptovske tajne službe.

Maja Lazar Jančič (STA)

JORDANIJA - Opozicija še nezadovoljna

Kralj po protestih zamenjal premiera

AMAN - Jordanski kralj Abdulah II. je po večtedenskih protestih opozicije včeraj za novega premiera imenoval Marufa Bakhita. Po navedbah kraljeve palače naj bi novi premier oblikoval vlado, ki bo nasledila ministrsko ekipo Samirja Rifajia, in bo pristojen za izvedbo "pravih političnih reform".

Glavna opozicijska politična skupina, vplivna Fronta islamske akcije, ki je politično krilo jordanse veje Muslimanske bratovščine, je izbiru novega premiera že kritizirala. Poudarili so, da Bakhit "ni reformator" in človek, ki bi lahko vlado pripeljal iz krize. Stranka je že napovedala, da bo o imenovanju novega premiera izmenjala stališča z Muslimansko bratovščino.

Protestniki, ki so v zadnjem času preplavili ulice prestolnice Aman in drugih jordanških mest, so Rifajevi vladi očitali korupcijo in jo svarili, naj se pazi njihove jeze. Zahtevali so imenovanje vlade narodne rešitve in razpustitev parlamenta, ki je Rifajevi vladi z ogromno večino izrekel zaupnico. Jordanski kralj Abdulah II. je skušal z obljubami reform in pozivi vladi, naj prevzame odgovornost za svoja dejanja, pomiriti nezadovoljne sodržavljanke, a mu ni uspelo. Rifai je bil jordanški premier od decembra 2009, novembra lani pa je vlado preoblikoval. Njegov naslednik Bakhit je jordanško vlado že vodil med letoma 2005 in 2007.

SIRIJA - Pozivi k protestom

Tudi v Damasku se pripravlja »dan jeze«

DAMASK - Po množičnih protestih, ki v zadnjem času pretresajo več muslimanskih držav, k demonstracijam poziva tudi opozicija v Siriji. Po vzoru opozicije v Tuniziji in Egiptu sirska opozicija preko spletnih socialnih omrežij Twitter in Facebook poziva k "dnevu jeze", ki ga bodo v Damasku organizirali v petek in soboto, poročajo tuje tiskovne agencije.

Podobno kot Egipt in Tunizija tudi Sirija trpi zaradi korupcije, revščine in brezposelnosti. Z demonstracijami pred parlamentom v Damasku naj bi ljudje izrazili nasprotovanje zatiranju in korupciji, podprli pa naj bi tudi prizadevanja prebivalcev Egipta za zamenjavo oblasti.

Po navedbah ameriške tiskovne agencije AP je sicer Facebook v Siriji prepovedan, kar opozicijo ovira pri mobilizaciji protestnikov.

Sirski predsednik Bašar al Asad je leta 2000 prevzel oblast od svojega očeta Hafeza al Asada, ki je državo vodil 30 let. V ponedeljkovem govoru za časnik Wall Street Journal se je zavzel za več političnih reform v državi, kjer po poročanju nemške tiskovne agencije dpa že od leta 1963 veljajo izredne razmere. Borci za človekove pravice režim v Damasku kritizirajo zaradi samovoljnih aretacij in mučenja nasprotnikov režima. (STA)

Irski parlament razpuščen

DUBLIN - Irski premier Brian Cowen in predsednica Mary McAleese sta včeraj podpisala odlok za razpustitev parlamenta, nove parlamentarne volitve pa sta sklicala za 25. februar. Cowen na volitvah sicer ne bo sodeloval, saj je napovedal umik iz politike, njegovi stranki Fiana Fail pa grozi, da bo prva v območju evra, ki jo bo dolžniška kriza odnesla z oblasti.

Zlorabljal invalidne otroke

BERN - Švicarska policija je prišla 54-letnega možkega, socialnega terapevta, ki je priznal, da je v 29 letih zlorabil več kot sto otrok, ki so potrebovali oskrbo v domovih. Večina otrok je bila duševno ali telesno prizadetih. Moški je deloval v več domovih za otroke v Švici. Zlorabljal je sicer predvsem mladostnike, pa tudi mlajše otroke. (STA)

ALPSKO SMUČANJE - Pred SP v Garmischu

Slovenija med upanji in strahom pred polomom

Mazejeva, Jerman in Šporn za visoke uvrstitve - Košir: »Pričakovali smo več«

LJUBLJANA - Črnjanka Tina Maze bo na svetovnem prvenstvu v alpskem smučanju, ki bo od 7. do 20. februarja v nemškem Garmisch Parternkirchnu, ena izmed favoritinj za najvišja mesta v slalomu, veleslalomu, superveleslalomu in superkombinaciji. Dvakrat bronasta na lanskih olimpijskih igrah bo branila veleslalomsko srebro s SP pred dvema letoma v Val d'Iseru. V boj za visoka mesta lahko glede na izide v minulih sezonah posežeta še smukača Andrej Jerman in Andrej Šporn.

»Cilji ostajajo visoki. Drugega glede na uspehe v prejšnjih letih ni pričakovati. Konec tega tedna v Zwislu bo prvi pokazatelj forme. Še vedno imam težave s poškodbami in tako močnimi bolečinami ni lahko trenirati. Upam, da bo na tekmah boljše. Pred SP v Val d'Iseru in olimpijskimi igrami v Vancouvru ni več takega pritiska, ker sem že na prejšnjih velikih tekmah dosegala kolajne.

Tako je psihični pritisk sedaj manjši. Škoda, da nisem mogla tekmovati v Mariboru in Sestrieru,« je prek videokonference povedala Mazejeva, ki je dva dni trenirala slalom in veleslalom v Pitztal.

Tržičan Jerman ima izjemno lepe spomine na prizorišče letošnjega SP, saj je 23. februarja leta 2007 prav v Garmischu slavil zmago, sploh prvo v tej disciplini za slovensko smučanje, in bil dan pozneje še drugi. »Lepo se je vrniti na prizorišče, na katerem sem dosegel izjemne rezultate.

Tina Maze bo na SP nastopila v vseh disciplinah

ANSA

Toda na SP bo proga povsem drugačna, kot je bila leta 2007. Razen prvih 30 sekund po startu in zadnjih osem sekund pred ciljem je povsem spremenjena. Želim si le, da bi ohranil trenutno visoko formo in bom imel tudi kanček sreče, ki me letos ne spremlja najboljše,« si je zaželel Jerman z dvema

zmagama najuspešnejši slovenski smučač.

Andrej Šporn je v tej sezoni osvojil šesto mesto na smuku v Bormiu 29. decembra lani. »Zelo dobro sem pripravljen. Dosegam druge in tretje vmesne čase, nato pa se prikradejo napake. Upam, da bom sestavil celoten nastop od začetka do konca na SP. V ChamoniXu sem hotel preveč in napravil napako na ravnini in v zadnjem zavoju. Bolečina v zapestju ni več tak problem, kot prej, ker so od poškodbe minili že trije tedni. Je roka še vedno preveč trda, zato sem moral spremeniti prijem palice, stanje pa se vse bolj izboljšuje,« je pojasnil Šporn.

Poleg Mazejeve bo v vseh disciplinah nastopila le še Ferkova, ki je 30. januarja 2009 na slalomu s tretjim mestom

doslej edinkrat prišla med prvo trojico v svetovnem pokalu.

Sicer pa se letošnja sezona ne odvija v celoti v skladu z načrti smučarske zveze, kar priznava tudi Jure Košir, bronast slalomist na OI leta 1994 v Lillehammerju ter sedaj predsednik alpskega odbora in zbora SZS. »Dejstvo je, da smo pričakovali več in sezona ne poteka tako, kot smo si zastavili. Imeli pa smo nekaj izjemnih uspehov v članski in mladinskih kategorijah. Na SP si želim, da bi kljub vsemu pustili močan pečat in dober vtis. Poleg tega imamo na največjem tekmovanju leta nekaj vročih želez v ognju,« je dejal Košir.

Za nastop v Garmischu so bili poleg Mazejeve, Jermana in Šporna doslej potrjeni še Maruša Ferk, Ana Kobal, Mitja Valenčič, Matic Skube, Aleš Gorza, Gašper Markič, Andrej Krizaj in Rok Perko.

ODBOJKA - Danes v Ligi prvakov

»Misija nemogoče« za blejski ACH Volley

LJUBLJANA - Slovenski prvaki, odbojkarji ACH Volleyja, se bodo v prvi tekmi osmine finala lige prvakov danes v ljubljanskih Stožicah pomerili z ruskim Zenitom iz Kazana (ob 20.15). Ovira za napredovanje je visoka. Blejci so potihem upali, da bodo sami priredili finalni turnir najboljših štirih ekip, a je krovna odbojgarska zveza CEV za gostitelja izbrala italijanski Trentino. Pri žrebu pa ACH ni imel posebne sreče, saj je dobil enega najtežjih možnih tekmecev, ruski Kazan, večkratni ruski prvak, osvojil pa je tudi že ligo prvakov. Rusi so v dvoboju z Blejci favoriti. Ekipi sta se, resda v precej drugačnih postavah, srečali že pred dvema letoma. Takrat so bili Rusi prepričljivo boljši. V Ljubljani (takrat še v Tivoliju) so zmagali s 3:2, doma s 3:0. ACH Volley se bo, če bo uspešen v dvobojih s Zenitom, za uvrstitev med najboljša štiri pomeril z zmagovalcem dvoboja med belgijskim Randstadom Roeselarejem in poljsko ekipo Skra Belchatow.

Danes bo igral tudi Cuneo, čaka pa ga tekma proti ruskemu Belgorodu (Tv sportItalia2 ob 20.30). Zaključni turnir, ki ga bo branilec naslova Trentino pripravil v Bocnu, bo 26. in 27. marca.

FORMULA ENA Vettel hitrejši od Alonsa

VALENCIA - Le nekaj ur po uradni predstavitvi novega dirkalnika je Sebastian Vettel dosegel najboljši čas na prvih testiranjih pred novo sezono formule ena. S svojim red bullom RB7 je na dirkališču v Valencii prevozil 93 krogov, v najhitrejšem pa je bil za osem desetink boljši od ferrarijevca Fernanda Alonsa. Španec je bil kljub temu zadovoljen. »Z dirkalnikom nisimo imeli nobenih težav ne na treningu ne v tovarni, kar je za novo vozilo precej nenavadno in izjemno pozitivno

TENIS - Najboljši slovenski teniški igralec Blaž Kavčič, ki je na ponedeljkovi lestvici ATP s 83. mestom zabeležil uvrstitev kariere, nadaljuje uspešne nastope na turnirju v Zagrebu z nagradnim skladom 450.000 evrov. Potem ko se je skozi kvalifikacije prebil na glavni turnir, je v prvem krogu v dveh nizih s 6:2 in 7:5 izločil Nemca Mischo Zvereva.

KOŠARKA Porast gledalcev v A1-ligi

BOLOGNA - V prvem delu košarskega prvenstva A1-lige v Italiji so zabeležili porast števila gledalcev. Obsik na posameznih tekmah znaša v povprečju 3.859 gledalcev, kar je 1,1 odstotka več kot v enakem obdobju lani. Povečal se je tudi dobiček od prodaje vstopnic, v povprečju zaslužijo društva 43.823 evrov (+4.1%) na tekmo. Največ gledalcev je, kot vedno, v Bologni, saj tekme moštva Canadian Solar Virtus Bologna obišče v povprečju 7.972 gledalce, sledijo Armani Jeans Milan (4.952), Montepaschi Siena (4.915), Scavolini Saviglia Pesaro (4.321) in novinec Dinamo Sassari (4.279).

EP 2012 - Slabo leto in pol pred začetkom nogometnega evropskega prvenstva 2012, ki ga bosta gostili Poljska in Ukrajina, se je začela spletna prodaja vstopnic. Vsi, ki jih nakup vstopnic zanima, se morajo do 31. marca najprej registrirati na spletnih straneh Evropske nogometne zveze (Uefa).

BOKS - Dejan Zavec bo spet branil naslov svetovnega prvaka

Odpiranje vrat v ZDA

Zmaga 18. t.m. v Stožicah proti Američanu Dzemiskim pogoj za nastop čez veliko lužo

LJUBLJANA - Svetovni boksarski prvak Dejan Zavec se bo 18. februarja v Stožicah pomeril z izzivalcem Američanom Paulom Delgadam.

Ptujčan bo na domačih tleh že tretjič zapored branil naslov velterskega svetovnega prvaka po različici IBF. Naslednji nasprotnik najboljšega slovenskega boksarja Zavca bo Delgado.

Ptujčan je septembra lani v ljubljanskih Stožicah ubranil naslov velterskega svetovnega prvaka po verziji IBF, ko je premagal Poljaka Rafala Jackiewicza. To bo njegova prva borba proti ameriškemu boksarju, z dvobojem pa si želi odpreti vrata v svet ameriškega boksa.

Od začetka leta se 34-letnik pripravlja na naslednji dvoboj s trenerjem Dirkom Dzemskim. Faza treningov in priprav je do sedaj potekala brez zapletov. Trenutno se nahaja v Nemčiji, kjer opravlja še zadnje sparing-borbe, v Slovenijo pa se bo vrnil teden dni pred dvobojem.

»Po dolgem času sem se pripravljaj brez težav, ki bi mi povzročale kakšne pomisleke glede treninga ali dvoboja. Za svojega tekmeca Delgada sem izvedel šele včeraj. V glavi imam le eno stvar - zmago. Vsakdo je premagljiv, tudi Delgado. Imel sem manjše težave z levo ramo, ki pa je pozdravljena,« je za STA dejal Mr. Simpatikus.

Dejan Zavec (levo) med uspešno obrambo naslova septembra lani v Stožicah proti Poljaku Jackiewiczu

ANSA

Tudi Delgado je v fazi zadnjih priprav na dvoboj. Dejal je, da o takšnem dvoboju sanja vse od svojega 13. leta. Veseli se obiska Slovenije in borbe. Zaveda se, da je Zavec številka 1, na tem mestu pa želi biti tudi sam. The Truth (resnica), kot je vzdevek ameriškega boksarja, želi Združenim državam Amerike znova prinesiti svetovni naslov. V svoji statistiki ima 24

NOGOMET A-liga: Milan brez gola proti Laziu

MILAN - V vnaprej igrani tekmi 23. kroga nogometne A-lige sta se pomerila vodilni Milan in tretje uvrščeni Lazio, ki pa se je na milanskem stadionu Meazza v glavnem samo branil. Končni izid 0:0 zagotovo zadovoljuje goste, ne pa Milan, ki je - kljub zelo okrnjeni postavi - večji del tekme napadal, proti koncu pa celo oblegel nasprotnikova vrata. Najlepšo priložnost si je priigral Ibrahimiović (spet najboljši na igrišču, Pato pa je bil najslabši in Cassano je igral le zadnje pol ure), ki je v 51. min. z enim strelom najprej zadel desno, nato pa še levo vratnico. Strel Robinha v 70. min. je branilec Lazia Biava ustavil na gol-črti. Moštvo Edija Reje se je urejeno branilo, a je bilo v fazi napada neučinkovito, saj Milanov vratar Abbiati ni imel dela. Pri Milanu je debitiral Legrottaglie, ki pa je moral v 82. min., po nenamernem udarcu Kozaka, okrvavljen zapustiti igrišče.

DANES: ob 20.45 Cesena - Catania, Chievo - Napoli, Fiorentina - Genoa, Palermo - Juventus, Parma - Lecce, Roma - Brescia, Sampdoria - Cagliari, Udinese - Bologna.

VRSTNI RED: Milan 48, Napoli 43, Lazio 41, Inter in Roma 38, Udinese 36, Juventus 35, Palermo 34, Cagliari 29, Sampdoria, Genoa in Chievo 27, Fiorentina, Bologna in Parma 25, Catania 22, Lecce 21, Cesena 20, Brescia 18, Bari 14. (Milan in Lazio s tekmo več, Inter, Roma, Sampdoria, Genoa, Fiorentina in Bologna s tekmo manj)

Handanović na tribuni, Koprivec na klopi

VIDEM - Na drevisnih tekmah v Vidmu proti Bologni za Udinese ne bo igral slovenski vratar Samir Handanović, ki se je poškodoval na nedeljski tekmi proti Juventus. V vratih bo igral Belardi, njgov namestnik na klopi pa bo Koprčan Jan Koprivec. Diskvalificiranega Čilenca Sancheza bo v začetni postavi igral Argentinec German Denis.

NOGOMET - V soboto v občinski telovadnici v Repnu prvič za mladinske kategorije U10

Zimski pokal ZŠŠDI bi lahko postal stalnica

Nastopile bodo skoraj vse ekipe naših goriških in tržaških društev

V soboto bo v občinski telovadnici v Repnu 1. zimski nogometni pokal ZŠŠDI za mladinske ekipe U10 slovenskih društev na Tržaškem in na Goriškem. Pobudnik je nogometni klub Kras v soorganizaciji Združenja slovenskih športnih društev v Italiji in pod pokroviteljstvom Občine Repentabor ter Združne kraške banke. »Ideja se je pred kratkim porodila med Krasovimi odborniki. Nato smo jo predlagali ZŠŠDI, ki nam je takoj priskočilo na pomoč. Nastopile bodo vse ekipe U10 oziroma cibabanov slovenskih društev v Italiji. To se pravi: Kras, Vesna, Primorje, Zarja Gaja, Mladost, Sovodnje in Juventina. Le Brega žal ne bo, ker so otroci ta teden na zimovanju. Ko ne bodo igrali, bomo otroke in starše peljali tudi v Kraško hišo, kjer bo obisk vodila Vesna Guštin,« je povedal Krasov odbornik Maurizio Vidali, ki skupaj s Srečkom Bregantijem skrbi za mladinski sektor repenskega kluba. »Pobuda je res hvalevredna, čeprav bo letošnje prvenstvo poskusno. Načrtujemo, da bi ga ponovili že v prihodnji sezoni in da bi nato zimski nogometni pokal ZŠŠDI postal stalnica. Razmišljamo, da bi pobudo razširili in da bi jo lahko iz-

peljali v več etapah oziroma krogih. Moče bi lahko začeli že decembra in nato zaključili februarja, ko mirujejo vsa prvenstva mlajših kategorij. Poleg mladinske kategorije U10 bi lahko vzporedno igrali še zimsko prvenstvo U8 in U12, čeprav je teh ekip manj,« razmišlja tajnik ZŠŠDI Igor Tomasetig, ki je še dodal: »Tovrstne pobude so pomembne tudi iz družabnega vidika. Na takih tekmovanjih bi se utrdili sodelovanje med društvi. Otroci bi hkrati spoznali nove prijatelje in tudi nove kraje, saj bi vsakič organizirali turnir neke drugje.«

V soboto se bo 1. zimski nogometni pokal ZŠŠDI začel ob 9. uri. Najprej se bodo v repenski telovadnici pomerile ekipe skupine A, nato bo na vrsti skupina B in nazadnje še C ter D. Nastopilo bo 11 ekip. Nekatera društva se bodo namreč predstavila s A in B ekipo. Zmagovalci štirih skupin bodo nastopili v finalnem turnirju, ki se bo začel ob 12. uri. Moštva bodo igrala v sestavi 4+1 (štirje igralci in vratar), vsaka tekma bo trajala 12 minut. V primeru neodločenega izida bodo zmagovalca določili kazenski strelji. Okrog 13.30 bo na vrsti še nagrajevanje. (jng)

V soboto bodo v repenski občinski telovadnici nastopili tudi cibabani Krasa in Vesne

KROMA

Rad igram nogomet: Mladost v Biljah

V drugi fazi nogometnega turnirja Rad igram nogomet za kategorijo U8 v Biljah je ekipa Mladost Doberdob 1 morala priznati premoč vrstnikov ekip Medobčinske nogometne zveze Koper. Proti

Izoli so izgubili s 3:1, proti sežanskemu Taboru 4:3, proti Tolminu pa 3:0. Mladost je na turnirju, ki ga organizira Nogometna zveza Slovenije, nastopila v postavi: Simon Gerin, Jurij Ocretti, Filip Juren in Martin Trevisan. Mladost si je nastop v drugi fazi prislužila z osvojenim prvim mestom v prvem delu turnirja.

DEŽELNI MLADINCI

Juventina zanesljivo premagala Pro Gorizio

Juventina - Pro Gorizia 3:1 (0:0)

Juventinin strelec: Kenda 3. Juventina: Montagner, Callegaro, Scarlata (Peric), E. Cadez, Grussu, Gramazio (Marchioro), Graba, Mauro, Furlan (Kenda), Picech, Stoto (Franco). Trener: Currato. Mladinci Juventine so v mestnem derbiju premagali vrstnike Pro Gorizie. »Tekma je bila dopadljiva in športna. Videli smo lep nogomet. Tudi Pro Gorizia je ustvarila celo vrsto priložnosti za gol. Mi pa smo bili bolj spretni pred nasprotnikovimi vrati,« je ocenil Juventinin trener Luigi Currato. Juventina bo v prihodnjem krogu znova igrala v ponedeljek. Tokrat ob 19. uri v Pierisu proti Fincantieriju.

Erik in Matija Colja ter Potlecca na trening tržaške pokrajinske selekcije
Selektor mladinske pokrajinske reprezentance Torriero je na jutrišnji trening (ob 14.30) v Žavljah povabil Bregovega članskega nogometaša Nicolasa Potlecco ter slovenska igralca Sistiana Erika in Matijo Colja. Torriero pripravlja namreč ekipo, ki bo nastopila na letošnjem Turnirju pokrajin.

NAMIZNI TENIS - Ženska B-liga

Ključna zmaga

V boju za obstanek so mlade krasovke odpravile Vicenzo

AŠK Kras - Leoniana Vicenza 3:2

Silvestri - Micolaucich 3:2; Irone - Doliak T.0:3; Silvestri/Irone - Doliak/Micolaucich 0:3; Silvestri - Doliak 3:0; Irone - Micolaucich 0:3

ASV Tramin A - AŠK Kras 4:1

Franzelin - Milič K. 3:0; Walter A. - Doliak T. 3:0; Franzelin / Walter - Milič/Micolaucich 3:0; Franzelin - Doliak 0:3; Baldo - Micolaucich 3:1

ASV Tramin B - AŠK Kras 4:1

Barcatta - Milič K. 3:0; Sattler - Micolaucich 1:3; Barcatta/Sattler - Milič/Micolaucich 3:0; Barcatta - Micolaucich 3:1; Sattler - Doliak 3:0

Krasova odprava je v Traminu, kjer se je odigral tretji niz srečanj A-skupine ženske B lige, zmagala ključno tekmo v boju za obstanek, preostali dve tekmi pa po pričakovanjih izgubila. Ekipi iz Tramina, ki sta igrali na domačih tleh, sta bili boljši predvsem v tehnični pripravi. Našim mlajšim igralkam je zmanjkalo koncentracije, nihanje v storilnosti med tekmo je bilo zelo poudarjeno. Škoda za določena srečanja z boljšimi nasprotniki, ko je le malo manjkalo, da bi pripravile presenečenje in odščitile še kako pomembno točko v prid osebne lestvice. Kljub vsemu pa gre pohvaliti vse tri nastopajoče, saj so pokazale kar nekaj napredka v tehničnem izvajanju udarcev, slabše pa je šlo pri premikanju.

MOŠKA C1-LIGA

Rangers - Kras 5:2

Agarinis - Milič Robert 3:1; Poiana - Bole Edi 3:2; Petrani - Fabiani Tom 3:0; Agarinis - Bole 2:3; Petrani - Milič 3:0; Franzolini Gianni - Fabiani 0:3; Petrani - Bole 3:1

Začel se je povratni del prvenstva. S kitajskim trenerjem Liangom so krasovci gostovali v Vidmu pri ekipi Rangers, ki jo trenira Pirančan Marino Filipas. Žal so v zadnjem trenutku krasovci odpotovali v okrnjeni postavi, saj je Simone Giorgi zbolel. Nadomestil ga je Robert Milič, ki je dobro opravil svojo nalogo. Uspešno je igral tudi Tom Fabiani, čeprav malo treniran (zaradi bolezni). Vseeno je premagal izkušnega Franzolinija. Drugo točko je ekipi prinesel Edi Bole, ki mu je uspelo streti odpor vedno nevarnega branilca Agarinisa. Za vse krasovce pa je bil mladinec Petrani prava neznanka, razred zase.

V naslednjem krogu (12. februarja) bodo zgonski fantje igrali pred domačo publiko proti drugouvršeni ekipi Este iz Padove. (R)

Krasove drugoligašice Micolaucich, Milič in Doliak

6. pokal primorskih podjetij v znamenju naših smučarjev

V kraju Forni di Sopra je v soboto potekala tekma za 6. Pokal primorskih podjetij, ki jo je organiziralo Smučarsko društvo Kras iz Sežane. Na startu se je zbralo preko 100 tekmovalcev, ki so se na progi Cimacuta preizkusili med 25 vratici veleslaloma. Osem primorskih podjetij iz Slovenije in Italije je prijavilo svoje tekmovalce v 19 kategorijah. Med zamejskimi društvi so bili uspešni tekmovalci SK Devin in SK Brdina. Razporeditev je bilo vedro z udeležbo navijačev in banda, ki so se zadržali ob progi ter pozneje tudi na zakuski, saj so podjetja poskrbela za dobro založene mize. Med najuspešnejšimi podjetji je bila trgovina s športnimi artikli Alternativa sport, ki je prijavila kar 24 tekmovalcev in skoraj vsi so stali na najvišjih stopničkih ter bili nagrajeni z medaljami. Nagrajena sta bila tudi Andrea Craievich in Matija Rožič za najboljši čas na tekmi. V dar sta prejela praktično športno darilo.

KOŠARKA - U19

Prvi poraz Jadran ZKB v drugem delu

Falconstar - Jadran Zadružna kraška banka 72:53 (15:15, 37:30, 61:43)

Jadran: Zaccaria 3, Škerl 11, Ban 10, Sacher 3, Dellisanti 6, Bernetič 12, Moscati, Floridan 2, Batich 6, trener Walter Vatovec. Tri točke: Sacher in Škerl 1.

Potem ko so proti Falconstaru v rednem delu enkrat tesno zmagali in enkrat tesno izgubili, so tokrat Jadranovi mladinci v Trziču doživeli gladek poraz, prvega v drugi fazi prvenstva. Treba je vedeti, da je Borut Ban na sobotni tekmi članske ekipe utrpel močan udarec v mišico, kljub temu pa je v ponedeljek želel odigrati tekmo mladincev. Z njim na igrišču so gostje vzdržali dvajset minut in bili enakovredni solidnim nasprotnikom, ko pa ga je trener Vatovec povlekel z igrišča, je v Jadranovih vrstah ugasnila luč. Nastop proti sicer močnemu tekmeu, pri katerem izstopajo nadarjeni zunanji igralci Moschioni (novi nakup Bregove članske vrste), Tonut in Turel, v splošnem ni bil dober, tako da je bil uspeh gostiteljev povsem zaslužen.

Zaradi obveznosti članske ekipe so prihodnjo tekmo jadranovcev doma proti Cornu preložili na sredo, 23. februarja.

Ostala izida 3. kroga: Venezia Giulia Muggia - Corno 81:80, Snaidero - Roraigrande 84:36, Cordenons prost. **Vrstni red:** Falconstar 6, Jadran ZKB in Corno 4, Snaidero in Venezia Giulia Muggia 2, Cordenons in Roraigrande 0.

BALINANJE

Sloenci pomagali Portualeju do obstanka

Končal se je redni del balinarskega prvenstva C-lige. Obračun Portualeja, za katerega so letos nastopili številni slovenski balinarji, je pozitiven. Začrtani cilj, obstanek v ligi so, z razliko od lanske izvedbe, ko so si obstanek priborili šele v dodatnih srečanjih z Gajo, dosegli že krog pred koncem. Največ zaslug za uspeh predstavnikov predsednika Coverlizze ima nedvomno odlični Zdravko Skupek, ki je od 86 točk, ki jih je Portuale dosegel v desetih srečanjih, sam prispeval kar 29. V preciznem zbijanju je bil s povprečjem 13,6 osemkrat uspešen (toliko zmag je s povprečjem 15, 8 točke dosegel A kategornik Trentin). Med dvojicami je z Dariom Tenze priigral 13 točk (6 zmag, 1 neodločen izid in 3 porazi). Milan Micheli je v svoji paradni disciplini (bližanje in obvezno zbijanje), kjer je bil v lanskem prvenstvu dejansko nepremagljiv, je v 7 nastopih iztržil le točko, v trojku, kjer je devetkrat stopil na igrišče, pa je skupaj s soigralci dosegel le 3 zmage in 1 neodločen izid. Ne več rosnio mladi Samatorčan Marcello Doljak je izpolnil zaupanje tehničnega vodje Igorja Milkovica. Poznamo ga za zelo požrtvovalnega balinarja, ki je vedno dal vse od sebe. Njegov izkupiček v ostri konkurenci ni najboljši (le 2 zmagi v 9 srečanjih), naj mu bo vsekakor v spodbudo pred bodočimi nastopi. Kot namreč kaže zlepa ne namerava spraviti krogel v stran. Enkrat je oblekel dres Portualeja tudi Eligio Pelizon.

Obvestila

KOŠARKARSKA SEKCIJA ŠZ BREG organizira smučarski izlet na Zoncolan v nedeljo 27.2.2011. Za podrobnejše informacije pokličite Martino 348 4718440, Gioio 335 8445365 ali Davida 333 2208272.

AŠD SK BRDINA organizira v nedeljo, 6. februarja, smučarski izlet za člane društva v Forni di Sopra. Predviden odhod avtobusa ob 6.30 iz parkirišča izpred črpalke ESSO na Opčinah. Informacije in rezervacije: Sabina 348-8012454; www.skbrdina.org; info@skbrdina.org.

AŠD SK BRDINA vabi člane, da se množično udeležijo tekme »Miškotov pokal«, veljavne za 6. Primorski smučarski pokal, ki bo v soboto, 5. februarja, na smučišču Cerkno (Slo). Vpisovanje je možno še danes, 2. februarja, na tel. št. 348-8012454 (Sabina).

AŠD MLADINA - Smučarski odsek vabi člane, ki bi se radi udeležili tekme Miškotovega pokala veljavne za 6. Primorski smučarski pokal, ki bo v soboto, 5. februarja na Cerknem (Slo), da se prijavijo najkasneje do četrтка, 3. februarja do 12. ure odgovornim odseka ali na 040-213518, 348-7730389 (Ennio) ali na 040-220718, 338-6376575 (Sonia).

SK DEVIN vabi člane in tekmovalce, da se udeležijo druge tekme Primorskega smučarskega pokala v soboto, 5. februarja 2011 na Cerknem. SK Kalič prireja veleslalomsko tekmo za III. Miškotov pokal.

SMUČARSKI ODESK SPDT organizira 18., 19. in 20. februarja tečaj teka na smučeh na Pokljuki. Prijave in informacije nudi urad ZŠSDI telefon 040/635627.

NAŠA DRUŠTVA ZA MLADE (9) - AŠD Breg

Športna dejavnost za vse otroške želje

V Dolini lahko otroci izbirajo odbojko, košarko ali nogomet. Najmlajši se športnih veččin učijo pri otroški telovadbi

KROMA

IZKAZNICA

Panoga: otroška telovadba, košarka in odbojka

Aktivni športniki do 19. leta: otroška telovadba 20, košarka 65 - minibasket 15, začetniki 16, Under 13 13, Under 14 14) ostali pri združenih ekipi z KK BOR 7; odbojka 46 deklet

Med njim je osnovnošolcev: 31 (košarka) in 22 (odbojka)

Fantje in dekleta: 48 deklet in 63 fantov

Vadbene skupine: otroška telovadba - dve skupini, pri košarki štiri - minibasket, začetniki, under 13 in under 14; pri odbojki pet - minivolley, U12, U13, U16 in 1. divizija.

Kraj vadbe: občinska telovadnica Silvana Klabiana v Dolini, šolska telovadnica pri Domju in telovadnica v Lonjerju.

Ure vadbe: košarka - 11 terminov po uro in pol; odbojka - 8 ur vadbe

Trenerji: otroška telovadba - Tine Krašovec (prof. športne vzgoje) in Katja Spetič; pri košarki - Tine Krašovec (prof. športne vzgoje), Borut Sila (prof. športne vzgoje, trener z licenco prve slovenske lige in državni trener FIP), David Pregarc (trener 1. stopnje FIP), Tamara Vecchiet (trener - inštruktor za minibasket), Klemen Kladnik (trener - z licenco treniranja v A slovenski ligi), Rogelio Zovatto (trener - državni trener FIP), Tomislav Krašovec (trener - z licenco treniranja v A slovenski ligi in trener 1. stopnje FIP); pri odbojki - Gabriele Talotti, Daniela Zeriali, Breda Berzan in Mica Desimirovic (vsi trenerji 1. stopnje) ter dve pomožni trenerki Samoa Mauro in Eva Stepančič.

Budžet: košarka - 30.000 evrov, odbojka - 16.000 evrov

V Občini Dolina je epicenter športne dejavnosti športna dvorana Silvana Klabiana, kjer poteka glavna dejavnost Športnega društva Breg. Otroci in mladostniki lahko izbirajo košarko, odbojko ali nogomet (o ekipi cicibanov smo že poročali), najmlajši pa se športnih prvin in iger učijo pri otroški telovadbi. Zaradi porasta košarkarjev vadba ne poteka izključno v Dolini, temveč tudi v Domju, pri sv. Sergiju in v Lonjerju, pred kratkim pa so v uporabo dobili še šolsko telovadnico nižje srednje šole Simona Gregorčiča, ki je sicer primerna samo za vadbo najmlajših.

Večina otrok prihaja iz dolinske občine, nekateri pa tudi iz Milj in Trsta. Otroško telovadbo (enkrat tedensko ob sobotah) vodita strokovnjak Tine Krašovec in Katja Spetič: tu se zbirajo malčki iz vrtca in pa osnovnošolci, ki so že vključeni v dejavnosti ostalih sekcij. Pri odbojki se število najmlajših rahlo veča, v mladinskih ekipah pa je odbojkaric zdaj manj kot nekoč. Nekatere so sicer že vključene v člansko ekipo, ki nastopa v 1. diviziji. Košarko trenira 65 otrok, ki so razdeljeni v štiri delovne skupine, starejši košarkarji pa nastopajo v združenih ekipi Bor v prvenstvih U15 in U17.

Če so se pri odbojkarjski sekciji za trenersko delo večinoma odločile bivše igralke, je pri košarki edini domači trener David Pregarc. Ostali trenerji in vaditelji prihajajo iz Slovenije, zaradi dolgoletnega sodelovanja pa so v dolinsko okolje že popolnoma vključeni. Pri košarkarski sekciji si vsekakor naidejajo, da se bodo nekateri člani le odločili tudi za trenersko pot.

Med spremljevalne mladinske dejavnosti sodi prav gotovo skupni športni tabor, ki ga vse tri sekcije kluba organizirajo v poletnih mesecih v sodelovanju z Občino Dolina. Košarkarska sekcija načrtuje tudi samostojni košarkarski kemp in priprave, odbojkarjska pa prav tako prireja dvotedenski pripravljalni kemp septembra meseca pred začetkom pouka. Plodno je tudi sodelovanje s šolami dolinskega ravateljstva, saj v sodelovanju z Bregom gostijo v športnem centru vsako leto športne dneve.

Če je načelnik košarkarske sekcije Boris Salvi omenil med perečimi težavami prav pomanjkanje vadbene prostora, je Sonja Komar, načelnica odbojkarjske sekcije, poudarila tudi pomanjkanje odbornikov in domačih trenerjev.

Košarkarska sekcija je že lani pripravila tudi spletno stran, www.bregbasket.org.

Amatersko športno društvo Breg 34018 Dolina

Občinski športni center
Silvano Klabian,
Dolina 462 tel. 040-228272

e-mail: asdssdbreg@gmail.com

spletna stran (košarka): www.bregbasket.org

Odgovoren za košarko:
Boris Salvi

Odgovorna za odbojko:
Sonja Komar

